

ယၢ်ဒၢတၢ်ဒၢၤန့ၢ်ဒၢၤဒၢၤ

Divine

Covenant

တၢ်ဂ့ၢ်ခိတီၢ်တဖၣ် **TABLE OF CONTENTS**

၁. တၢ်ကတိၤလၢညါ **INTRODUCTION**၃

၂. ဘီၣ်မုၢ်ဒီးတၢ်အၢၣ်လိၤအိၣ်လိၤ **KINGDOME AND COVENANT**၃

 (က) တၢ်ဃုသ့ၣ်ညါတၢ်အိၣ်လိၤဘၢလၢပျၢၤ **Archeological Discoveries**

 (ခ) လံာ်စီဆံၣ်အတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၤ **Biblical Insights**

၃. တၢ်အၢၣ်လိၤအိၣ်လိၤအတၢ်စံၣ်စီၤတဲၤ **HISTORY OF COVENANTS**.....၇

 (က) တၢ်အၢၣ်လိၤအိၣ်လိၤလၢဟီၣ်ခိၣ်ဒိတ့ၢ်အဂီၢ် **Universal Covenants**

 ၁) စီၤအၢၣ် **Adam**

 ၂) စီၤနီၣ်အၢၣ် **Noah**

 (ခ) ပှၤဂီၢ်မုၢ် **National Covenants**

 ၁) စီၤအၢၣ်တြၢၤဟ့ၣ် **Abraham**

 ၂) စီၤမိၤရှု **Moses**

 ၃) စီၤအံး **David**

 (ဂ) တၢ်အၢၣ်လိၤအိၣ်လိၤအသီ **New Covenant**

၄. တၢ်အၢၣ်လိၤအိၣ်လိၤအစိကမီၤ **DYNAMICS OF THE COVENANTS**.....၁၃

 (က) တၢ်အၢၣ်လိၤအိၣ်လိၤလၢဟီၣ်ခိၣ်ဒိတ့ၢ်အဂီၢ် **Universal Covenant**

 ၁) စီၤအၢၣ် **Adam**

 ၂) စီၤနီၣ်အၢၣ် **Noah**

 (ခ) ကလုာ်အတၢ်အၢၣ်လိၤအိၣ်လိၤ **National Covenants**

 ၁) စီၤအၢၣ်တြၢၤဟ့ၣ် **Abraham**

 ၂) စီၤမိၤရှု **Moses**

 ၃) စီၤအံး **David**

 (ဂ) တၢ်အၢၣ်လိၤအိၣ်လိၤအသီ **New Covenant**

၅. တၢ်အၢၣ်လိၤအိၣ်လိၤအပှၤဂီၢ် **PEOPLE OF THE COVENANTS**.....၁၉

 (က) ပှၤကညီအတၢ်နီၤဖးလိၤအသး **Divisions of Humanity**

 ၁) လၢတၢ်အၢၣ်လိၤအိၣ်လိၤအပှၤ **Within Covenants**

 ၂) ပှၤလၢအဟံၣ်ဃုာ်ဒီးတဟံၣ်ဃုာ် **Included and Excluded**

 (ခ) တၢ်သူတၢ်စိတၢ်ကမီၤ **Application of Dynamics**

 ၁) တဟံၣ်ဃုာ်ပှၤတစူၢ်က့ၤန့ၢ်က့ၤတၢ် **Unbelievers Excluded**

 ၂) ဟံၣ်ဃုာ်ပှၤတစူၢ်က့ၤန့ၢ်က့ၤတၢ် **Unbelievers Included**

 ၃) ဟံၣ်ဃုာ်ပှၤစူၢ်က့ၤန့ၢ်က့ၤတၢ် **Believers Included**

၆. တၢ်ကတိၤလၢခံ **CONCLUSION**၂၆

Divine Covenants

ယွှားအတင်အာဇာနည်အိဇီလီယံ

တၢ်ကတိၤလၢညါ INTRODUCTION

နမ့ၢ်စီၤပၤတၢ်ကတိၤအိဇီလီယံအစိကမီၤလၢလၢပွဲၤပွဲၤန့ၣ်,နကပၢနဘီၣ်နမ့ၢ်ဒ်လဲၣ်?နကပၢဆၢရဲၣ်ကျဲၤတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ဒီး တၢ်လၢအကြိၤမၤတံၢ်တၢ်နတၢ်ပၤဒ်လဲၣ်?နကပၢဆၢနဒၣ်ဒီးတံၢ်သကိးတဖၣ်လၢန ဘီၣ်နမ့ၢ်အချၢဒီးနကကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်ဒီးပှၤယံးကဒါတီတဖၣ်ဒီးတၢ်ခွဲတၢ်ပှၤအတီတဖၣ်လၢနဘီၣ်နမ့ၢ်အပူၤဒ်လဲၣ်?

တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤမ့ၢ်တၢ်သံကွၢ်လၢအတုၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢပကသံကွၢ်လီၤပနီၣ်ကစၢ်အသးဒ်ပမၤလိဝဲဒ်လံာ်စီဆံၣ်လီၤ လံာ်အသးန့ၣ်လီၤ. လၢခံကတၢ်,လံာ်စီဆံၣ်လီၤလံာ်ပၤဖျါထီၣ်ယွှားစီၤပၤလၢအသ့ၣ်ထီၣ်ဒီးမၤလဲၣ်ထီၣ်အဘီၣ်အမ့ၢ်တုၤလၢ ဟီၣ်ခိၣ်အကတၢ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲအဘီၣ်အမ့ၢ်အိဇီလီယံဒီးတၢ်စံၣ်စီၤတဲၤစီၤလၢအထီၣ်လၢအလဲၣ်ထီၣ်လဲၣ်ထီၣ်ဒီးတၢ်မၤတံၢ်တၢ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ. ဒုၣ်ဒါဒီးတံၢ်သကိးတဖၣ်အိဇီလီယံဘီၣ်နမ့ၢ်အချၢ,ဒီးပှၤယံးကဒါတီတဖၣ်ဒီးတၢ်ခွဲတၢ်ပှၤလၢအသးတီတဖၣ်လၢအ ဘီၣ်နမ့ၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. အသိ,ယွှားဆၢတံၢ်လၢကပၢဆၢအဘီၣ်အမ့ၢ်ဒ်လဲၣ်? အဝဲဒုးလဲၣ်တရံးသးသမူလၢအဘီၣ်အမ့ၢ်ပူၤဒ်လဲၣ်? လံာ်စီဆံၣ်အတၢ်စံးဆၢမ့ၢ်ဝဲဒ်အံၤယွှားပၢဆၢအဘီၣ်အမ့ၢ်ဒ်လဲၣ်ဒီးတၢ်အာဇာနည်အိဇီလီယံတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

အဝဲအံၤမ့ၢ်တၢ်မၤလိဝဲသၢလၢပတၢ်မၤလိဝဲပိာ်လိာ်အခံတပတီၢ်ဘၣ်တပတီၢ်,ဘီၣ်မ့ၢ်,တၢ်အာဇာနည်အိဇီလီယံဒီးလံာ်စီဆံၣ်အ လီၤလံာ်နီၣ်ထီၣ်နီၣ်ဒုးန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ကွၢ်ထံဆိကမိၣ်လံာ်စီဆံၣ်လီၤလံာ်အံၤအပူၤပကထံၣ်လံာ်စီဆံၣ်လီၤလံာ်မ့ၢ်လံာ်တဘျီ ဘၣ်ဘးယွှားအဘီၣ်အမ့ၢ်လၢယွှားပၢဆၢအဘီၣ်အမ့ၢ်ဒ်လဲၣ်ဒီးတၢ်အာဇာနည်အိဇီလီယံတဖၣ်,လၢခံဘၣ်တၢ်တဲၤဖျါထီၣ်ဒီးဒုးဘၣ်ထွဲအံၤဆူယွှားအ ပှၤဂီၢ်မ့ၢ်လၢလံာ်တဖၣ်အပူၤမ့ၢ်လံာ်စီဆံၣ်အလီၤလံာ် “နီၣ်ထီၣ်နီၣ်ဒုး” န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤလိဝဲအံၤပပာ်အခိၣ်တီၤလၢအမ့ၢ် “ယွှားအတၢ်အာဇာနည်အိဇီလီယံ” ဒီဖျါပကတဲၤဖျါထီၣ်ယွှားပၢဆၢအဘီၣ်အမ့ၢ်ဒ်လဲၣ်ဒီး တၢ်အာဇာနည်အိဇီလီယံတပတီၢ်ဘၣ်တပတီၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်ထီၣ်ဝဲလၢလံာ်စီဆံၣ်အလီၤလံာ်အတၢ်စံၣ်စီၤတဲၤစီၤအပူၤဒ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်ပ စီၤ ဃာ်တၢ်အာဇာနည်အိဇီလီယံသ့ၣ်တဖၣ်အံၤအသးထံးဝးဝးအသး,ပကထံၣ်အထီၣ်ရဲၣ်ကျဲၤ လၢယွှားအတၢ်အာဇာနည်အိဇီလီယံ ပၢယွှားအပူၤဂီၢ်မ့ၢ်အတၢ်အိဇီလီယံလံာ်စီဆံၣ်အလီၤလံာ်ဒ်လဲၣ်,ဒီးပကထံၣ်ဘၣ်အထီၣ်စ့ၢ်ကိးရဲၣ်ကျဲၤလၢအဝဲသ့ၣ်ပၢပတၢ်အိဇီ လီယံမဆါတနံၤအံၤလၢကျဲၣ်လဲၣ်ဒ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပတၢ်တဲၤဖျါထီၣ်ယွှားအတၢ်အာဇာနည်အိဇီလီယံတဖၣ်ကနီၣ်ဖးလီၤအသးလွံၣ်တီၤန့ၣ်လီၤ. အဆိကတၢ်,ပကဃုသ့ၣ်ညါ တၢ်ရဲၣ်လိာ်ဘၣ်ထွဲအဂီၢ်ခိၣ်ထံးလၢယွှားအဘီၣ်မ့ၢ်ဒီးအတၢ်အာဇာနည်အိဇီလီယံအဘၢၣ်စၢၤန့ၣ်လီၤ. ခံတီၤတတီၤ,ပကကွၢ်ဃီၤန့ၣ် ဆူတၢ်စံၣ်စီၤတဲၤစီၤအတၢ်ဂုၤထီၣ်ပသီထီၣ်လၢဘၣ်ဘးတၢ်အာဇာနည်အိဇီလီယံလၢလံာ်စီဆံၣ်လီၤလံာ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. သၢတီၤတ တီၤ,ပကသံမံသမိးကွၢ်တၢ်အိဇီလီယံအတၢ်ဂီၢ်ဆူၣ်ဘါဆူၣ်လၢတၢ်အာဇာနည်အိဇီလီယံအပူၤဃုာ်ဒီးယွှားန့ၣ်လီၤ. လွံၣ်တီၤတတီၤ,ပ ကတဲၤဖျါထီၣ်ပှၤဂီၢ်မ့ၢ်လၢအဘၣ်ဘးဒီးယွှားအတၢ်အာဇာနည်အိဇီလီယံန့ၣ်လီၤ. မံပဃုာ်ဃီၤသကိးပသးအဆိကတၢ်ဆူတၢ်ဘျး စဲလၢယွှားအဘီၣ်အမ့ၢ်ဒီးအတၢ်အာဇာနည်အိဇီလီယံတဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.

ဘီၣ်မ့ၢ်ဒီးတၢ်အာဇာနည်အိဇီလီယံ KINGDOM AND COVENANT

လၢပတၢ်မၤလိဝဲလၢခံကတၢ်အပူၤပကထံးဘၣ်တၢ်ဂုၤလၢလံာ်စီဆံၣ်လီၤလံာ်ဒီတကကြူၣ်စၢၤဖျါအသးဒီဖျါတၢ်ဂုၤမိၢ်ပှၤ လၢအမ့ၢ်ယွှားအဘီၣ်အမ့ၢ်ပဲဆူဟီၣ်ခိၣ်ဒ်လၢမူခိၣ်အသးန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်မၤလိဝဲအံၤအပူၤပကထံၣ်ဘၣ်လၢ “တၢ်အာဇာနည်အိ ဇီလီယံ” အတၢ်ထံၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအဘျးဒိၣ်မးစ့ၢ်ကိးဒီးလံာ်စီဆံၣ်လီၤလံာ်အတၢ်န့ၣ်အကံၢ်အလဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်အရဲဒိၣ်ဘၣ်ဘး တၢ်အာဇာနည်အိဇီလီယံလၢလံာ်စီဆံၣ်အလီၤလံာ်ပူၤအိဇီလီယံဒီးတၢ်အုၣ်သးလၢကျဲၣ်အါဘီ,ဃုာ်ဒီးတၢ်ဂုၤလၢတၢ်ကတိၤဘၣ်တၢ်ကျိာ် ထံ အံၤ “တၢ်အာဇာနည်အိဇီလီယံ,”ဒ် *berit* ဘၢၣ်ရံၣ်လၢဇၢတြၢအကျိာ်,အိဇီလီယံထီၣ်ဝဲ ၂၈၇ ဘျီန့ၣ်လီၤ. တၢ်က တီၤ “တၢ်အာဇာနည်အိဇီလီယံ” လၢအမံၤဟူသ့ၣ်ဖျါလၢလံာ်စီဆံၣ်အံၤအပူၤဘၣ်ဘးယွှားအဘီၣ်အမ့ၢ်ဒုးအိဇီလီယံထီၣ်တၢ်သံကွၢ်လၢအရဲ ဒိၣ်တဘီ: ယွှားအတၢ်အာဇာနည်အိဇီလီယံဘၣ်ထွဲဒီးယွှားအဘီၣ်အမ့ၢ်လၢကျဲၣ်လဲၣ်? တၢ်ဘျးစဲလၢတၢ်ခံမံၤအံၤအဘၢၣ်စၢၤလၢ အလီၤခၢၣ်သး အိဇီလီယံအသးလၢလံာ်စီဆံၣ်အတၢ်ထံၣ်မ့ၢ်တၢ်မၤန့ၣ်လဲၣ်?

လၢပကစံးဆၢတၢ်သံကွၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤအဂီၢ်ပကကွၢ်ဝဲတၢ်ဂုၤခံမံၤန့ၣ်လီၤ. အဆိကတၢ်,ပကဒုးသ့ၣ်ညါပာ်ဖျါထီၣ် တယံာ်တမိၢ်ဒီးဘၣ်ဘးတၢ်ဃုသ့ၣ်ညါတၢ်အိဇီလီယံဘၢလၢပူၤတဖၣ်အတၢ်ဃုသ့ၣ်ညါတဖၣ်လၢအဟ့ၣ်တၢ်အုၣ်ကီၤ လၢတၢ်နၢ်ပၢၣ်လံာ်စီဆံၣ်တၢ်အာဇာနည်အိဇီလီယံအန့ၣ်အခိၣ်ထံးဒိၣ်ဘီန့ၣ်လီၤ. ဒီးခံမံၤတမံၤ,ပကကွၢ်လၢတၢ်ဃုသ့ၣ်ညါ

သွန်တဖၣ်အံၤဟ့ၣ်ပုၤတၢ်သ့ၣ်ညါလၢလံာ်စီဆုံအတၢ်ဘၣ်ထွဲလၢယုၤအဘိအမုၢ်ဒီးအတၢ်အာၣ်လီၤအီၤလီၤအဘၣ်စၤလၢ ကျဲၣ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ. မိၤပကစးထီၣ်သကိးယိယိဖိဒိဖျါတၢ်ပာ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဃုထံၣ်န့ၣ်တၢ်အိၣ်လီၤဘၢလၢအတၢ်ယံာ်ဒီးတနီၤအတၢ် ဃုသ့ၣ်ညါလၢအဘၣ်ထွဲလိာ်သးဒီးပတၢ်မၤလိလံာ်စီဆုံအတၢ်အာၣ်လီၤအီၤလီၤန့ၣ်တက့ၢ်.

တၢ်ဃုသ့ၣ်ညါတၢ်အိၣ်လီၤဘၢလၢယုၤ Archaeological Discoveries

တၢ်သ့ၣ်ညါပာ်ပနီၣ်အဒိၣ်ကတၢ်တမံၤဘၣ်ဃးလံာ်စီဆုံလီၤလံာ်မ့ၢ်ဝဲလၢအဝဲတမ့ၢ်တၢ်တဲမုၢ်န့ၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤ အသးလၢပထံၣ်ဘၣ်တၢ်တဲဖျါထီၣ်ဖဲန့ၣ်နီၣ်နီၣ်မၤအသးလၢတၢ်လီၤဒီးတၢ်ဆၢကတီၢ်,လၢယုၤ **Middle East** မ့ၢ်ထီၣ် လီၤခၢၣ်သးန့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢအလီၤသ့ၣ်ပိာ်သးဝးအဒိၣ်ကတၢ်တမံၤဘၣ်ဃးတၢ်မၤလိလံာ်စီဆုံအလီၤလံာ်လၢပစၢ်ဆၢက တီၢ်မ့ၢ်ဝဲတၢ်ဂ့ၢ်နီၣ်နီၣ်လၢပအိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်ဘၣ်လၢပသ့ၣ်ညါဘၣ်အါတက့ၢ်ဘၣ်ဃးလၢယုၤလံာ်စီဆုံတၢ်လီၤဒိဖျါတၢ်ဃု သ့ၣ်ညါတၢ်ဂ့ၢ်အိၣ်လီၤဘၢလၢအတၢ်ယံာ်ဒီးအဃိန့ၣ်လီၤ. ပသ့ၣ်ညါဘၣ်အါန့ၢ်ဒီးခရံၣ်ဖိလၢအပူၤကွံာ်တဖၣ်သ့ၣ်ညါဝဲ,ဒီးဒိ တၢ်အစၢအသး,ညါန့ၢ်ပထံၣ်ဘၣ်လၢပတၢ်န့ၢ်ပာ်လံာ်စီဆုံလီၤလံာ်ဒိထီၣ်အါထီၣ်ဒိဖျါတၢ်သ့ၣ်ညါတၢ်အုၣ်ကီၤအဝဲ အံၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲအံၤမ့ၢ်ဝဲတီၢ်နီၣ်နီၣ်လၢတၢ်န့ၢ်ပာ်လံာ်စီဆုံအလီၤလံာ်တၢ်အာၣ်လီၤအီၤလီၤန့ၣ်လီၤ. လၢအပူၤကွံာ်ယၢဖျါ န့ၣ်န့ၣ်,တၢ်ဃုသ့ၣ်ညါအါမံၤအိၣ်ထီၣ်ဘၣ်ဃးလုၢ်လၢတၢ်ဆဲးတၢ်လၢလၢအအိၣ်ဝးတရံးအံၣ်စ့လၢယုၤလၢအဟ့ၣ်ပုၤ တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပာ်အါမံၤဘၣ်ဃးလံာ်စီဆုံလီၤလံာ်တၢ်အာၣ်လီၤအီၤလီၤအတၢ်ပနီၣ်လုၢ်လၢသကိးပဝးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကွဲးလၢညါတဖၣ်လၢအလီၤဆီလိာ်သးအါမံၤမၤစၤပုၤလၢပကန့ၢ်ပာ်အါထီၣ်တၢ်အာၣ်လီၤအီၤလီၤ လီၤတံာ်လီၤဆဲး,ဘၣ်ဆၣ်လၢပတၢ်တိာ်တၢ်ပညိာ်တဖၣ်အဂီၢ်,တၢ်ဃုသ့ၣ်ညါလၢအဒိၣ်ကတၢ်တမံၤမ့ၢ်ပုၤတဖုအတၢ်ကွဲး လၢအဘၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါအီၤဒိ **suzerain-vasal treaties** အခဲအံၤ,တဘၣ်ပျဲတၢ်တၢ်ကတီၢ်အဝဲအံၤစူးကွံာ်နၤ တဂ့ၢ်,တၢ်ကတီၢ် “**suzerain**” အဂံၢ်ထံးဟဲတမံၤဃီဒီးလၢတုၣ်တၢ်ကတီၢ် **Caesar,Czar** လၢရၢဂျါအ ကျိာ်,မ့တ မ့ၢ် **Kaiser** လၢ **Germany** န့ၣ်လီၤ. “အခီပညိ” မ့ၢ်ဒၣ်ယိယိဖိလၢဘိမုၢ်စီၤပန့ၣ်လီၤ. ဒီးမ့ၢ်ဝဲလီၤ,တၢ်က တီၢ်“**vassal**” အခီပညိမ့ၢ်ဝဲ “တၢ်ခွဲးတၢ်ပုၤ,” မ့တမ့ၢ်လၢတၢ်ဂ့ၢ်ဝဲအံၤအပူၤ “စီၤပၤအခွဲးအပူၤ” န့ၣ်လီၤ. **suzerain-vasal treaties** မ့ၢ်ဝဲတၢ်သးလီၤပလိာ်လၢဟီၣ်ခိၣ်ဒိဘၣ်လၢအဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤလၢစီၤပၤလၢအဒိၣ်တဂၤ (**or suzerain**) လၢကျဲတဘိ,ဒီးစီၤပၤလၢအဆဲးဒီးထံဖိကီၢ်ဖိ; လၢကျဲအဂၤတဘိအဘၣ်စၤန့ၣ်လီၤ. လၢလံာ်ဃံးဃာ်သ့ၣ် တဖၣ်အံၤအပူၤ,စီၤပၤလၢအဆဲးဒီးထံဖိကီၢ်ဖိမၤတၢ်ဒိတၢ်ခွဲးတၢ်ပုၤလၢစီၤပၤဖးဒိအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

လံာ်စီဆုံအဟီၣ်ခိၣ်လၢယုၤမ့ၢ်ဝဲဘိမုၢ်ပာ်ပုၤတဖၣ်အဟီၣ်ခိၣ်,ဒီးလၢကျဲအါဘိ,ထံရူၢ်ကီၢ်သးတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီဝဲအံၤဒိဘၢ ဝဲ **Ancient Near East** တၢ်လီၤလၢအဒုးအိၣ်ထီၣ်ကျဲလၢပုၤဂီၢ်မုၢ်ဆိကမိၣ်ဘၣ်ဃးတၢ်ခဲလၢာ်ဃာ်ဃာ်လၢအ တၢ်အိၣ်မူပူၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲအံၤမ့ၢ်ဝဲတီၢ်နီၣ်နီၣ်လၢအလီၤယုးယိာ်ဝဲကျဲလၢဘိမုၢ်ပာ်ပုၤတဖၣ်ဘၣ်တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်,ဟံးဃာ်ပၤ ဃာ်,ဒီးအံးကွဲးပာ်ဆုၢ်အီၤန့ၣ်လီၤ. လၢဟီၣ်ခိၣ်အစီၤလၢညါန့ၣ်,စီၤပၤလၢအဒိၣ်အံၤကူပတုးစီၤပၤဖါရဲၤတဖၣ်,ပုၤဃုၤသးဖိ အစီၤပၤလၢအဒိၣ်ဖိဒိကမိၣ်တဖၣ်,မ့တမ့ၢ်အဂျါအစီၤပၤတဖၣ်မၤလိထီၣ်အဘိအမုၢ်ခိဖျါလၢမၤနၤမ့တမ့ၢ်ကလုာ်လၢ အဂံၢ်စၢ်တဖၣ်ဒီးဝုၢ်-ကီၢ်စဲၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ဝဲလီၤ,ကလုာ်ကိးကလုာ်ဒီးတၢ်ရူၢ်လိာ်ဘၣ်ထွဲတဘၣ်တၢ်ပာ်ဆုၢ်ရဲၣ်ကျဲအီၤ လီၤတံာ်လီၤဆဲးလၢကျဲတမံၤဃီအပူၤဘၣ်,မ့မ့ၢ်အဝဲသ့ၣ်အါဂၤပာ်ဂၢ်ပာ်ကျဲၤဝဲဒီးပာ်ဆုၢ်ဝဲဒိဖျါတၢ်လၢပကိးခဲအံၤလၢ **suzerain-vasal treaties** န့ၣ်လီၤ. **suzerain-vasal treaties** မ့ၢ်တၢ်အဒုးဒိလၢတၢ်မၤလိလံာ်စီ ဆုံအလီၤလံာ်လၢတၢ်ဂ့ၢ်အါမံၤ,ဘၣ်ဆၣ်ပာ်သးလီၤလီၤဆီဆီလၢတၢ်ထံၣ်အိၣ်သ့ၣ်တမံၤ,လၢ **suzerain-vasal treaties** ဘၣ်တၢ်ဒုးကဲထီၣ်အီၤခိဖျါစီၤပၤတဖၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်အဘိအမုၢ်တဖၣ်အတၢ်ပာ်ဆုၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

အခဲအံၤဒိသးပကဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်အရီးတမံၤလၢဘိမုၢ်တဖၣ်အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအဂီၢ်လီၤကံာ်,ကမၤစၤပုၤလၢကတဲဖျါ ထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီတဖၣ် (**Typical**) **suzerain-vasal treaties** န့ၣ်လီၤ. ဃုာ်ဒီးတၢ်လၢအဘၣ်တၢ် ပာ်လီၤအီၤတဖၣ်လၢအစ့ၤ,လံာ်ဃံးဃာ်လၢယုၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤအက့ၢ်အဂီၢ်ဒိအညါန့ၢ်အိၣ်ဝဲအသးပိာ်ထီၣ်ဝဲတၢ်အက့ၢ်ဂီၤ အဒိသၢမံၤလၢတၢ်တဲဆိပာ်လၢအဂ့ၢ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. အဆိကတၢ်,လံာ်ဃံးဃာ်ဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤခိဖျါတၢ်ပညိာ်တိာ်ပာ် တမံၤလၢစီၤပၤလိာ်စီၤပၤဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်တုၤလၢအ **Vassals** တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်စးထီၣ်ဝဲလၢတၢ်တဲဖျါထီၣ်လၢစီၤပၤပာ် ဖျါထီၣ်အနီၣ်ကစၢ်အသးဒိစီၤပၤတဂၤလၢအပုၤဒီးတၢ်လၢကပိၤ,ကြဲးဝဲဒီးတၢ်စံးထီၣ်ပကြဲၤ,န့ၣ်လီၤ. ဒီးလၢတၢ်စံၣ်စီၤတဲစီၤ အပတီၢ်တနီၤနီၤအပူၤန့ၣ်, တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်သ့ၣ်ပိာ်ထွဲထီၣ်အခိၣ်ဖျါ: တၢ်စံၣ်စီၤတဲစီၤအတၢ်ကတီၢ်လီၤဆီလၢအပူၤစီၤပၤတဲဖျါ

ထိုဝတ်ဝတ်ဂွါအါမံလောအမာဝဲလောပုဂ္ဂိုလ်မုဂ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

suzerain-vasal လံာ်ဃံးဃာ်အခီအခိၣ်သ့ၣ်ခံကူၣ်တကူၣ်ပညိၣ်ဝဲလၢ **Vassals** အတၢ်သ့ၣ်တီသးလီၤအတၢ် လိာ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ဖးဖျါထီၣ်ဝဲတၢ်ဒိကန့ၣ်အကလုာ်ကလုာ်တဖၣ်လၢလိာ်ဘၣ်စီၤဟ့ၣ်အ **Vassals** တဖၣ်ကပိာ်ထွဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဘျာ်လၢတၢ်ရဲၣ်လီၤဖျါထီၣ်အီၤတဖၣ်ဒီးတၢ်သိၣ်တၢ်ဘျာ်တဖၣ်ဘၣ်တၢ်ဃုာ်လီၤလၢကတဲဖျါ ထီၣ်ဝဲအတၢ်ဆၢမုဂ် လၢ **Vassals** တဖၣ်ကအိၣ်မူဝဲလၢ **suzerains** အဘီအမုဂ်ဒ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

suzerain vassals လံာ်ဃံးဃာ်အခီအခိၣ်သ့ၣ်သၢကူၣ်တကူၣ်ထူးန့ၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်သးစၢ်ဆၢဆူတၢ်လၢအပိာ်ထွဲထီၣ် **Vassals** တဖၣ်အတၢ်သ့ၣ်တီသးရးဒီးတၢ်တသ့ၣ်တီသးတီအခံန့ၣ်လီၤ. တၢ်ခ့တၢ်ပုၤလၢအသးတီတဖၣ်တၢ်အာၣ် လီၤအီၤလၢတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၢ်ဆူညါမ့တမ့ၢ်ခိၣ်ဖးတဖၣ်. မ့မ့ၢ်တၢ်ခ့တၢ်ပုၤလၢအသ့ၣ်တီတသးတီတဖၣ်ဘၣ်တၢ်မၤပျံၤမၤဖးအီၤ လၢတၢ်ဆိၣ်အမ့တမ့ၢ်တၢ်စံၣ်ညိၣ်အကလုာ်ကလုာ်လၢအဖဲလၢအဝဲသ့ၣ်စီၤဟ့ၣ်အအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

အခဲအံၤ, တၢ်ပီးတၢ်လီၤအဂုၤအဂၤစ့ၢ်ကီးအိၣ်ဖျါထီၣ်လၢလံာ်ဃံးဃာ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤအပူၤန့ၣ်လီၤ. အဒိ, တၢ်လိာ်ဘၣ် ဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤလၢတၢ်ပာ်ဘၣ်တၢ်လံာ်ဃံးဃာ်တၢ်ပီးတၢ်လီၤတဖၣ်အဂီၢ်. ဒီးယွၤအတၢ်အုၣ်သးဘၣ်တၢ်ကီးထီၣ် အီၤလၢကကွၢ်တၢ်လၢအုၣ်အလံာ်ဃံးဃာ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤအတၢ်ကတီၢ်အဖီခိၣ်ဒ်သီးတၢ်ဃံးဃာ်တဖၣ်အံၤတၢ်သုတသးပုၤ နီၣ်အီၤတဂ့ၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် **suzerain vassals** အကံၢ်အလဲအတၢ်ရုလိာ်မုဂ်လိာ်ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်တၢ်ပာ်လီၤ အီၤလၢကကျဲဒ်အံၤလီၤ. စီၤဟ့ၣ်အဒိၣ်တဖၣ်ပာ်ဖျါထီၣ်အတၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်ဆူစီၤဟ့ၣ်ဒီးကလုာ် **vassals** လၢအဆံးတဖၣ် န့ၣ်လီၤ. **suzerain** လိာ်ဘၣ်ဝဲဒၣ် တၢ်မၤလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်သးတီလၢအဝဲသ့ၣ်အ **vassals** အအိၣ်ဒိဖျါအဝဲသ့ၣ်ဒုးန့ၣ် ဖျါတ့ၢ် တၢ်သးကညါအဃိန့ၣ်လီၤ. ဒီးအဝဲသ့ၣ် ပာ်လီၤဝဲတၢ်ဂုၤဒီးတၢ်တဂ့ၢ်အါမးလၢအကပိာ်ထွဲထီၣ်တၢ်သ့ၣ်တီသးရးဒီး တၢ်တသ့ၣ်တီသးတီလၢအဝဲသ့ၣ်အခ့အပုၤမၤသကီးတၢ်တဖၣ်အဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်ပကထံၣ်ဝဲအသိး **suzerain vassals** အလံာ်ဃံးဃာ်အခီအခိၣ်သ့ၣ်အကွၢ်အဂီၢ်သၢမံၤအံၤကမၤစၢ်ပုၤလၢပာ်ဂၢ်အါထီၣ်ရဲၣ်လံာ်စီဆံၣ်လီၤလံာ်တၢ်အာၣ်လီၤအီၤ လီၤတဖၣ်အနုဆၢတၢ်လၢအဘၣ်ထွဲဒီးယွၤအဘီအမုဂ်လၢကကျဲဒ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဃုာ်ဒီး **suzerain vassals** လံာ်ဃံးဃာ်အခီအခိၣ်ထံးခိၣ်ဘိလၢပသးပုၤ, ပအိၣ်ဝဲဒၣ်လၢတၢ်လီၤလၢပကထံၣ်တၢ် သ့ၣ်ညါန့ၣ်ပာ်မနုၤတဖၣ်လၢအဟ့ၣ်ပုၤဒ်သိးကမၤပိာ်ဖးထီၣ်တၢ်ဘျးစဲလၢတၢ်အာၣ်လီၤအီၤလီၤဒီးဘီမုဂ်အဘၣ်စၢ်န့ၣ်လီၤ.

လံာ်စီဆံၣ်အတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ပာ် Biblical Insights

အခဲအံၤပကြၢးစံးလၢအခိၣ်ထံးလၢတၢ်ထံၣ်အလဲၣ်တခီန့ၣ်တၢ်ကတီၢ်တၢ်အာၣ်လီၤအီၤလီၤမ့တမ့ၢ်ဘၣ်ရံၣ်တဲဖျါ ထီၣ်တၢ်ရုလိာ်မုဂ်လိာ်လၢအလီၤဆီအါကလုာ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲန့ၣ်ပညိၣ်ဝဲဆူတၢ်ရုလိာ်မုဂ်လိာ်လၢတံၤသကီးတဖၣ်, ပုၤဒိမိတ, ထံၣ်ဂုၤကီၢ်သးခိၣ်န့ၣ်တဖၣ်, ပုၤကလုာ်အုၣ်ဖိတဖၣ်ဒီးပုၤကလုာ်တဖၣ်အဘၣ်စၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ရုလိာ်မုဂ်လိာ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ကီးအီၤလၢတၢ်အာၣ်လီၤအီၤလီၤတဖၣ်လၢလံာ်စီဆံၣ်လီၤလံာ်အပူၤခိၣ်ဖျါအဝဲသ့ၣ်ညါန့ၣ်ပာ်ဃံးဃာ်ပုၤဂီၢ်မုဂ်တဂၤဒီးတဂၤ ဃုာ်ဒီးအမူအဒါတၢ်မၤကဒဲဒိဒီးတၢ်ဆၢမုဂ်လၢတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ရုလိာ်ဘၣ်ထွဲသ့ၣ်တဖၣ်အံၤမ့ၢ်တၢ်လၢအလီၤဆီလိာ်သး ဒိၣ်မးလၢအဝဲသ့ၣ်အတၢ်အာၣ်လီၤအီၤလီၤတဖၣ်လီၤဆီဝဲလၢကကျဲဒ်အါအဃိန့ၣ်လီၤ. အါန့ၣ်အအံၤ, လံာ်စီဆံၣ်တဘျီတျီထီၣ်သ ကြံၤတၢ်ရုလိာ်မုဂ်လိာ်အတၢ်အာၣ်လီၤအီၤလီၤတဖၣ်အံၤလၢအလီၤဆီလိာ်သးလၢယွၤအတၢ်ရုလိာ်ဘၣ်ထွဲသးဒီးအပုၤဂီၢ် မုဂ်န့ၣ်လီၤ. အဒိ, ပတၢ်ရုလိာ်သးဒီးယွၤဘၣ်တၢ်တဲဖျါအီၤဒ်တၢ်ဆီပံၣ်ဆီဃီ, ဒ်ပံၣ်ဃီတဒုၣ်အတၢ်စၢ်ဃာ်လိာ်သး, ဒီးဒ်ပုၤဒိ တံၤဒိသကီးအသိးန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အဃိ, ပမၤလီၤန့ၣ်တၢ်သ့အါမးဘၣ်ဃးပနီၢ်ကစၢ်ဒီးယွၤလၢတၢ်အာၣ်လီၤအီၤလီၤလၢ အကလုာ်လီၤဆီလိာ်သးသ့ၣ်တဖၣ်အံၤအအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်ဆၣ်ပတၢ်သးစၢ်ဆၢလၢတၢ်မၤလိဝဲအံၤအပူၤတမ့ၢ်တၢ်အဒိတဖၣ်လၢအတက့ၢ်လဲၣ်ဘၣ်, မ့မ့ၢ်မုဂ်တၢ်အာၣ်လီၤ အီၤလီၤအကလုာ်လၢအလီၤဆီတမံၤလၢလံာ်စီဆံၣ်လီၤလံာ်အပူၤ, လၢအမ့ၢ်ဝဲယွၤအတၢ်အာၣ်လီၤအီၤလီၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ် သ့ၣ်တဖၣ်အံၤမ့ၢ်တၢ်အာၣ်လီၤအီၤလီၤလၢယွၤမၤဝဲဒီးပုၤဂီၢ်မုဂ်န့ၣ်လီၤ. ယွၤမၤတၢ်အာၣ်လီၤအခိၣ်သ့ၣ်လၢအပာ်ဖိၣ်အသး ဃုမံၤလၢလံာ်စီဆံၣ်လီၤလံာ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲန့ၣ်လီၤဝဲဒၣ်ဆူတၢ်အာၣ်လီၤအီၤလီၤတၢ်ဒီးစီၤအဒၣ်, စီၤနီၤအဒၣ်, စီၤအဒၣ်ကြၢ် ဟ့ၣ်, စီၤမိၤဂ့ၢ်, စီၤအဝံးဒီးခရံၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်မၤလိဝဲအံၤပသးစဲလၢတၢ်န့ၣ်ပာ်တၢ်အာၣ်လီၤအီၤလီၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤအ လုၢ်အ လၢဒီးအတၢ်ဘၣ်ထွဲဆူယွၤအဘီအမုဂ်လၢကကျဲဒ်လဲၣ်အဝဲန့ၣ်လီၤ.

အခဲအံၤ, ပကပာ်ဖျါထီၣ်ယွၤအတၢ်အာၣ်လီၤအီၤလီၤဃုမံၤလၢတၢ်မၤလိဝဲအံၤအပူၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်လၢတၢ်ဂုၤ ဝဲအံၤန့ၣ်, ပကကွၢ်သကီးတၢ်အာၣ်လီၤအီၤလီၤဖုၣ်ကိာ်တမံၤလၢတၢ်အာၣ်လီၤအီၤလီၤသ့ၣ်တဖၣ်အကျါ, တၢ်အာၣ်လီၤအီၤလီၤ

ဒီးခဲကနံၣ်အံၤသုမ့ၢ်ဒိကန့ၢ်ယကလုာ်သပုၤတၢ်ဒီးတီၢ်န့ၢ်ယတၢ်အၢၣ်လီၤဒီၤဒီး, သုကကဲထီၣ်တၢ်လုၢ်ဒိၣ်ပုၤဒိၣ် လၢယဂီၢ်ဒိၣ်န့ၢ်ပုၤကလုာ်ခဲလၢာ်တက့ၢ်လီၤ. အဂ့ၢ်ဒ်အံၤ,ဟီၣ်ခိၣ်ဒိဘျီညါမ့ၢ်ယတၢ်လီၤ. ဒီးသုကကဲထီၣ်ပုၤလုၢ်အဒိၣ်တ ဖၣ်အဘီအမုၢ်,ဒီးပုၤတကလုာ်စီဆုံလီၤ (၂မိၤရှု ၁၉:၅-၆).

၆ **Ancient Near Eastern** စီၤဟတဖၣ်အသိး,ယွၤမၤဖျါရှဲလဲထီၣ်ဝဲလၢပုၤဂီၢ်မုၢ်မုၢ်သးတီၣ်န့ၢ်,အဝဲသ့ၣ်ကဒီး န့ၢ်တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၢ်ဆိၣ်ဝါအဒိၣ်အမုၢ်အဝဲသ့ၣ်ကကဲထီၣ်ပုၤလုၢ်ဒိၣ်ပုၤဒိၣ်.ဘီမုၢ်အပုၤလုၢ်တၢ်အဒိၣ်တဖၣ်န့ၢ်လီၤ. ဒီးလၢတၢ်ဒုး ဘၣ်ထွဲအဒိၣ်ပညိတဒီး,အဝဲသ့ၣ်သးမ့ၢ်တတီၣ်ဘၣ်န့ၢ်,အဝဲသ့ၣ်တဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၢ်ဆိၣ်ဝါအဒိၣ်အမုၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤဘၣ်မ့ မ့ၢ်လၢန့ၢ်အလီၤကဘၣ်ဆိၣ်အာဝဲန့ၢ်လီၤ.

အယံ,ယထံၣ်ဘၣ်လၢတၢ်အက့ၢ်အဂီၤအဒိၣ်သၢမံၤလၢအဘၣ်ဃး **suzerain vassals** အတၢ်အၢၣ်လီၤတဖၣ် အိၣ်ဖျါထီၣ်လၢယွၤအတၢ်အၢၣ်လီၤဒီၤဒီးစီၤမိၤရှုန့ၢ်လီၤ. ၆ **suzerains** ဟ်ဖျါထီၣ်သးလၢကမ့ၢ်ပုၤသးကညိၤအက့ၢ် အပုၤတဖၣ်,ဖဲယွၤန့ၢ်လီၤဝဲဒၣ်ဆူတၢ်အၢၣ်လီၤဒီၤဒီးအံၤစုၣ်လးန့ၢ်,အဆိကတၢ်အဝဲသ့ၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်ယွၤအတၢ်သ့ၣ်အိၣ် သးအိၣ်ဆူအဝဲသ့ၣ်အဒိၣ်န့ၢ်လီၤ. ဆူညါတဒိတၢ်အၢၣ်လီၤဒီၤဒီးဟ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဆၢမုၢ်လၢတဖၣ်လၢအမုၢ်ပုၤကညိၤအတၢ် သးတီၣ်ဒီးယွၤ,ဒီးတၢ်အၢၣ်လီၤဒီၤဒီးဟ်လီၤဆိတၢ်လၢအပိာ်ထွဲထီၣ်တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၢ်ဆိၣ်ဝါအခံတဖၣ်ဒီးတၢ်ဆိၣ်အလၢပုၤဂီၢ်မုၢ် ဆၢမုၢ်လၢဝဲသ့ၣ်အဝဲသ့ၣ်သးတီၣ်မ့ၢ်တဖၣ်သးတီၣ်ဒီးယွၤန့ၢ်လီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်နီၣ်နီၣ်လၢစီၤမိၤရှုတၢ်အၢၣ်လီၤဒီၤဒီးကွၢ်ထံကဒါက့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်မိၤပုၤတဖၣ်အံၤလၢ **suzerain vassals** အလံာ်ဃံးဃာ်တဖၣ်ဒုးန့ၢ်ဖျါထီၣ်လၢအဒိၣ်ထံးခိၣ်ဘီတံၢ်တံၢ်တပတီၢ်,ဖဲယွၤမၤတၢ်အၢၣ်လီၤဒီၤဒီးအပုၤဂီၢ်မုၢ်န့ၢ်,အဝဲ လီၣ်ဖျါထီၣ်အနီၣ်ကစၢ်အသးဆူပုၤအံၤစုၣ်လးဒ်အဝဲသ့ၣ်အစီၤဟ,အဝဲသ့ၣ်ဘီမုၢ်စီၤဟ,ဒီးဖဲန့ၢ်အဝဲဒဲၣ်အပုၤဂီၢ်မုၢ်လၢက ဆိကမိၣ်လီၤအဝဲသ့ၣ်အနီၣ်ကစၢ်အသးဒ်အခူအပုၤမၤသကိးတၢ်လၢအဖီလၢတဖၣ်န့ၢ်လီၤ. လံာ်စီဆုံအလီၤလံၤယွၤအတၢ် အၢၣ်လီၤဒီၤဒီးမ့ၢ်ဝဲစီၤလီၣ်စီၤဟတၢ်ရဲၣ်လီၤကျဲၤလီၤတဖၣ်လၢအဒုဒိၣ်ဝဲနီၣ်နီၣ်န့ၢ်လီၤ. ဘီမုၢ်ဒီးတၢ်အၢၣ်လီၤဒီၤဒီးလဲၤ သဃံးခိၣ်ဖျါတၢ်အၢၣ်လီၤဒီၤဒီးတဖၣ်မ့ၢ်တၢ်အဒိၣ်ပညိလၢယွၤပတၢ်လၢအဘီအမုၢ်အဒိၣ်န့ၢ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်မ့ၢ်ယွၤ အဘီအမုၢ်တၢ်ပတၢ်ပြးလၢအဆူယွၤအဘီအမုၢ်ဆူအဖီတၢ်လၢအသလၢလီၤဆူဟီၣ်ခိၣ်ဒိဘျီအကတၢ်န့ၢ်လီၤ.

အခဲအံၤပကွၢ်တုၢ်ယွၤအတၢ်အၢၣ်လီၤဒီၤဒီးတဖၣ်လၢအိၣ်ဒီးအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလဲၤတရံးအခိၣ်ထံးခိၣ်ဘီမ့ၢ်တဖၣ်ပၤ ဆူတၢ်အိၣ်မူလၢယွၤဘီမုၢ်အပုၤဝဲ,ပအိၣ်ဝဲလၢတၢ်လီၤလၢကကွၢ်ဃီၤဆူပတၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီၣ်ခံထံၣ်တထံၣ်: တၢ်စံၣ်စီၤတဲစီၤအတၢ် ဂ့ၢ်ထီၣ်ပသီထီၣ်ဘၣ်ဃးတၢ်အၢၣ်လီၤဒီၤဒီးတဖၣ်လၢလံာ်စီဆုံလီၤလံၤအပုၤန့ၢ်လီၤ.

တၢ်အၢၣ်လီၤဒီၤဒီးအတၢ်စံၣ်စီၤတဲစီၤ HISTORY OF THE COVENANTS

၆ပထံၣ်လၢတၢ်မၤလိလၢညါတခါအပူၤအသိး,ယွၤအဘီမုၢ်အတၢ်စံၣ်စီၤတဲစီၤလၢလံာ်စီဆုံတၢ်စံၣ်စီၤတဲစီၤအပူၤ မ့ၢ်တၢ်လၢအသဘံၣ်သဘုၣ်ဒိၣ်မးန့ၢ်လီၤ. ယွၤအဘီအမုၢ်အိၣ်ရဲၣ်လီၤအသးသက့ၤဆးဒးလၢတၢ်ဆၢကတီၢ်လၢအလီၤဆိ လီၣ်အသးဒါကတီၢ်အပူၤ,မ့ၢ်တဖၣ်စီၤတစီၤဘၣ်တစီၤ,ဒ်အဂ့ၢ်ထီၣ်ပသီထီၣ်ဝဲဆူအဖီတၢ်လၢအတုၤဃီၤဝဲဒၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်ဒိ ဘျီညါန့ၢ်လီၤ. လတၢ်ဂ့ၢ်ဝဲအံၤ,ပကထံၣ်ဘၣ်လၢတၢ်ဆၢကတီၢ်တကတီၢ်စုာ်စုာ်မ့ၢ်တဖၣ်တပတီၢ်ဘၣ်တပတီၢ်လၢဘီမုၢ်အ ပူၤ,ယွၤဒုးသ့ၣ်ညါဝဲအတၢ်အၢၣ်လီၤဒီၤဒီးတဖၣ်လၢအဟ်ဖျါတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျဲၤလီၤဆိတဖၣ်လၢပုၤဂီၢ်မုၢ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဝဲတပ တီၢ်ဘၣ်တပတီၢ်လၢယွၤအဘီအမုၢ်န့ၢ်လီၤ. ကျဲၤအိၣ်ဝဲဒါဘီလၢပတံးဃာ်ပၤဃာ်ဝဲဒၣ်ယွၤအတၢ်အၢၣ်လီၤဒီၤဒီးအတၢ် စံၣ်စီၤတဲစီၤလၢလံာ်စီဆုံလီၤလံၤအပူၤသ့ၣ်န့ၢ်လီၤ. ဘၣ်ဆၢပကတဲဖျါထီၣ်တၢ်စံၣ်စီၤတဲစီၤအဝဲအံၤလၢတၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်သ့ၣ်သၢပ တီၢ်န့ၢ်လီၤ: အဆိကတၢ်,ဟီၣ်ခိၣ်ဒိဖျါတၢ်အၢၣ်လီၤဒီၤဒီး; ခံပတီၢ်တပတီၢ်,ကလုာ်ဒုၣ်တၢ်အၢၣ်လီၤဒီၤဒီး; သၢပ တီၢ်တပတီၢ်,တၢ်အၢၣ်လီၤဒီၤဒီးအသိန့ၢ်လီၤ.

၆ပထံၣ်တုၢ်လံာ်အသိး,ယွၤအတၢ်အၢၣ်လီၤဒီၤဒီးအခိၣ်သ့ၣ်အိၣ်ဝဲဃုထံၣ်လၢအစၢ်ဆၢအသးလၢလံာ်စီဆုံအ လီၤလံၤအတၢ်အၢၣ်လီၤဒီၤဒီးတဂ့ၢ်ညါလီၤ: ယွၤအတၢ်အၢၣ်လီၤဒီၤဒီးစီၤအဒုၣ်,စီၤနီၣ်အဒုၣ်,စီၤအဒုၣ်တြၢဟၣ်,စီၤမိၤရှု, စီၤအဝဲဒီးခရံၣ်န့ၢ်လီၤ. ပကနီၣ်ဖးလီၤတၢ်အၢၣ်လီၤဒီၤဒီးဃုထံၣ်အံၤသၢကရူၢ်လၢအလဲၤသဃံးဃာ်အသးဒီးကျဲၤလၢပတဲ ဖျါထီၣ်ယွၤအဘီအမုၢ်အတၢ်စံၣ်စီၤတဲစီၤအပတီၢ်တဖၣ်လၢတၢ်မၤလိလၢအပိာ်ထွဲထီၣ်အခံဆူညါန့ၢ်လီၤ. ပကကတီၢ်ဘၣ် ဃးဟီၣ်ခိၣ်ဒိဖျါတၢ်အၢၣ်လီၤဒီၤဒီးတၢ်ဒီးစီၤအဒုၣ်,စီၤနီၣ်အဒုၣ်ဖဲလၢတၢ်စံၣ်စီၤတဲစီၤအဆိကတၢ်အပူၤန့ၢ်လီၤ. ပကတဲ ဘၣ်ဃးကလုာ်ဒုၣ်တၢ်အၢၣ်လီၤဒီၤဒီးတၢ်ဒီးအဒုၣ်တြၢဟၣ်,စီၤမိၤရှုဒီးစီၤအဝဲဒီးဖဲယွၤမိၤဘူးထီၣ်လံာ်စီဆုံလီၤလံၤပုၤကလုာ် အံၤစုၣ်လးဒ်အပုၤဂီၢ်မုၢ်လၢအလီၤဆိန့ၢ်လီၤ. ဒီးပကကတီၢ်ဘၣ်ဃးတၢ်အၢၣ်လီၤဒီၤဒီးအသိလၢခရံၣ်အပူၤဖဲလံာ်စီဆုံအ

သီဘီမုဒ်အကွဲအကွဲအိမ်ပျံ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. အပိၣ်,ဒ်ပမာလိဝဲဒ်ပယုၤအတၢ်အာၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသိး,ပကကွၢ်န့ၣ် ဃီၤဆူတၢ်အာၣ် လီၤအိၣ်လီၤသၢကရူၢ်အံၤတကရူၢ်စ့ၣ်စ့ၣ်ဒ်အဝဲသ့ၣ်ဒ်ထီၣ်တၢ်လံၤလံၤစီဆုံလီၤလံၤအတၢ်စံၣ်စီတဲၤစီပူၤအသိးန့ၣ်လီၤ. အဆိကတၢ်ပကကွၢ်သကိးဟီၣ်ခိၣ်ဒ်ပျံ့တၢ်အာၣ်လီၤအိၣ်လီၤလၢယုၤမၤထီၣ်ဝဲလၢတၢ်စံၣ်စီတဲၤစီအခိၣ်ထံးလံၤလံၤ န့ၣ်လီၤ.

တၢ်အာၣ်လီၤအိၣ်လီၤလၢဟီၣ်ခိၣ်ဒ်ပျံ့တၢ်အာၣ်လီၤအိၣ်လီၤ Universal Covenants

ပကကတၢ်ဘၣ်ဘးတၢ်အာၣ်လီၤအိၣ်လီၤဒီးစီအာဒ်ဒီးစီနီအာဒ် “တၢ်လၢအဘၣ်ဘးပုၤခဲလၢာ်” ဒီဖျိအဝဲသ့ၣ်ဘၣ်တၢ် မၤအိၣ်လီၤလၢယုၤဒီးပုၤကညိခဲလၢာ်အဘၣ်စၢအပိၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢစီလၢပုၤလၢကစၢၤ,ဝဲတၢ်အာၣ်လီၤအိၣ်လီၤတဖၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်မၤအိၣ်လီၤန့ၣ်,ယုၤတဒုးန့ၣ်ဖျိအံၤစ့ၣ်စ့ၣ်အပုၤဂီၢ်မုၢ်လီၤဆိဒီးဘၣ်လီၤ. မ့မ့ၢ်တဒီ,စီအာဒ်ဒီးစီနီအာဒ်မုၢ်ခၢၣ်စးလၢပုၤ ကိးကဒဲးလၢကလုာ်ဒုၣ်ဒီးကလုာ်ကိးကလုာ်ဒဲးအလီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးဒ်တၢ်အစၢအသိး,တၢ်လၢအကဲထီၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ကဒါ က့ၢ်ပုၤကညိကိးကဒဲးအတၢ်အိၣ်မူလၢအဟဲလၢအဝဲသ့ၣ်အလီၢ်ခံန့ၣ်လီၤ.

တၢ်အာၣ်လီၤအိၣ်လီၤလၢအဘၣ်ဘးဒီးပုၤခဲလၢာ်အံၤကြၢၤဝဲဘၣ်ဝဲလၢတၢ်အံၤကွၢ်ပာဆုၤဘီမုဒ်အဂီၢ်လၢစီလၢပုၤန့ၣ် လီၤ. အဒံၤမ့ၢ်တၢ်ဆၢကတီၢ်ဖဲယုၤသ့ၣ်ထီၣ်တၢ်ရဲၣ်လီၤကျဲၤလီၤဆိအခိၣ်ထံးခိၣ်ဘိလၢပၢၤပုၤအတၢ်ရုလိာ်ဘၣ်ထွဲဒီးပုၤကညိ ခဲလၢာ်လၢတၢ်ဆၢကတီၢ်ကိးကတီၢ်ဒဲးန့ၣ်လီၤ.

ပကပိၣ်ထံတၢ်အာၣ်လီၤအိၣ်လီၤလၢအဘၣ်ဘးပုၤကိးကဒဲးတဆိဘၣ်တဆိ,စးထီၣ်လၢတၢ်အာၣ်လီၤအိၣ်လီၤဒီးစီအာဒ် ဒီးလၢခံသုးကဒီးဆူစီနီအာဒ်န့ၣ်လီၤ. မ်ပကဆိကမိၣ်သကိးအဆိကတၢ်ပယုၤအတၢ်အာၣ်လီၤအိၣ်လီၤဒီးစီအာဒ်န့ၣ်တက့ၢ်.

စီအာဒ် Adam

ဒ်ပဝဲခဲလၢာ်ပသ့ၣ်ညါအသိး,စီအာဒ်မ့ၢ်ပုၤကညိအဆိကတၢ်တကလၢယုၤတုၤလီၤဝဲ,အပိၣ်ပကတၢ်ဘၣ်ဘးတၢ် အာၣ်လီၤအိၣ်လီၤဒီးစီအာဒ်န့ၣ်,ပပညိဆူပုၤကညိအတၢ်စံၣ်စီတဲၤစီအဆိကတၢ်အကတီၢ်လၢပဆိကမိၣ်ထံၣ်မ့ၢ်အိၣ်သ့ န့ၣ်လီၤ. ဒီးလၢတၢ်တလီၤကမၢကမၢအပုၤ,ပထံၣ်လံၤစီဆုံအတၢ်သိၣ်လိဘၣ်ဘးစီအာဒ်အတၢ်အာၣ်လီၤအိၣ်လီၤအဂ့ၢ်ပ ညိၣ်လီၤတံၢ်ပုၤကညိအတၢ်အိၣ်မူအက့ၢ်အက့ၢ်အခိၣ်ထံးခိၣ်ဘိမ့တမ့ၢ်အဂီၢ်ထံးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်အာၣ်လီၤအိၣ်လီၤဒီးစီအာဒ်အိၣ်ဖျိထီၣ်လၢတၢ်တုၤလီၤတၢ်အတၢ်ဖဲအပူၤတၢ်ထံၣ်န့ၣ်အိၣ်လၢလံၤ ၁မိၤရူအခိၣ် ထံးသၢဆၢဒိၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. ခဲအံၤ,ပကြၢၤယၢၤထီၣ်လၢပုၤခရံၣ်ဖိတနီၤတအာၣ်လီၤဝဲလၢယုၤမၤတၢ်အာၣ်လီၤအိၣ်လီၤလီၤ တံၢ်လီၤဆဲးဒီးစီအာဒ်ဘၣ်လီၤ. အါဒ်တၢ်တက့ၢ်ပုၤက့ၢ်က့ၢ်တၢ်ဒ်သိးအံၤတဖၣ်ဒီးသန့ၤထီၣ်အတၢ်ထံၣ်လၢတၢ်ဂ့ၢ် လၢတၢ်ကတီၢ် “တၢ်အာၣ်လီၤအိၣ်လီၤ” တအိၣ်ဖျိထီၣ်လၢတၢ်မိၤရူအခိၣ်ထံးသၢဆၢဒိၣ်ဘၣ်,ဒီးပုၤတနီၤဂ့ၢ်လိဝဲလၢယုၤအ တၢ်အာၣ်လီၤအိၣ်လီၤထံးဝးဝးတၢ်တထံၣ်န့ၣ်အိၣ်လၢအဆၢဒိၣ်တဖၣ်အံၤအပူၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. သန့ၣ်က့ၢ်,တၢ်အုၣ်သးတဖျံၣ်တ တၢ်သၢထံၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဆိကမိၣ်လီၤတံၢ်လီၤဆဲးလၢယုၤသ့ၣ်ထီၣ်နီၢ်နီၢ်တၢ်အာၣ်လီၤအိၣ်လီၤဒီးစီအာဒ်ဒ်ပုၤကညိအ ခၢၣ်စးအသိးန့ၣ်လီၤ. တၢ်,ဒ်ပကထံၣ်ဘၣ်လၢခံလၢတၢ်မၤလိဝဲအံၤအပူၤအသိး,ယုၤအတၢ်အာၣ်လီၤအိၣ်လီၤအဂ့ၢ်ပမုၢ်အ ခိၣ်ထံးခိၣ်ဘိအိၣ်ဝဲဒ်နီၢ်နီၢ်လၢဝဲမိၤရူၣ်-၃န့ၣ်လီၤ. ယုၤအတၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်,ပုၤကညိအတၢ်သးတီ,ဒီးတၢ်လၢအပိၣ်ထွဲ ထီၣ်တၢ်သးတီဒီးတၢ်သးတီအခံအိၣ်ဖျိထီၣ်လၢလံၤစီဆုံအဆၢဒိၣ်တဖၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်အုၣ်သးခံမံၤတမံၤလၢယုၤဟဲ န့ၣ် လီၤဆူတၢ်အာၣ်လီၤအိၣ်လီၤဒီးစီအာဒ်တၢ်ထံၣ်န့ၣ်အိၣ်လၢဟီၤရူ ဖိး၇ န့ၣ်လီၤ. ဖဲန့ၣ်ပဖးဘၣ်တၢ်ကတီၢ်တဖၣ်အံၤ:

ဘၣ်ဆၢဒိၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်ဒ်စီအာဒ်အသိး,မၤဟးဂီၢ်တၢ်အာၣ်လီၤအိၣ်လီၤလီၤ. ဖဲန့ၣ်မၤထီၣ်ဒါယၢၤလၢတၢ်လိတၢ်ဂ့ၢ်လီၤ (ဟီၤရူ ဖိး၇).

လံၤတတီၤအံၤထီၣ်သကြီၤအံၤစ့ၣ်စ့ၣ်အတၢ်ဒဲးဘးဒီးစီအာဒ်အတၢ်ဒဲးဘးလၢဒုၣ်တၢ်သ့ၣ်လီၤအပူၤ,ဒီးကတီၢ်ဘၣ် ဃးပုၤခဲလၢာ်ဒ်ပုၤမၤဟးဂီၢ်တၢ်အာၣ်လီၤအိၣ်လီၤန့ၣ်လီၤ. အံၤစ့ၣ်စ့ၣ်မၤဟးဂီၢ်ကွံာ်တၢ်အာၣ်လီၤဒ်သိးဒ်စီအာဒ်မၤဝဲလၢဒုၣ် တၢ်သ့ၣ်လီၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်အုၣ်သးသၢထံၣ်တထံၣ်လၢယုၤဟဲန့ၣ်လီၤဆူတၢ်အာၣ်လီၤအိၣ်လီၤဒီးစီအာဒ်အိၣ်ဖျိထီၣ်လၢဝဲမိၤရူ ဖိး၁၈ န့ၣ် လီၤ. လၢဝဲမိၤရူ ဖိး၁၈ အပူၤ,လၢအမ့ၢ်လံၤစီဆုံအတီၢ်အဆိကတၢ်တတီၤလၢလံၤစီဆုံအပူၤဖဲတၢ်ကတီၢ် “တၢ်အာၣ်လီၤ အိၣ်လီၤ” အိၣ်ဖျိထီၣ်နီၢ်နီၢ်န့ၣ်,ယုၤကတီၢ်တၢ်ဒီးစီနီအာဒ်လၢကျဲၤအံၤ:

မ့မ့ၢ်န့ၣ်အံၤယကမၤဂၢၢ်မၤကျၢၤယတၢ်အာၣ်လီၤအိၣ်လီၤဒီးန့ၣ် (၁မိၤရူ ဖိး၁၈).
လံၤစီဆုံတတီၤအံၤလီၤဆိဖျိတၢ်ကတီၢ်ကျိၣ်ထံ “ယကမၤဂၢၢ်မၤကျၢၤ” တအိၣ်ဒီးစံးအခိၣ်ညိညိန့ၣ်လၢ “လၢကစး

ထိုက် “မုတမ္မာ” လာကဒုးကဲထီၣ် “တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤဘၣ်မုၢ်” လာကအၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤစံးသပှၢ်ပှၢ် “တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤ လာအအိၣ်တၢ်လံာ်န့ၣ်လီၤ. စီၤနီၣ်အၢၣ်အတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤဘၣ်တၢ်ပၢ်ဖျါထီၣ်အိၣ်အိၣ်တၢ်မၤဂၢၢ်မၤကျၢၤတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤ လာအအိၣ်တၢ်လံာ်လၢညါ, ဒ်ပစံးတၢ်အသိးတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤလၢယွၤမၤဝဲဒီးစီၤအၢၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပကိးယွၤအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤသကိးဃုာ်တၢ်ဒီးစီၤအၢၣ်ဒ် “တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤ” မ့ၢ်ဂ့ၢ်တကိးမ့ၢ်ဂ့ၢ်, ဖျါဆဲးဝဲဒၣ်လၢယွၤ ဟဲန့ၣ်လီၤရ့ၣ်လီၤဘၣ်ထွဲအသးသညါဒီးသပှၢ်ဒီးစီၤအၢၣ်ဒ်, ဒီးစီၤအၢၣ်ဒ်မ့ၢ်ခၢၣ်စးလၢပုၤကညီကလုာ်ခဲလၢာ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ် ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအတၢ်ပညိၣ်, မုတမ္မာတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤဒီးစီၤအၢၣ်ဒ်, မ့ၢ်ဒ်သိးတၢ်ကသုၣ်ထီၣ်ယွၤအတၢ်ရ့ၣ်လီၤဘၣ်ထွဲဒီးပုၤက ညီအဂီၢ်မိၢ်ပှၢ်အိၣ်ထံးတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤဝဲအံၤအပူၤ, ယွၤဟံၣ်လီၤတၢ်အိၣ်မုၢ်အိၣ်အတၢ် အဂီၢ်ခိၣ်ထံးလၢပုၤကညီကိးဂၢၢ်ဒဲးလၢအအိၣ်မူလၢဟီၣ်ခိၣ်အံၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. စီၤအၢၣ်ဒ်ဒီးနီၣ်အံၤအုတၢ်တီၢ်ပၢ်အိၣ်လၢက မၤတၢ်ဒ်ယွၤအစီၤပၤဒီးပုၤလုၢ်တၢ်အိၣ်အဂီၢ်တဖၣ်, ရၤလီၤအဘိအမုၢ်ဆူဟီၣ်ခိၣ်အကတၢ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်တၢ်မၤ ကွၢ်အိၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်လီၤတဲာ်ကွံာ်ဝဲလီၤ. အဝဲသ့ၣ်တူၢ်ဘၣ်တၢ်လၢအတၢ်ပူၤထီၣ်ထီၣ်အိၣ်အိၣ်ဘၣ်ဆၣ်ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်လီၤလၢတၢ် မုၢ်လၢန့ၣ်လီၤ. လၢအပုၣ်န့ၣ်, တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤဒီးစီၤအၢၣ်ဒ်ဒါလီၤကျဲၤလၢပုၤကညီအတၢ်ရ့ၣ်လီၤဘၣ်ထွဲဒီးယွၤလၢတၢ် ဆၢကတီၢ်ကိးကတီၢ်ဒဲးန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ထီၣ်ပမူဒ်အဂီၢ်ခိၣ်ထံးလၢအဘိအမုၢ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

စီၤနီၣ်အၢၣ် Noah

တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤလၢအဘၣ်ဃးဒီးပုၤကိးဂၢၢ်ဒဲးခံၣ်တမံၤမ့ၢ်ယွၤအတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤဒီးစီၤနီၣ်အၢၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ် အိၣ်ဝဲဒၣ်အိၣ်မးလၢတၢ်ကစံးကတီၢ်သကိးဘၣ်ဃးတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအံၤ, ဘၣ်ဆၣ်ပကပၢ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်သ့ၣ်အရ့ၣ်ဒိၣ်တ နီၤလၢအဖျါတူၤကတၢ်လၢလံာ်စီၣ်တၢ်ကွဲးအပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤဒီးစီၤနီၣ်အၢၣ်ဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်စ့ၢ်ကိးအိၣ် လၢယွၤအဘိအမုၢ်အစီၤလၢပုၤကအပူၤဒီးဘၣ်ဃးတၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်ထံးခိၣ်ဘိလၢအရ့ၣ်ဒိၣ်တဖၣ်လၢကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ပုၤကညီခဲလၢာ်န့ၣ် လီၤ.

ယွၤအတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤဒီးစီၤနီၣ်အၢၣ်ဘၣ်တၢ်ယၤထီၣ်အိၣ်လၢဝဲဒ်ဒါအဆၢဒိၣ်ခံဆၢဒိၣ်အပူၤ, ဝဲဒ်ဒါဒီးဒုးန့ၣ်လီၤ. ဒိကန့ၣ်တၢ်လၢယွၤစံးဝဲလၢ ၁ မိၤရှု ၆:၁၈:

မ့ၢ်ဒ်ဒါအံၤယကမၤဂၢၢ်မၤကျၢၤတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤဒီးန့ၣ်, ဒိနဘၣ်လဲၤန့ၣ်လၢကဘိအပူၤဒီးနဖိခွဲသ့ၣ်, ဒီးနမိ, နဖိ ခွဲအမိသ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်ဒီးန့ၣ်လီၤ (၁ မိၤရှု ၆:၁၈).

ဒ်ပပၢ်ဖျါထီၣ်တၢ်လံာ်အသိး, စီၤနီၣ်အၢၣ်အတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤတမ့ၢ်တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤသီသံၣ်ဘဲ, ဆၢထၢၣ်ဒၣ်အတၢ် တၢ်ဒ်ဝဲန့ၣ်ဘၣ်လီၤ. အဝဲန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်နီၣ်နီၣ်-လၢ, ယံၤန့ၣ်အန့ၣ်တက့ၢ်-တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤမ့ၢ်တၢ်ရဲၣ်တၢ် ကျဲၤ ယွၤမၤဝဲဒီးစီၤအၢၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤဒီးစီၤနီၣ်အၢၣ်အတၢ်ပညိၣ်မ့ၢ်တၢ်မန့ၣ်လဲၣ်? ပထံၣ်တၢ်စံးဆၢက့ၢ်တၢ်သံကွၢ်အံၤလၢထံလုၢ်ဘၢ တၢ်ဝဲအလီၤခံဖဲယွၤမၤဝဲတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤနီၣ်နီၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢ ၁ မိၤရှု ၉:၉-၁၁ ပဖးဘၣ်တၢ်ကွဲးဘၣ်ဃးတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ် လီၤဝဲန့ၣ်:

ဒီးယဲဒၣ်အံၤ, ကွၢ်ကွၢ်, ယပၢ်ယတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤဒီးသုးဒီးသုးသုးသုးလၢသုလီၤခံ,.... ကယဲၣ်တၢ်သးအိၣ်လၢဟီၣ် ခိၣ်ချာဲလၢာ်... ထံလုၢ်ဘၢတၢ်လၢအကမၤတးဂီၢ်ကွံာ်ဟီၣ်ခိၣ်အံၤ, တအိၣ်ထီၣ်လၢဘၣ်လီၤ.

ဒ်ပထံၣ်ဘၣ်ဖဲအံၤအသိး, ယွၤအတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤဒီးစီၤနီၣ်အၢၣ်ဘၣ်ဒိကဒါက့ၢ်တၢ်အသးသမူလၢတၢ်တုၤလီၤအိၣ်ခဲ လၢာ်စးထီၣ်လၢဖဲန့ၣ်လံာ်လံာ်လၢကျဲၤအရ့ၣ်ဒိၣ်, ဒိၣ်နီၣ်မးတနီၤန့ၣ်လီၤ.

စီၤနီၣ်အၢၣ်အတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤဘၣ်တၢ်ပၢ်ဖျါထီၣ်အိၣ်လၢကမၤလီၤတံၢ်တၢ်ဂၢၢ်တၢ်ကျၢၤလၢတၢ်တုၤလီၤတၢ်ဘၣ်ဂ့ၢ် ဘၣ်ပီအပူၤ, ဒီးလၢတၢ်အံၤအသိးတၢ်ကိးအိၣ်ဘၣ်ဘၣ်လၢတၢ်ဂၢၢ်တၢ်ကျၢၤအတၢ်တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤန့ၣ်လီၤ. ဒ်နကသ့ၣ် နီၣ်ထီၣ်က့ၢ်အသိးလၢတၢ်မၤလိအပူၤကွံာ်တခါအပူၤပထံၣ်လၢဖဲစီၤနီၣ်အၢၣ်ဒီးအပူၤဟံၣ်ဖိဖိပိးထီၣ်ကွံာ်လၢကဘိပူၤန့ၣ်, ယွၤအၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤပုၤကညီအတၢ်သးအိၣ်မၤတၢ်ဒဲးဘးနးနးကလဲာ်ဒီးလီၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်က့ၢ်ကျဲၤလၢအယံာ်အထီၣ်လၢကမၤ လၢပုၤအဘိအမုၢ်အတၢ်တီၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်ပဖးဘၣ်လၢဝဲဒ်ဒါ ၈:၂၀-၂၂:

ပုၤကညီအသးက့ၢ်ထီၣ်တၢ်မၤအအၢၣ်အသိးလၢအဖိၣ်သ့ၣ်ခွဲထီၣ်လံာ်လံာ်ဘၣ်ဆၣ်ဒီး, ယတဆိၣ်အလၢဘၣ်ဟီၣ်ခိၣ် လၢပုၤကညီအသိးဘၣ်, ဒီးယတကျိလၢဘၣ်ကယဲၣ်တၢ်သးဒ်ယမၤတုၤအသိးဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဟီၣ်ခိၣ်အမုၢ်နံၤလၢအအိၣ်ဒဲးခဲ လၢာ်န့ၣ်ပံာ်တၢ်အကတီၢ်, ဒီးကူးတၢ်အကတီၢ်, ဒီးတၢ်ဂီၢ်အကတီၢ်, ဒီးတၢ်ကိာ်အကတီၢ်, ဒီးတၢ်ပူၤအကတီၢ်, ဒီးတၢ်ယီၤအက တီၢ်, ဒီးန့ၣ်, တတုာ်ဘၣ်ဘၣ်လီၤ (၁ မိၤရှု ၈:၂၀-၂၂).

လာတၢ်ကဒိသဒါတၢ်ကူၤက့ၤအံၤအဂီၢ်,ယွၤဒုးအိၣ်ထီၣ်အတၢ်အာၣ်လီၤအိၣ်လီၤဒီးစီၤနီၤအာၤ,အာၣ်လီၤဝဲလၢန့ၣ်န့ၣ်ကအိၣ်ဂၢၢ်ဆိးကျၢၤဒ်သိးလၢပုၤကညီၤကလုာ်ကတုၤဆူအဖီတၢ်လၢဟီၣ်ခိၣ်လၢအလီၤတံၢ်ကွံာ်အံၤအပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်အာၣ်လီၤအိၣ်လီၤလၢအဘၣ်ဃးပုၤကိးဂးဒဲးအံၤ,လီၤကံၤဒ်တၢ်အာၣ်လီၤအိၣ်လီၤဒီးစီၤအာၤဒၣ်,ဒုးအိၣ်ထီၣ်ကွံာ်ဂီၢ်အခိၣ်ထံးခိၣ်ဘိလၢပုၤကညီၤအတၢ်အိၣ်ဆိးအဂီၢ်လၢအဘၣ်ဃးဒီးပုၤကိးဂးဒဲးလၢတၢ်လီၤကိးပူၤဒဲးဒီးလၢတၢ်ဆၢကတီၢ်ကိးကတီၢ်ဒဲးန့ၣ်လီၤ.

ခဲအံၤပထံၣ်တၢ်လံၤယွၤဒုးအိၣ်ထီၣ်အဘိမုၢ်အခိၣ်ထံးခိၣ်ဘိဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီၤဒီးဒိသဒါအဘိမုၢ်အတၢ်တံၢ်ခိဖျါတၢ်အာၣ်လီၤအိၣ်လီၤဒီးစီၤအာၤဒၣ်ဒီးစီၤနီၤအာၤဒ်လဲၣ်ဝံၤ,ပကြၢၤးဃုာ်ဃီၤပတၢ်သးစၢၢ်ဆၢဆူဘိမုၢ်အစီၤဆၢကတီၢ်ဖဲလံာ်စီဆံၣ်အလီၤလံာ်အံၣ်စရၢၤဒုးအသးဆူတၢ်အပတီၢ်အကံၢ်အလဲန့ၣ်လီၤ.

ကလုာ်အတၢ်အာၣ်လီၤအိၣ်လီၤ National Covenants

ဒိယွၤအဘိမုၢ်သုးအသးစးထီၣ်လၢတၢ်စံာ်စီၤတဲာ်အခိၣ်ထံးဆူတၢ်ဆၢကတီၢ်လၢယွၤပညိၣ်ဝဲလီၤလီၤဆီဆီလၢအံၣ်စရၢၤဖိအကလုာ်အဖီခိၣ်အသိးန့ၣ်,ယွၤသ့ၣ်ထီၣ်ကလုာ်တၢ်အာၣ်လီၤအိၣ်လီၤသၢခါန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်တဘၣ်ပကိးအဝဲအံၤကဘၣ်ဝဲမုၢ်နီၢ်နီၢ်လၢ “ ကလုာ်အတၢ်အာၣ်လီၤအိၣ်လီၤ ” လီၤဆီဒ်တၢ်ခိဖျါအဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ဃးဒီးအံၣ်စရၢၤဒုးဒိယွၤအပူၤဂီၢ်မုၢ်လီၤဆီလၢအဘၣ်တၢ်ဃုထၢအိၣ်လၢယွၤန့ၣ်လီၤ. ပကကွၢ်ကလုာ်အတၢ်အာၣ်လီၤအိၣ်လီၤလၢအဘၣ်တၢ်ကွဲးဖျါထီၣ်အဂ့ၢ်လၢတၢ်ဆၢကတီၢ်တကတီၢ်ဘၣ်တကတီၢ်ဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီၤ,စးထီၣ်ဝဲလၢစီၤအကြၢၤဟ့ၣ်;ဒီးလၢအံၣ်သုးဃီၤသးဆူစီၤမိၤဒုးဒီးလၢအံၣ်ကတၢ်စီၤအဝဲန့ၣ်လီၤ.

စီၤအကြၢၤဟ့ၣ် Abraham

မုၢ်လၢကလုာ်အတၢ်အာၣ်လီၤအိၣ်လီၤအဆိကတၢ်တခါဘၣ်တၢ်မၤအိၣ်ဒီးစီၤအကြၢၤဟ့ၣ်အဃိ,စီၤအကြၢၤဟ့ၣ်ဘၣ်တၢ်ပာ်ပနီၣ်အိၣ်ဒ်အံၣ်စရၢၤဒုးခဲလၢာ်အပၢ်န့ၣ်လီၤ. ပထံၣ်ဘၣ်တၢ်ဘၣ်ထွဲဖျါဖျါဖျါလၢစီၤအကြၢၤဟ့ၣ်အတၢ်အာၣ်လီၤအိၣ်လီၤလၢ ၁ မိၤရှု ၁၅ ဒီး ၁၇ န့ၣ်လီၤ. ယွၤအတၢ်အာၣ်လီၤအိၣ်လီၤဒီးစီၤအကြၢၤဟ့ၣ်ဘၣ်တၢ်ယၤထီၣ်အိၣ်အဆိကတၢ်တဘျီအိၣ်ဖျါဝဲဝဲ ၁ မိၤရှု ၁၅:၁၈:

တၢ်လၢမုၢ်တနံၤန့ၣ်ယွၤအာၣ်လီၤအိၣ်လီၤတၢ်ဒီးစီၤအကြၢၤဟ့ၣ် (၁ မိၤရှု ၁၅:၁၈).

ဖဲအံၤတၢ်ပာ်ဖျါ “ မတၢ်အာၣ်လီၤအိၣ်လီၤ, ” မ့တမ့ၢ်အိၣ်ပညိၣ်လီၤလီၤတခါ “ ခိၣ်တံၢ်တၢ်အာၣ်လီၤအိၣ်လီၤ, ” မ့ၢ်ကျဲၤညီၤလၢအပာ်ဖျါထီၣ်တၢ်အခိၣ်ထံးခိၣ်ဘိဘၣ်ဃးတၢ်အာၣ်လီၤအိၣ်လီၤအတၢ်ရုလိာ်ဘၣ်ထွဲန့ၣ်လီၤ. ထဲန့ၣ်တဘျီ,နံၣ်လိလၢအံၣ်တဖၣ်,ယွၤမၤရှဲလဲအတၢ်အာၣ်လီၤအိၣ်လီၤဒီးပၢ်ဖးဒိၣ်လၢညါန့ၣ်လီၤ. လၢ ၁ မိၤရှု ၁၇:၁-၂ ပဖးဘၣ်တၢ်ကတီၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ:

တၢ်လၢယၤအံၤယမ့ၢ်ကစၢ်သ့တၢ်လၢာ်လီၤ. လဲၤတၢ်လၢယမဲာ်ညါ,ဒီးလၢထီၣ်ပှၢထီၣ်တက့ၢ်. ဒီးယကအာၣ်လီၤအိၣ်လီၤတၢ်ဒီးန့ၣ် (၁ မိၤရှု ၁၇:၁-၂).

လၢလံာ်စီဆံၣ်ဆာဲအံၤအပူၤ,ယွၤ “ မၤဂၢၢ်မၤကျၢၤ ” မ့တမ့ၢ် “ သ့ၣ်ထီၣ် ” တၢ်အာၣ်လီၤအိၣ်လီၤလၢအဝဲစးထီၣ်မၤဝဲဒီးစီၤအကြၢၤဟ့ၣ်လၢ ၁ မိၤရှု ၁၅ အပူၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲအံၤမ့ၢ်ဝဲတၢ်ကတီၢ်အဂီၢ်ခိၣ်ထံးတမံၤဃီလၢပထံၣ်ဖဲ ၁ မိၤရှု ၆:၁၈ ဖဲယွၤမၤဂၢၢ်မၤကျၢၤဝဲဒီးစီၤနီၤအာၤအတၢ်အာၣ်လီၤအိၣ်လီၤလၢဘၣ်တၢ်မၤဆိဝဲဒီးစီၤအာၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်အာၣ်လီၤအိၣ်လီၤတၢ်ဒီးစီၤအကြၢၤဟ့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအရူဒိၣ်ခိဖျါလၢအပာ်လီၤပုၤဂီၢ်မုၢ်အံၣ်စရၢၤဖိလၢအလီၤဆီဝဲလၢကလုာ်အါဒုၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်ချၢလၢကမ့ၢ်ယွၤအတၢ်ပိးတၢ်လီၤလီၤဆီလၢတၢ်ကဟဲစိာ်အဝဲအမူခိၣ်အဘိမုၢ်ဆူဟီၣ်ခိၣ်ဒိတဖျါန့ၣ်လီၤ. ခိၣ်ခါအဆိကတၢ်တကါလၢကျဲၤကျဲၤဝဲအံၤအပူၤမ့ၢ်ဝဲလၢကဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ထံၣ်စိလၢကလုာ်အဂီၢ်ခိဖျါအာၣ်လီၤစီၤအကြၢၤဟ့ၣ်အစၢၤအသ့ၣ်အါအါဂီၢ်ဂီၢ်,ဒ်န့ၣ်အသိးအလီၤအိၣ်လီၤဆိးလၢကသ့ၣ်ထီၣ်ဘိမုၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးလၢတၢ်အံၤအဂီၢ်စီၤအကြၢၤဟ့ၣ်အတၢ်အာၣ်လီၤအိၣ်လီၤဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်ပကပာ်ဖျါအိၣ်ဒ်တၢ်အာၣ်လီၤအတၢ်အာၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသိးန့ၣ်လီၤ. ဒ်ပဖးဘၣ်လၢ ၁ မိၤရှု ၁၅:၁၈:

တၢ်လၢမုၢ်တနံၤန့ၣ်,ယွၤအာၣ်လီၤအိၣ်လီၤတၢ်ဒီးစီၤအကြၢၤဟ့ၣ်,ဒီးစံးဝဲဒၣ်, “ ယဟ့ၣ်လီၤန့ၣ်သ့ၣ်လၢကီၢ်တဘျီအံၤ ” (၁ မိၤရှု ၁၅:၁၈).

ဒီး ၁ မိၤရှု ၁၇:၂:

ဒီးယကအာၣ်လီၤအိၣ်လီၤတၢ်ဒီးန့ၣ်,ဒီးယကမၤအါထီၣ်န့ၣ်အါအါကလဲာ်လီၤ (၁ မိၤရှု ၁၇:၂).

တၢ်အၢၣ်လီၤအတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အတၢ်ထံၣ်ဂၢၢ်ကျၢၤလၢအံၣ်စ့ၣ်လးခဲလၢၣ် အတၢ်မုၢ်လၢအဂီၢ်ဒ်ပုၤဂီၢ်မုၢ်လၢအဘၣ်ဃးယွၤအဘိအမုၢ်န့ၣ်လီၤ.

စီမိၤရှ Moses

ဖဲအံၣ်စ့ၣ်လးအကလုာ်ဒုၣ်ဖိန့ၣ်လီၤအိၣ်ဆိးဝဲခူကီၢ်အဲၤကူပတူၤဒီးတူၢ်ဘၣ်တၢ်မၤကဲက့ၢ်ဝံၤအလီၤခံၣ်ယွၤစိၣ်ဃီၤအဝဲ သ့ၣ်ဆူတၢ်လီၤခံပတီၢ်တပတီၢ်ဘၣ်ဃးကလုာ်တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤလၢအမုၢ်တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤဒီးစီမိၤရှန့ၣ်လီၤ. တၢ် အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤဒီးစီမိၤရှဘၣ်တၢ်ဃံးဃာ်အိၣ်ဘူးဘူးတံၢ်တံၢ်ဆူတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤဒီးစီမိၤရှအကြၢဟ့ၣ်ဒီးလၢတၢ်ထံၣ်တ မံၤအပူၤအဝဲဆဲးဆိၣ်သ့ၣ်ဝဲစီမိၤရှအကြၢဟ့ၣ်အတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤန့ၣ်လီၤ. စီမိၤရှတထံၣ်လီၤအနီၣ်ကစၢ်အသးဒ်အစးထီၣ် တၢ်အသိသံၣ်ဘၣ်တမံၤဘၣ်. လၢကျဲအကတၢ်ထီၣ်စီမိၤရှပတံၢ်ထီၣ်တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤဒီးစီမိၤရှအကြၢဟ့ၣ်ဒ်အနီၣ်ကစၢ်ဒၣ် ဝဲအဘိအမုၢ်အဂီၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်မၤန့ၣ်လီၤ. ဒိကန့ၣ်ကျဲလၢစီမိၤရှဃုကညးဝဲယွၤလၢကလုာ်အခၢၣ်စးလၢ ၂မိၤရှ ၃၂:၁၃:

သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်က့ၢ်န့ၣ်ပုၤစီမိၤရှအကြၢဟ့ၣ်ဒီးစီမိၤရှအံၣ်စ့ၣ်လးလၢနဆိၣ်လီၤနသးဒီးအိၣ်လၢနကစၢ်ဒၣ်နဲစံး ဘၣ်အိၣ်လၢကမၤအါထီၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်ဒ်ဆၣ်ဖိဖိလၢမူခိၣ်အသိးန့ၣ်ဒီးကန့ၣ်သိဘၣ်အိၣ်လီၤထူလီၤယိၣ်န့ၣ်တက့ၢ် (၂မိၤရှ ၃၂:၁၃).

စီမိၤဒဲး David

အဝဲအံၣ်ပကြၢးဃာ်ဃီၤပသးဆူတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤလၢအဟဲဆူအံၣ်စ့ၣ်လးဖိဖဲစီမိၤဒဲးအစီမိၤဆၢကတီၢ်ဖဲအံၣ်စ့ၣ်လး ကဲထီၣ်ဝဲဒၣ်ဘိမုၢ်လၢလၢပုၤပုၤတဘျီအခါန့ၣ်လီၤ.

အဝဲအံၣ်စီမိၤဒဲးအတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤမုၢ်စ့ၣ်ကိးကလုာ်အတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤဒီးလၢတၢ်န့ၣ်အဃိဘၣ်ထွဲလိာ်အသး ဘူးဘူးတံၢ်တံၢ်ဒီးတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤဒီးစီမိၤရှန့ၣ်လီၤ. ဒ်စီမိၤရှလီၤမိၤမၤရှဲလဲထီၣ်ဝဲလၢ၂ကွဲးနီၣ်တၢ်ဖိး၁၆အသိးယွၤအတၢ် အၢၣ်လီၤတဖၣ်ဒီးစီမိၤဒဲးဒီးသန့ထီၣ်အသးလၢတၢ်သးတိဒီးစီမိၤရှအတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤန့ၣ်လီၤ. ဒ်ပဖးဖဲန့ၣ်အသိး:

ဒီးခဲကန့ၣ်အံၤယွၤအံၣ်စ့ၣ်လးအကစၢ်ဒၣ်တၢ်န့ၣ်တၢ်ဒီးန့ၣ်ပုၤယပပစီမိၤဒဲးလၢတၢ်လၢနကတီၢ်တၢ်ဒီးအိၣ်တက့ၢ်. န စံးပုၤဘၣ်ဃးဒီးန့ၣ်လၢအကဆူၣ်နီၣ်လၢအံၣ်စ့ၣ်လးအလီၤပစိာ်တကတၢ်မၤလၢယမဲာ်ညါဘၣ်ထဲအံၣ်တမံၤမဲာ်န့ၣ်လံာ်တၢ် န့ၣ်အကျဲဒ်သိးအကလဲၤတၢ်လၢယတၢ်သိၣ်တၢ်သိအပူၤဒ်န့ၣ်လဲၤတၢ်လၢယမဲာ်ညါအသိးန့ၣ်တက့ၢ် (၂ကွဲးနီၣ်တၢ် ၆:၁၆).

စီမိၤဒဲးအတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤဘၣ်တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်အိၣ်ခိၣ်ဖျိတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤလၢအပူၤကွံာ်တဖၣ်ဃုာ်ဒီးအံၣ်စ့ၣ်လး ကလုာ်န့ၣ်လီၤ.

ပတသ့ၣ်ညါလီၤတံၢ်လီၤဆဲးဖဲလၢစီမိၤဒဲးအတၢ်အိၣ်မူအပူၤယွၤဒ်အလုာ်အလၢဖဲဝဲအသိးသ့ၣ်ထီၣ်တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ် လီၤဝဲအံၣ်ဘၣ်ဆၣ်လံာ်စီဆံၣ်တတီၤလၢအဒုးန့ၣ်ဝဲဖျိဖျိဖျိတၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီၤလၢအဘၣ်ဃးစီမိၤဒဲးအတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤမုၢ်ဝဲစံး ထီၣ်ပကြၢၤ၈၉န့ၣ်လီၤ. လၢစံးထီၣ်ပကြၢၤ၈၉:၃-၄အပူၤယွၤအၢၣ်လီၤတၢ်ဒီးစီမိၤဒဲးဘၣ်တၢ်တဲဖျိအိၣ်လၢတၢ်ကတီၢ်သ့ၣ် တဖၣ်အံၣ်:

ယအၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤတၢ်ဒီးယပုၤဃုထၢဖိတကၤယဆိၣ်တၢ်ဒီးယခုယပုၤစီမိၤဒဲးယကဒုးအိၣ်ဂၢၢ်ဆိးကျၢၤန့ၣ်သ့ၣ် လီၤထူလီၤယိၣ်ဒီးဒုးအိၣ်ဂၢၢ်ဆိးကျၢၤန့ၣ်လီၤပစိာ်အစီမိၤအဃုာ်ဃုာ်န့ၣ်လီၤ (စံးထီၣ်ပကြၢၤ ၈၉:၃-၄).

လံာ်စီဆံၣ်အဆၢဝဲအံၣ်ဒုးန့ၣ်ဖျိထီၣ်ဝဲလၢစီမိၤဒဲးတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤပညိၣ်ဝဲဒၣ်ဘၣ်ဃးစီမိၤလိာ်စီမိၤပၤစၢၤသ့ၣ်လၢအံၣ် စ့ၣ်လးအပူၤန့ၣ်လီၤ. မ့တမုၢ်ပမုၢ်ဘၣ်တဲအိၣ်လီၤလီၤဆိဆိန့ၣ်အဝဲအၢၣ်လီၤစီမိၤဒဲးလၢအဝဲအစၢၤအသ့ၣ်ထီၣ်အံၣ်စ့ၣ်စ့ၣ် လးကမုၢ်ဝဲဒၣ်စီမိၤပုၤပၤတၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲစီမိၤဒဲးကဲထီၣ်စီမိၤပုၤပၤယွၤအပုၤဂီၢ်မုၢ်အဖိခိၣ်အခါန့ၣ်အဝဲဆိၣ်ဂ့ၢ်ဆိၣ်ဝဲအပူၤက လုာ်ခိၣ်ဒုးကဲထီၣ်အံၣ်စ့ၣ်လးဆူတီမုၢ်ပၤပုၤတဘျီန့ၣ်လီၤ;အဝဲန့ၣ်မုၢ်အဝဲဒၣ်စိာ်ထီၣ်အဝဲသ့ၣ်ဆူတၢ်လီၤထီၣ်ထီတပတီၢ် လၢအမုၢ်ဘိမုၢ်တၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီထီၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးလၢကဒိသဒါဆူညါကလုာ်တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၢ်ဆိၣ်ဝဲဝဲအံၣ်အဂီၢ်န့ၣ်ယွၤအၢၣ်လီၤ တၢ်ဂၢၢ်တၢ်ကျၢၤဘၣ်ဃးစီမိၤပတဖၣ်အတၢ်မၤန့ၣ်ဂၢၢ်ဂၢၢ်ကျၢၤကျၢၤစီမိၤလိာ်စီမိၤပၤအစၢၤသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. အဃိပကကိးဝဲဒၣ် စီမိၤဒဲးအတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤလၢအံၣ်စ့ၣ်လးအစီမိၤလိာ်စီမိၤပၤအတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်အၢၣ်လၢအိၣ်လၢအသိၣ် New Covenant

ခဲအံၤပအိၣ်တၢ်လံၤဒီးတၢ်နၢ်ပၢ်အခိၣ်ထံးခိၣ်ဘိၣ်ဘၣ်ဃးတၢ်အၢၣ်လၢအိၣ်လၢအသိၣ်လၢအဘၣ်ဃးပှၤခဲလၢာ်ဒီးကလုာ်ခဲလၢာ်လံၤအဃိၣ်ပၤကွၢ်သကိးတၢ်အၢၣ်လၢအိၣ်လၢအသိၣ်ပၤပှၤယွၤအဘိၣ်အမုၢ်အကတၢ်တပတီၢ်: တၢ်အၢၣ်လၢအိၣ်လၢအသိၣ်န့ၣ်လီၤ.

အါန့ၣ်တၢ်အၢၣ်လၢအိၣ်လၢအသိၣ်ယဲၣ်ခါလၢပထံၣ်ဘၣ်တၢ်လံၤန့ၣ်,လံာ်စီဆံၣ်အလီၤလံာ်အဝံတဖၣ်ကတိၤဘၣ်ဃးတၢ်အၢၣ်လၢအိၣ်လၢအသိၣ်လၢကဟဲလၢယွၤအဘိၣ်အမုၢ်အကတၢ်တပတီၢ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါဝဲလၢအဝဲကမ့ၢ်တၢ်အိၣ်န့ၣ်တၢ်အၢၣ်လၢအိၣ်လၢအသိၣ်မနုၤတၢ်လၢအဟဲလၢညါလၢအမဲာ်ညါတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်အၢၣ်လၢအိၣ်လၢအသိၣ်ဘၣ်တၢ်ယၤထီၣ်အိၣ်လၢတၢ်လီၤအါတီၤလၢလံာ်စီဆံၣ်အပူၤ,ဘၣ်ဆၣ်ယံးရမံၤယၤ ၃၁ ဒီးယၤဃးစကလး ၃၇ မ့ၢ်လံာ်စီဆံၣ်အတီၤလၢအဒုဒိၣ်ဒိၣ်နီၢ်မးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ယံးရမံၤယၤ ၃၁:၃၁ ကတိၤဘၣ်ဃး:“တၢ်အၢၣ်လၢအိၣ်လၢအသိၣ်” အံၤလၢကျဲၣ်ဒါအံၤ:

ကွၢ်ကွၢ်,ယွၤစံးဝဲဒၣ်,မုၢ်နံၤတဖၣ်ကဟဲဝဲလၢယကအၢၣ်လၢအိၣ်လၢအသိၣ်ဒီးအံၣ်စရလးအပှၤဟံၣ်ဖိ,ဒီးယူဒါအပှၤဟံၣ်ဖိလီၤ (ယံးရမံၤယၤ ၃၁:၃၁).

ဒီးလၢတၢ်မၤအသးအါမၤအစီခိၣ်န့ၣ်,ဝံယဃးစကလးကတိၤဘၣ်ဃးတၢ်အၢၣ်လၢအိၣ်လၢအသိၣ်တမံၤဃီအံၤဒ်တၢ်ဃူတၢ်ဖိးအတၢ်အၢၣ်လၢအိၣ်လၢအသိၣ်အထူအယိာ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်ပဖးဘၣ်လၢယဃးစကလး ၃၇:၂၆:

ဒီးယကအၢၣ်လၢအိၣ်လၢအသိၣ်တၢ်ဃူတၢ်ဖိးအတၢ်အၢၣ်လၢအိၣ်လၢအသိၣ်ဒီးအိၣ်,ဒီးမၤအါထီၣ်အိၣ်,ဒီးပာ်ယလီၤစီဆံၣ်လၢအကျါလီၤထူလီၤယိာ်လီၤ (ယဃးစကလး ၃၇:၂၆).

ဒီးဒ်ပှၤခရံၣ်ဖိကိးကဒဲးသ့ၣ်ညါဝဲအသိး,ဖဲစီပီလူးဒုးသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်ပှၤကရံၣ်သူးဖိဘၣ်ဃးခရံၣ်အတၢ်ကတိၤလၢကစၢ်အဟါတၢ်အိၣ်န့ၣ်,အဝဲမၤဖျါဆံၣ်လၢတၢ်ဃူတၢ်ဖိးအတၢ်အၢၣ်လၢအိၣ်လၢအသိၣ်လီၤထူလီၤယိာ်ဟဲလၢထီၣ်ပှၤထီၣ်လၢခရံၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. စီပီလူးကွဲးပနီၣ်ကစၢ်အတၢ်ကတိၤလၢ ၁ကရံၣ်သူး ၁၁:၂၅:

လိခိအံၤမ့ၢ်တၢ်အၢၣ်လၢအိၣ်လၢအသိၣ်လၢယသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲဒၣ်သုအိၣ်တၢ်အံၤတစုစုဒီး,မၤလၢတၢ်သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်ယၤအဂီၢ်န့ၣ်တက့ၢ် (၁ ကရံၣ်သူး ၁၁:၂၅).

ခိဖျါလၢတၢ်အၢၣ်လၢအိၣ်လၢအသိၣ်လၢခရံၣ်အပူၤအံၤ,ယွၤပၤဆၢအဘိၣ်အမုၢ်လၢအပတီၢ်လၢခံကတၢ်,လၢပကိးလၢလံာ်စီဆံၣ်အသိၣ်အစီန့ၣ်လီၤ. တၢ်အၢၣ်လၢအိၣ်လၢအသိၣ်ဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်လၢကပၤပှၤယွၤအပှၤဂီၢ်မုၢ်လၢဆၢကတိၤဖဲယွၤကမၤလၢပှၤဘိမုၢ်အစီတၢ်လၢအဝဲဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲလၢစီလၢပှၤလၢကစၢ်လံာ်လံာ်ဒီးလၢတၢ်ဆူညါခိဖျါအံၤစရုကလုာ်န့ၣ်လီၤ.ဒီးလၢတၢ်ဂ့ၢ်အံၤအဃိ,မ့ၢ်တၢ်ဆိကမိၣ်အဂ့ၢ်ကတၢ်ဒ်တၢ်မၤလၢထီၣ်ပှၤထီၣ်အတၢ်အၢၣ်လၢအိၣ်လၢအသိၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤလၢထီၣ်ပှၤထီၣ်အတၢ်အၢၣ်လၢအိၣ်လၢအသိၣ်မ့ၢ်ဒ်ဒီးကပၤပှၤယွၤအပှၤဂီၢ်မုၢ်ဖဲအဝဲမၤကတၢ်အဝဲသ့ၣ်အတၢ်စိာ်မၤကဲကုၢ်ဒီးရၢလီၤအဘိၣ်အမုၢ်ဆူဟီၣ်ခိၣ်အကတၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အၢၣ်လၢအိၣ်လၢအသိၣ်မ့ၢ်ယွၤအတၢ်ဟ့ၣ်လီၤအးလီၤအသးလၢကလဲလိာ်အပှၤဂီၢ်မုၢ်ဆူကလုာ်လၢတၢ်ပျါတၢ်ဒဲးဘးဒီးတၢ်ပှၤက့ၢ်အိၣ်လၢတၢ်ဟ့ၣ်စီဟ့ၣ်ကမီၤအိၣ်လၢလၢပှၤပှၤလၢကမၤအတၢ်တအိၣ်ဒီးတၢ်လီၤတဲာ်တူာ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒိကန့ၣ်ကျဲလၢယံးရမံၤပာ်ဖျါဝဲတၢ်လဲလိာ်အံၤလၢယံးရမံၤယၤ ၃၁:၃၁-၃၄:

ကွၢ်ကွၢ်,ယွၤစံးဝဲဒၣ်,မုၢ်နံၤတဖၣ်ကဟဲဝဲလၢယကအၢၣ်လၢအိၣ်လၢအသိၣ်ဒီးအံၣ်စရလးအပှၤဟံၣ်ဖိ,ဒီးယူဒါအပှၤဟံၣ်ဖိလီၤ... ယကပာ်ယတၢ်သိၣ်တၢ်သိလၢအသးကံၢ်ပူၤ,ဒီးယကကွဲးအိၣ်လၢအသးအလီၤ,ဒီးယကကဲထီၣ်အကစၢ်,ဒီးအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်ကကဲထီၣ်ယခုယပှၤလီၤ. ဒီးတသိၣ်လိလၢဘၣ်တတဂၤပှၤလၢအဃိ,တဂၤအဒိပုၤဝဲ,ဒီးစံး,သ့ၣ်ညါယွၤတက့ၢ်န့ၣ်ဘၣ်. အဂ့ၢ်ဒ်အံၤ,ပှၤကသ့ၣ်ညါယခဲလၢာ်လၢအဆံးပၢ်လၢအဒိၣ်,ယွၤစံးဝဲဒၣ်,အဂ့ၢ်ဒ်အံၤ,ယကပျါအတၢ်ကမၣ်,ဒီးယတသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်က့ၢ်လၢဘၣ်အတၢ်ဒဲးဘးန့ၣ်ဘၣ် (ယံးရမံၤယၤ ၃၁:၃၁-၃၄).

ဒ်ပထံၣ်လၢအပူၤကွံာ်တၢ်မၤလိအသိး,ယွၤအဘိၣ်အမုၢ်အပတီၢ်လၢခံကတၢ်အတၢ်ဟဲတုၤဃီဟဲဝဲလၢအက့ၢ်အဂီၢ်သၢမံၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်အိၣ်ခိဖျါခရံၣ်အတၢ်မၤတၢ်သးခုကစီၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်ဒီးအတၢ်မၤဖိတဖၣ်အတၢ်မၤန့ၣ်လီၤ. ဆဲးမၤအသးလၢပစီခဲအံၤ,ဒီးကတုၤဆူအတၢ်လၢတၢ်ပှၤထဲဒၣ်ဖဲခရံၣ်ဟဲက့ၢ်ကဒါက့ၢ်လၢတၢ်ခဲလၢာ်အကတၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်ဘိမုၢ်အက့ၢ်အဂီၢ်သၢမံၤလၢလံာ်စီဆံၣ်အသိၣ်အပူၤမ့ၢ်တၢ်အဒုဒိၣ်လၢတၢ်နၢ်ပၢ်ယွၤကဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်အၢၣ်လၢအိၣ်လၢအသိၣ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

လၢကျဲၣ်အါဘိန့ၣ်,တၢ်အၢၣ်လၢအိၣ်လၢအသိၣ်အတၢ်ကဲထီၣ်အသးစ့ၢ်ကိးဟဲလၢတၢ်အက့ၢ်အဂီၢ်သၢမံၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်

တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤလၢဟံၣ်ခိၣ်ဒီးဖျၢၣ်အဂီၢ် Universal Covenants

လၢတၢ်စံၣ်စီၤတဲာ်လၢပျၢၣ်အစီၤန့ၣ်ယွၤဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဂံၢ်ခိၣ်ထံးအတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤဒီးစီၤအၢၣ်ဒုးဒီးန့ၣ်အတၢ်အိၣ်ဂၢၢ်ဆိးကျၢၣ်အတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤဒီးစီၤနီၣ်အၢၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၢတၢ်အိၣ်မူလၢတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤတဖၣ်အံၤအစီၤလၢဟံၣ်ဃုာ်စ့ၢ်ကိးတၢ်ဂ့ၢ်လၢအဒိၣ်လဲၣ်တဖၣ်လၢဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်တၢ်ကဟံၣ်ဖျိၣ်မၤဖျၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤလၢယွၤအတၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်အစိကမိၤလၢတၢ်ဘျၢၣ်လီၤ, ပုၤကညီအတၢ်သးတီၤဒီးတၢ်လၢအပိာ်ထွဲထီၣ်ပုၤကညီအတၢ်သးတီၤဒီးတၢ်သးတတီၤအံၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပကကွၢ်သကိးတၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်တီၤလၢတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤလၢပျၢၣ်တခါဘၣ်တခါအဂီၢ်ဒိၣ်လဲၣ်ဖျၢၣ်ကိာ်-အဆိကတၢ်, တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤဒီးစီၤအၢၣ်ဒုးဒီးလၢအံၤတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤဒီးစီၤနီၣ်အၢၣ်န့ၣ်လီၤ.

စီၤအၢၣ် Adam

လၢတၢ်လီၤအဆိကတၢ်တတီၤန့ၣ်, ယွၤဒုးန့ၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ်အတၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်အဒိၣ်အအါဆူပိာ်မုၢ်ဒီးပိာ်ခါအဆိကတၢ်အိၣ်, တချုးအဝဲသ့ၣ်မၤတၢ်ဒီးဘးအခါဒုးလဲၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲကတၢ်ကတီၤဟံၣ်ခိၣ်လၢပုၤကညီအဂီၢ်, ဟံးန့ၢ်အိၣ်လၢဖၣ်ကမူၢ်ဆူတၢ်ဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဂီၤလၢအသံအလၢန့ၣ်လီၤ. ဒီးအဝဲဒုးအိၣ်ထီၣ်ပၤရၢဒဲးလၢအလီၤဘီၤလီၤမုၢ်ဒီးပိာ်လီၤစီၤအၢၣ်ဒုးဒီးနီၣ်အံၤအုၤလၢအပူၤ, တ့ၣ်အဝဲသ့ၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်ကိးကလုာ်ဒဲးန့ၣ်လီၤ. တၢ်သးကညီအတၢ်ဖဲးတၢ်မၤတဖၣ်အံၤကတၢ်ကတီၤကျဲလၢယွၤအတၢ်အၢၣ်လီၤအဆိကတၢ်အတၢ်ရဲၣ်လီၤကျဲလီၤလၢပုၤကညီကလုာ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်လီၤခံတီၤတတီၤန့ၣ်, တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤဒီးစီၤအၢၣ်ဒုးဒီးလိာ်ဘၣ်ပုၤကညီအတၢ်သးတီၤန့ၣ်လီၤ. အါန့ၢ်တၢ်လိာ်ဘၣ်စီၤအၢၣ်ဒုးဒီးနီၣ်အံၤအုၤလၢကမၤတၢ်ဒိၣ်အဂီၢ်အသိးန့ၣ်, ယွၤမၤကွၢ်အဝဲသ့ၣ်အတၢ်သးတီၤဒီးသ့ၣ်လၢအသ့ၣ်ညါတၢ်ဂ့ၢ်ဒီးတၢ်အၢၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်အဝဲသ့ၣ်မၤလိာ်ဝဲအလၢ ၁မိၤရှု ၂:၁၆-၁၇ အသိး:

ဒီးကစၢ်ယွၤမၤလိာ်ပုၤကညီဒီးစံးဝဲဒုး, ကယံၤသ့ၣ်လၢတၢ်သ့ၣ်အလီၤပူၤအံၤ, နအိၣ်ဒီးနအိၣ်ဘၣ်သၢၣ်. မ့ၢ်တၢ်သ့ၣ်ညါတၢ်ဂ့ၢ်ဒီးတၢ်အၢၣ်အသ့ၣ်တထံးန့ၣ်အိၣ်အသ့ၣ်တဂ့ၢ်. အဂ့ၢ်ဒ်အံၤ, မုၢ်တနံၤလၢနအိၣ်အိၣ်န့ၣ်သံဒီးနကသံလီၤ (၁မိၤရှု ၂:၁၆-၁၇).

ပုၤကညီအတၢ်သးတီၤမ့ၢ်တၢ်လိာ်ဘၣ်လၢတၢ်သမၤအိၣ်တသ့ၣ်လၢတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤသးသမူအပူၤလၢစီၤအၢၣ်ဒုးဒီးတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအစီၤန့ၣ်လီၤ.

ဒီးလၢတၢ်လီၤသတီၤတတီၤန့ၣ်, တၢ်လၢအပိာ်ထွဲထီၣ်စီၤအၢၣ်ဒုးဒီးနီၣ်အံၤအုၤအတၢ်သးတီၤဒီးအတၢ်တသးတီၤအံၤတဖၣ်အိၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်လီၤတံၢ်လီၤဆဲးအပူၤ, ယွၤစံးဘၣ်စီၤအၢၣ်ဒုးဒီးနီၣ်အံၤအုၤလၢအဝဲသ့ၣ်ကတူၢ်ဘၣ်တၢ်လၢအပိာ်ထွဲထီၣ်တၢ်ဆိၣ်အၢၣ်အံၤတဖၣ်ဖဲအဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်တၢ်သးတီၤဒီးအိၣ်တၢ်သ့ၣ်လၢတၢ်တြီၤအိၣ်လၢသုတအိၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. ဒ်ယွၤစံးဘၣ်အဝဲသ့ၣ်လၢ ၁မိၤရှု ၂:၁၇:

မုၢ်တနံၤလၢနအိၣ်အိၣ်န့ၣ်သံဒီးနကသံလီၤ (၁မိၤရှု ၂:၁၇).
ဒီးဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်ဂ့ၢ်အံၤ, စီၤအၢၣ်ဒုးဒီးနီၣ်အံၤအုၤမၤနၢၤတၢ်မၤကွၢ်ဒီး, အဝဲသ့ၣ်ကဘၣ်ဆိၣ်ဂ့ၢ်ဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မုၢ်ဒ်အဝဲသ့ၣ်မၤယွၤအတၢ်ဒီးရၢလီၤအဘီၤအမုၢ်န့ၣ်လီၤ.

အယံၤ, စီၤအၢၣ်ဒုးဒီးအတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤရူလိာ်ဘၣ်ထွဲဒီးယွၤဟံၣ်ဃုာ်တၢ်လၢအပိာ်ထွဲထီၣ်တၢ်သးတီၤဒီးတၢ်သးတတီၤအံၤစ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ. ခဲအံၤတၢ်လၢအမ့ၢ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်တီၤလၢစီၤအၢၣ်ဒုးဒီးနီၣ်အံၤအုၤအဂီၢ်မ့ၢ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်တီၤလၢအဝဲသ့ၣ်အစၢၤအသ့ၣ်အဂီၢ်စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်မူဒီးယွၤဆဲးဟံၣ်ဃုာ်ယွၤအတၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်, ပုၤကညီအတၢ်သးတီၤဒီးတၢ်လၢအပိာ်ထွဲထီၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ.

စီၤနီၣ်အၢၣ် Noah

အါန့ၢ်တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤဒီးစီၤအၢၣ်ဒုးဒီးန့ၣ်, ယွၤရူလိာ်ဘၣ်ထွဲစ့ၢ်ကိးဒီးစီၤနီၣ်အၢၣ်ဒုးဒီးအစၢၤအသ့ၣ်ခိဖျိလၢတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအစိကမိၤတဖၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်, ယွၤအတၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်ကတၢ်ကတီၤကျဲလၢစီၤနီၣ်အၢၣ်ဒုးဒီးအတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲယွၤဆၢတဲာ်ဝဲလၢကမၤဟးဂီၤပုၤကညီကလုာ်လၢအတၢ်စံၣ်ညီတီၤန့ၣ်, အဝဲဆၢတဲာ်ဝဲစ့ၢ်ကိးလၢကမၤပူၤဖျဲးစီၤနီၣ်အၢၣ်ဒုးဒီးအဟံၣ်ဖိဖိန့ၣ်လီၤ. ဒ်ပဖးလၢ ၁မိၤရှု ၆:၈အသိး:

မ့ၢ်စီၤနီၣ်အၢၣ်ဘၣ်ဘျုးလၢယွၤအမဲာ်ညါလီၤ (၁မိၤရှု ၆:၈).
ခဲ, ယွၤလိာ်ဘၣ်တၢ်သးတီၤလၢစီၤနီၣ်အၢၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲမၤလိာ်အိၣ်လၢကတူၢ်ထီၣ်ကဘီၤဒီးဟံၣ်ဖျိၣ်ဆၢဖိကိာ်ဖိန့ၣ်လီၤ. ဒ်ကန့ၣ်တၢ်မၤတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤဒီးစီၤနီၣ်အၢၣ်လဲၣ်သယံၤဃုာ်တၢ်ဘျုးဘျုးတံၢ်တံၢ်ဒီးစီၤနီၣ်အၢၣ်အမူအဒါလၢ ၁မိၤရှု ၆:၁၈-၁၉

နတ်တကွာ၊ ဖဲနတ်ပဖးဘၣ်:

မ့မွဲနဲဒၣ်အံၤယကမၤဂၢ်မၤကျၢၤယတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤဒီးန့ၤဒီးနဘၣ်လဲၤန့ၣ်လၢကဘၣ်အပူၤ...ဒီးနဘၣ်ဒုးလဲၤန့ၣ် တၢ်ခံၣ်ဒုးလၢကယၢ်တၢ်သးအကျါလၢတၢ်ကိးကလုာ်ဒဲးအကျါဆူကဘၣ်အပူၤ,ဒ်သိးအကမူဒီးဒီးန့ၤ.

အမိၤဒီးအဖါဘၣ်အိၣ်လီၤ (၁မိၤရှု ၆:၁၈-၁၉).

စီၤနီၤအၢအိၣ်ဒီးမူဒါလၢကဘၣ်န့ၣ်လီၤဆူကဘၣ်ပူၤဃုာ်ဒီးအဟံၣ်ဖိဃိဖိဒီးကဘၣ်စိာ်န့ၣ်ဆၣ်ဖိကိာ်ဖိဃုာ်ဒီးအိၣ်လီၤလၢကဟံ မူဝဲန့ၣ်လီၤ. လၢထံလုာ်ဘၢတၢ်ဝံၤအလီၤခံဒၣ်လဲာ်,ယွၤဟံၣ်ဖျါထီၣ်စီၤနီၤအၢအမူဒါတဘျီဝံၤတဘျီလၢကမၤလၢပွဲၤပွဲၤကညီ အမူဒါဒါကျါကျဲၤဒ်ယွၤအဂီၢ်အသိးန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်လီၤအဂၤတဖၣ်အပူၤ,လၢ ၁မိၤရှု ၉:၇ အဝဲစံးဝဲ:

ဒီးသုဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အံၤသ့ၣ်ထီၣ်,ဒီးအါထီၣ်တကွာ်. ထီၣ်ဖိအါဂၤလၢဟီၣ်ခိၣ်ချၢ,ဒီးအါထီၣ်လၢအဖိခိၣ်တကွာ် (၁မိၤရှု ၉:၇).

စီၤနီၤအၢအတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအတၢ်တိာ်လၢတၢ်အိၣ်ဂၢ်ဆိးကျၢၤလၢန့ၣ်ဆၣ်အပူၤအတၢ်အၢၣ်လီၤအဖိခိၣ်တဟံ တုာ်တၢ်လိာ်ဘၣ်စီၤနီၤအၢဒီးပုၤလၢအဝဲကဲဝဲအခါစးတဖၣ်ကတီၢ်ဒီးယွၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

သၢ,တၢ်လၢအပိာ်ထွဲထီၣ်ပုၤကညီအတၢ်မၤဘၣ်ဃးတၢ်သးတီၢ်ဒီးတၢ်သးတတီၢ်အံၤလၢစီၤနီၤအၢအဖါအိၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.

စီၤနီၤအၢအနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲတီၢ်ဒီးယွၤန့ၣ်လီၤ. အဃိ,ယွၤဘၣ်အသးလၢအတၢ်လုၢ်လၢထံလုာ်ဘၢတၢ်ဝံၤအလီၤခံဒီးဆိၣ်ဂ့ၤအိၣ် လၢဟီၣ်ခိၣ်အဂၢ်အကျၢၤန့ၣ်လီၤ. ဒ်ပဖးဘၣ်လၢ ၁မိၤရှု ၈:၂၀ အသိး:

ဒီးစီၤနီၤအၢမၤတၢ်လုၢ်လီၤလၢယွၤအဂီၢ်,ဒီးဟံးန့ၣ်တၢ်လၢကယၢ်ဆၣ်ဖိကိာ်ဖိအကဆိၣ်,ဒီးကယၢ်ထီၣ်ဖိလံာ်ဖိအကဆိၣ်တ မံၤလၢလၢအကျါန့ၣ်,ဒီးလုၢ်တၢ်လုၢ်မ့ၣ်အူၣ်လၢတၢ်လုၢ်လီၤန့ၣ်အဖိခိၣ်လီၤ. ဒီးယွၤန့ၣ်ထီၣ်တၢ်န့ၣ်မူ,ဒီးယွၤစံးလၢအသးကံာ် ပုၤ,ပုၤကညီအသးကူၣ်ထီၣ်တၢ်မၤအအၢအသိးလၢအဖိခိၣ်သ့ၣ်ခါထီၣ်လံာ်လံာ်ဘၣ်ဆၣ်ဒီး,ယတဆိၣ်အၢလၢဘၣ်ဟီၣ်ခိၣ် လၢပုၤကညီအဃိဘၣ်,ဒီးယတကျါလၢဘၣ်ကယၢ်တၢ်သးဒ်ယမၤတုာ်အသိးန့ၣ်ဘၣ်လီၤ (၁မိၤရှု ၈:၂၀-၂၁).

ဘၣ်ဆၣ်ယွၤမၤဖျါဆံၣ်စ့ၢ်ကိးဝဲလၢတၢ်ပူၤထီၣ်ထီၣ်ဒါအိၣ်ကအိၣ်ဒီးတၢ်ဆိၣ်အၢအတၢ်ပိာ်ထွဲထီၣ်နးနးကလဲာ်န့ၣ်လီၤ. အဒိ, လၢ ၁မိၤရှု ၉:၆န့ၣ်ယွၤပညိာ်တၢ်ဆိၣ်အၢလၢကဟဲလၢပုၤမၤသံတၢ်အဖိခိၣ်:

ပုၤလၢအလူလီၤပုၤကညီအသ့ၣ်န့ၣ်,အသ့ၣ်ကဘၣ်တၢ်လုၢ်လီၤအိၣ်လီၤလၢပုၤကညီအစုပူၤလီၤ (၁မိၤရှု ၉:၆).

တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသးသမူအစိကမိၤသၢမံၤစ့ၢ်ကိးဆဲးမၤအသးခိဖျါလၢစီၤနီၤအၢအစၢအသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကလုာ်အတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤ National Covenants

အခဲအံၤ,တၢ်လၢအမ့ၢ်ဝဲတီၢ်ဝဲလၢဟီၣ်ခိၣ်ဒီးဖျါအတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤလၢအခိၣ်ထံးန့ၣ်မ့ၢ်စ့ၢ်ကိးတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီၢ်လၢက လုာ်တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤလၢယွၤမၤဝဲဒီးအံၤစုလးန့ၣ်လီၤ. စီၤအၢအကျါဟံၣ်အတၢ်အၢၣ်လီၤပညိာ်သးစဲတၢ်အၢၣ်လီၤဒီး, စီၤမိၤရှုတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤလၢအဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်သိာ်တၢ်သိ,ဒီးစီၤအံးအတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤလၢအမၤဆူၣ်ထီၣ်စီၤလိာ် စီၤပၤအစၢအသ့ၣ်ဂၢ်ဂၢ်ကျၢၤကျၢၤလၢစီၤအံးအဟံၣ်ခဲလၢာ်ပိာ်ထွဲထီၣ်အဒိဘၣ်ဃး **Suzerain Vassals** အတၢ် အၢၣ်လီၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ယွၤအတၢ်သးအိၣ်အစိကမိၤ,ပုၤကညီအတၢ်သ့ၣ်တီၢ်သးဂုၤဒီးတၢ်လၢအပိာ်ထွဲထီၣ်အံၤတဖၣ်အိၣ် ဝဲဒၣ်လၢယွၤအတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤတကလုာ်ဘၣ်တကလုာ်စုာ်စုာ်န့ၣ်လီၤ. အသိကဒီးတဘျီ,ပကကွၢ်ဝဲ ဒၣ်တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤတကလုာ်စုာ်စုာ်ဒ်အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲအသိးန့ၣ်လီၤ. အဆိကတၢ်စီၤအၢ အကျါဟံၣ်; ခံကလုာ်တကလုာ်,စီၤမိၤရှု; ဒီးသၢစီၤအံးန့ၣ်လီၤ.

စီၤအၢအကျါဟံၣ် Abraham

စီၤအၢအကျါဟံၣ်အတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤသးစဲပညိာ်ဝဲတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤတဖၣ်လၢအဘၣ်ဃးအချံအသ့ၣ်ဒီးထံကီၢ် လၢအပုၤဂီၢ်မုၢ်အံၤစုလးအဂီၢ်,ဘၣ်ဆၣ်တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤသၢကလုာ်အစိကမိၤဘၣ်တဖၣ်သလုာ်အိၣ်လီၤလၢဆၢကတီၢ်ဝဲ အံၤန့ၣ်လီၤ. အဆိကတၢ်,ယွၤဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်အတၢ်သးအိၣ်ဆံးအါဆူစီၤအၢအကျါဟံၣ်န့ၣ်လီၤ. အဒိ,လၢအဝဲစးထီၣ်ကိးထီၣ် စီၤအၢအကျါဟံၣ်န့ၣ်လီၤ. ဆိကမိာ် ၁မိၤရှု ၁၂:၂ ဖဲယွၤစံးဝဲဒၣ်:

ဒီးယကဒုးကဲထီၣ်န့ၣ်လၢပုၤတကလုာ်ဖးဒိာ်,ဒီးယကဆိၣ်ဂ့ၤန့ၣ်,ဒီးယကဟံာ်ဒိာ်နမံၤ,ဒီးနကကဲထီၣ်တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤလီၤ (၁မိၤရှု ၁၂:၂).

ခိဖျါလၢစီၤအၢအကျါဟံၣ်အတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤမူယွၤဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်အတၢ်သးကညီဆူပုၤဖးဒိာ်တဖၣ်,ပုၤအဝဲအတၢ်ဒဲးဘး,ဂံာ်

အိမ်အမှတ်ပျက်စီးမှု လျော့နည်းအားဖြင့်လောကလီပျံ့လှောင်ပေးတဖန်နှင့်လီ။

ခံယူလိပ်ဘတ်စွဲကိန်းပန်းဒိန်လောပျက်အတတ်သူတို့သီးရေနှင့်လီ။ အိမ်ယူအတတ်ကိန်းလောအိန်ထံဒေလဲင်၊စီအာ
ကြွဟတ်ဘတ်တင်မလိင်အိမ်လောကစွဲတင်နှင့်လီ။ ဒီပမ်းလော ၁မိရ ၁၂:၁ ယူမလိင်အိမ်:

ဟးထိန်လောနထံနကိန်းလောနဘူးနတိုက်အအိန်၊ဒီးလောနပင်အဟံင်ဆူကိတ်တဘွန်လောယကဒူးနနတကွာ (၁မိရ
၁၂:၁)။

ယူမလိင်စီအာကြွဟတ်လောကဟးထိန်ကွံင်လောအထံအကိန်းဒီးအဘူးအတိုက်ဆူထံကိတ်တဘွန်လောအတထံဘတ်ဝဲ
နီတဘျီဘတ်နှင့်လီ။ ဒီးဒိကနလောယူကဒူးသွန်နီထိန်စီအာကြွဟတ်ဘတ်ဃးတင်မလိင်လောအမှတ်တင်သူတို့သီးရေဒ်
လဲင်ဖဲအဝဲမဂါမကျာအတင်အာင်လီအိမ်လီလော ၁မိရ ၁၇:၁-၂:

တင်လောယအံယမမဂါမစင်သုတင်လင်လီ။ လဲတင်လောယမဲင်ညါ၊ဒီးလောထိန်ပွဲထိန်တကွာ၊ ဒီးယကအာင်လီအိမ်
လီတင်ဒီးန၊ဒီးယကမအထိန်နအါအါကလဲင်လီ (၁မိရ ၁၇:၁-၂)။

ခရိုင်ဖဲအါဒ်အါမမဂါမလီတူင်လီကင်လောကထံင်ဝဲသနကွဲ၊စီအာကြွဟတ်အတင်အာင်လီအိမ်လီတင်ရလိင်မုင်လိင်ဒီး
ယူတမုင်တင်ဘတ်ထွဲအလုင်အလင်လောပွဲပွဲဘတ်လီ။ ဒ်တင်အာင်လီအိမ်လီခဲလင်လောလံင်စီဆုံလီလံပူအသီးယူ
လိပ်ဘတ်စီအာကြွဟတ်အတင်ဒိကနသးတီ နှင့်လီ။

သ၊ယူစွဲကိန်းမရဲလဲထိန်ဝဲတင်လောအပိင်ထိန်အံတဖန်လောစီအာကြွဟတ်အတင်သးတီဒီးတင်သးတီအဂီင်
နှင့်လီ။ဒိကနကိန်းတဘျီဖဲယူမလိင်စီအာကြွဟတ်လောကမုင်ပူသးတီလော၁မိရ ၁၇:၁-၂၊ဟွန်တင်သးစင်ဆာလီလီ
ဆီဆီဆူတင်ဆိန်ဝဲဆိန်ဝဲအတင်ပိင်ထွဲထိန်အံလောအဆာဖိ ၂:

တင်လောယအံယမမဂါမစင်သုတင်လင်လီ;လဲတင်လောယမဲင်ညါ၊ဒီးလောထိန်ပွဲထိန်တကွာ (၁မိရ ၁၇:၁)။

ဒီးလောအဆာဖိ ၂: ဒီးယကအာင်လီအိမ်လီတင်ဒီးန၊ဒီးယကမအထိန်နအါအါကလဲင်လီ (၁မိရ ၁၇:၂)။

ယူပင်ဖျီထိန်ဖျီဖျီဖျီလောစီအာကြွဟတ်အစကအသွဲအတင်အထိန်ကမုင်ဝဲတင်ပိင်ထွဲထိန်တင်သူတို့သီးရေအံ
နှင့်လီ။ ဒီးလောကျဲလောအလီပလိင်သးအပူ၊ယူစံးစွဲကိန်းဝဲလောတင်သးတီအစကဟဲစိင်ထိန်တင်ဘတ်ဆိန်အားနးကျာ
ကျာနှင့်လီ။ ဒိကနတင်လောအဝဲတဲစီအာကြွဟတ်: လော ၁မိရ ၁၇:၁၀-၁၄:

ဒီးယတင်အာင်လီအိမ်လီဒီးသု၊ဒီးနရံနသင်လောနလီခဲလောသုဘတ်တိုက်နမုင်အအံ၊ကယဲင်ပိင်ခွဲလောသုကျဲတကလင်
လင်နှင့်ဘတ်ဒီးတင်ကူးတရံး... ဒီးပိင်ခွဲလောအတဒီးဘတ်တင်ကူးတရံး...လောအတင်အိန်ဖဲတဘတ်တင်ကူးတရံးဘတ်နှင့်အဝဲတ
ကဘတ်တင်ဒိန်တင်ကွံင်အိမ်လောအပူကလုင်နှင့်လီ။ မုင်အလုင်သွန်ခါပတ်ယတင်အာင်လီအိမ်လီလီ (၁မိရ ၁၇:၁၀
-၁၄)။

ယူလိပ်ဘတ်တင်ကူးတရံးဒ်တင်ဟွန်လီအေးလီသးအပနီင်တမံဆူတင်သူတို့သီးရေဒီးတင်အာင်လီအိမ်လီ၊အဖိပူ
တကလင်လင်လောအတကူးတရံးလောပူပိင်ခွဲလောအံင်စရုလးပိင်ခွဲအကျဲကတူင်ဘတ်တင်ဆိန်အာ ကဘတ်တင်ဒိန်တင်ကွံင်အိမ်
လောပူကလုင်၊ကဘတ်တင်ထူးယံကွံင်အိမ်လောတင်ဆိန်ဝဲဆိန်ဝဲလောအမှတ်တင်အာင်လီအိမ်လီအတင်မူနှင့်လီ။ တင်အာင်
လီအိမ်လီအစိကမိသောကလုင်အံလောအအိန်ဖျီထိန်လောတင်ဘတ်ထွဲဘူးဒီးစီအာကြွဟတ်ဆဲးလဲတရံးအသးလောယူအ
ပူဂီင်မုင်အတင်အိန်မူလောစီအာကြွဟတ်ဒီးဆူတင်အာင်လီအိမ်လီဆူညါတကလုင်စီမိရအပူနှင့်လီ။

စီမိရ Moses

ခဲအံတင်အာင်လီအိမ်လီဒီးအံင်စရုကလုင်ခဲခါတခါမုင်တင်အာင်လီအိမ်လီဒီးစီမိရနှင့်လီ။ ဒ်ပထံင်တုင်လံအသီး၊
တင်အာင်လီအိမ်လီအံမဆူထိန်ယူအတင်သိန်တင်သီဖိဖျီအဝဲဘတ်တင်ဒူးအိန်ထိန်အိမ်ဖဲယူဒူးကဲထိန်အံင်စရုကလုင်
ဒူင်တဖန်ဆူကလုင်လောအအိန်ဖျီအိန်ဖိးတဖုဖိနှင့်လီ။ ဘတ်ဆင်ကမုင်တင်ကမုင်အဒိန်အယိင်လောတင်ကဆိကမိန်လောတင်
အာင်လီအိမ်လီအစိကမိအကတဖန်တအိန်ဝဲလောတင်အိန်မူလောစီမိရအတင်အာင်လီအိမ်လီအဖိ
လင်ဘတ်နှင့်လီ။ တင်ကတဲဖျီထိန်တင်အာင်လီအိမ်လီအစိကမိခဲလင်အတင်အိန်တင်ဆိးလောစီမိရအတင်အာင်လီအိမ်
လီအပူအဂီင်၊မပကွင်သကိးတင်မလိင်အဘီတဆံ၊အဝဲအတင်အာင်လီအိမ်လီအကံင်အလဲနှင့်တကွာ။

ယူအတင်သးအိန်မစကအိန်ဖျီကြာင်ကလင်လောတင်မလိင်အဘီတဆံအပူလောတင်ကတီးဆူနှင့်လောအဟဲဆိလော
ယူအတင်သိန်တင်သီအမဲင်ညါနှင့်လီ။ နကသွန်နီင်လောတင်မလိင်အဘီတဆံစးထိန်လောကျဲဒ်အံလော ၂မိရ ၂၀:၂:

ယဲဒ်အံယမုင်ယူနကစင်လောအဒူးဟးထိန်ကွံင်နလောကိင်အဲကူပတူးအပူ၊လောပူကွဲဖဲအဟံင်ပူလီ (၂မိရ

ဒ်ယံးရမံယာ ၃၁:၃၄ စံးဝဲအသိး:

အဂ္ဂုဒ်အံၤ,ယကပျိုအတၢ်ကမၢ်,ဒီးယတသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်က့ၤလၢတၢ်အတၢ်ဒဲးဘးန့ၣ်ဘၣ် (ယံးရမံယာ ၃၁:၃၄).
လၢက့ၣ်ဒ်အံၤဒီးက့ၣ်အါဘိန့ၣ်,တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသိးနီၣ်ဖျါထီၣ်ယွၤအတၢ်သးကညီၤကပုၣ်လုးဖိလီၤတံၢ်လီၤဆဲးန့ၣ်
လီၤ.

ဒ်န့ၣ်အသိး,ပုၤကညီအတၢ်သးတီၢ်မ့ၢ်စ့ၢ်ကိးတၢ်တမံၤလၢတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသိးအပူၤန့ၣ်လီၤ. ယွၤတအၢၣ်လီၤ
လၢတၢ်ကလဲၤကပၢ်ကွံၣ်အတၢ်သိၣ်တၢ်သိၣ်ဘၣ်,ဒီးအဝဲတပျဲပုၤနီၣ်တကလၢကဒိကန့ၣ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်ဘၣ်လီၤ. မ့ၢ်တ
ဒိ,အဝဲလိၣ်ဘၣ်တၢ်သးတီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ယွၤအၢၣ်လီၤစ့ၢ်ကိးဝဲဖဲယံးရမံယာ ၃၁:၃၄:

ယကပၢ်ယတၢ်သိၣ်တၢ်သိၣ်လၢအသးကံၢ်ပူၤ,ဒီးယကကွဲးဒီးလၢအသးလီၤ (ယံးရမံယာ ၃၁:၃၄).

လံာ်စီဆံၣ်တအံၤသိၣ်လိဝဲလၢယွၤကဟ့ၣ်အပူၤဂီၢ်မုၢ်လၢတၢ်အဲၣ်အတၢ်သိၣ်တၢ်သိၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်ကဒိကန့ၣ်
အိၣ်သညးသပုၤန့ၣ်လီၤ.

ဒီးလၢအံၤကတၢ်,တၢ်လၢအပိာ်ထွဲထီၣ်တၢ်သးတီၢ်အံၤတဖၣ်စ့ၢ်ကိးအိၣ်ဖျါတြၢၢ်ကလၢန့ၣ်လီၤ. ဒ်ယံးရမံယာ ၃၁:၃၃
ဆဲးဝဲဒၣ်အသိး:

ဒီးယကကဲထီၣ်အကစၢ်,ဒီးအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်ကကဲထီၣ်ယခူယပူၤလီၤ (ယံးရမံယာ ၃၁:၃၃).

လုၢ်လၢဒ်သိးအံၤဟ့ၣ်တၢ်အုၣ်ကီၤလၢယွၤကဟဲစိာ်တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤဖးဒိၣ်ဆူအပူၤဂီၢ်မုၢ်ဒိဖျါအဝဲသ့ၣ်ပၤဃာ်တၢ်အၢၣ်လီၤ
အိၣ်လီၤအံၤအတၢ်မၤလၢအလီၤဘၣ်အိၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ.

ခဲအံၤ,ပကဘၣ်သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်ထီၣ်လၢတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသိးဟဲကဲထီၣ်အသးလၢအပတီၢ်သၢပတီၢ်အပူၤ,ပိာ်ထွဲ
ထီၣ်ယွၤအဘိအမုၢ်အက့ၢ်အဂီၤလၢအံၤကတၢ်အဒိလၢအခံၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသိးဘၣ်တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်အိၣ်
လၢအခံၣ်အတၢ်ဟဲဆိကတၢ်တဘျီအပူၤဒီးလၢအတၢ်မၤဖိအတၢ်မၤအပူၤန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်အိၣ်ဖျါအတၢ်စံာ်စါတဲစါဒိတ
စါညါန့ၣ်တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသိးဆဲးကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ်လၢက့ၣ်အါဘိအပူၤဒိဖျါခံၣ်အစိကမိၤမၤတၢ်လၢတၢ်အိၣ်ဖျါအပူၤ
န့ၣ်လီၤ. ဒီးတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသိးကတုၤဆူအတၢ်လၢတၢ်ပွဲၤဖဲခံၣ်ကဟဲက့ၤကဒိက့ၤလၢတၢ်လၢကပီၤအပူၤလၢစါအ
က တၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ,တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသိးဘၣ်တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်အိၣ်ဒိဖျါခံၣ်မၤတံၢ်အတၢ်မၤလၢဟီၣ်ခိၣ်န့ၣ်လီၤ. ခံၣ်တီၢ်ဒီးတၢ်
အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤခဲလၢအတၢ်လိၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. စးထီၣ်လၢအအိၣ်ဖျါထီၣ်လံာ်လံာ်,အဝဲတဒိကန့ၣ်အပၢ်အိၣ်လၢမူခိၣ်န့ၣ်
တအိၣ်ဝဲနီၣ်တဘျီဘၣ်လီၤ. ဒီးအါန့ၣ်အအံၤ,ဒိဖျါခံၣ်သံလၢထုၣ်စုညါအလီၤဒ်တၢ်လုၢ်လၢအပူၤဂီၢ်မုၢ်အတၢ်ဒဲးဘးအသိး,အ
သိးအတၢ်တီၢ်တၢ်လီၤဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်လၢကပီၤအိၣ်ဆူပူၤကိးဂၤဒဲးလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤအတၢ်န့ၣ်လီၤ. ခံၣ်အ
တၢ်လုၢ်ထီၣ်အသးတဘျီမုၢ်တၢ်လၢအလၢအပွဲၤလၢတလိၣ်တၢ်မၤကဒိးတဘျီတံၢ်တဘျီဘၣ်လီၤ. ဒ်ပုၤကွဲးလံာ်ဒုၤတြီၢ်စံးဝဲလၢ
ဒုၤ တြီ ၁၀:၁၂-၁၄:

မ့ၢ်အဝဲဒၣ်န့ၣ်ပာ်ထီၣ်တၢ်လုၢ်လၢတၢ်ဒဲးဘးအဂီၢ်တဘျီဒီး,ဆ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်လၢယွၤအစုထွဲတဒိ,ဒီးဆူညါကွၢ်လၢဝဲတုၤ
တၢ်ပာ်လီၤအဒုၣ်အဒါလၢအခိၣ်ယိာ်အလီၤန့ၣ်လီၤ. အဂ္ဂုဒ်အံၤ,မ့ၢ်အပာ်ထီၣ်တၢ်တဘျီဒီး,မၤလၢထီၣ်ပွဲၤထီၣ်လံာ်တီၢ်ပုၤ
လၢတၢ်မၤစီဆံၣ်အိၣ်တဖၣ်န့ၣ်လံာ် (ဒုၤတြီၢ် ၁၀:၁၂-၁၄).

ဒီးဒိဖျါတၢ်လုၢ်အံၤအသိး,တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသိးဘၣ်တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်ပုၤကွဲးလံာ်ဒုၤတြီၢ်ကွဲးဝဲလၢဒုၤတြီၢ်
၉:၁၂-၁၅ အသိး:

ဒီးအိၣ်ဒီးမဲာ်တဲးလဲးဒီးဂီၤဖဲဖိအသွံၣ်တမ့ၢ်ဘၣ်,မ့ၢ်အအိၣ်ဒီးအသွံၣ်ဒၣ်ဝဲ,ဒီးလဲၤန့ၣ်ဝဲလၢလီၤစီဆံၣ်ကတၢ်အပူၤတဘျီ,
ဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ပူၤဖျဲးလီၤထူလီၤယိာ်လီၤ.... ဒီးလၢတၢ်အံၤအသိး,အဝဲဒၣ်ကဲတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသိးအပူၤခံၣ်အဘၢၣ်စၢၤ
တက,ဒ်သိးအသံဒီးပုၤက့ၤတၢ်ကမၢ်လၢအဘၣ်ဃးဒီးတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအခိၣ်ထံးသတးဒီး,ပုၤလၢအဘၣ်တၢ်ကိးတဖၣ်
န့ၣ်ကန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်သါအထူအယိာ်အတၢ်စံးပာ်လီၤ (ဒုၤတြီၢ် ၉:၁၂-၁၅).

ယွၤအိၣ်လၢတၢ်စံာ်စါတဲစါအဘၢၣ်စၢၤလၢကသ့ၣ်ထီၣ်တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသိးဒိဖျါဆူလီၤအဖိခွါလၢကပၤဃာ်
ယွၤအတၢ်သိၣ်တၢ်သိၣ်ခဲလၢအဲဆူဒီးလၢကဟ့ၣ်လီၤအနီၣ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲအသးဒ်တၢ်လုၢ်လၢအလၢအပွဲၤဒီးလၢပွဲၤဝဲလၢတၢ်ဒဲး
ဘးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. အတၢ်လုၢ်ထီၣ်အသးဟဲစိာ်ထီၣ်တၢ်ပျိုတၢ်ဒဲးဘးလီၤထူလီၤယိာ်လၢပုၤကိးဂၤဒဲးအအိၣ်ဒီးတၢ်အုၣ်က့ၤ
ခိၣ်က့ၤအတၢ်န့ၣ်လၢအပူၤန့ၣ်လီၤ.

ခဲအံၤအါန့ၣ်ခံၣ်အတၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤအတၢ်မၤအရူဒိၣ်နီၣ်မးလၢအတၢ်ဟဲဆိကတၢ်တဘျီအမဲာ်ညါ,တၢ်အၢၣ်
လီၤအိၣ်လီၤအသိးအတၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤဖးဒိၣ်စ့ၢ်ကိးဒီးသန့ၣ်ထီၣ်အသးလၢအခံၣ်အတၢ်ဆဲးမၤတၢ်ဒ်တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤသိ

အပူမာယူမာဖိုးတန်နှင့်လီ၊ တနံ့ဘဉ်တနံ့ခရံဉ်ဃုကညးတၢ်လၢအပူဂီၢ်မုၢ်အခၢၣ်စးလၢအပၢ်အိၣ်လၢမူခိၣ်အလီၢ်ပစိၣ် အမံၣ်ညါန့ၣ်လီၤ။ မၤကဒီးတၢ်ပျၢကွဲးလံာ်ဇၢတြိပညိၣ်ဝဲဆူတၢ်မုၢ်တၢ်တီအံၤန့ၣ်လီၤ။ လၢဇၢတြိ ၇:၂၄-၂၅ အဝဲကွဲးတၢ်က တီၢ်တဖၣ်အံၤ:

မမ့ၢ်အအံၤတကအိၣ်ဝဲအစါစါအဃာ်ဃာ်သတးဒီး,အပူလုၢ်တၢ်အဒိၣ်အလီၢ်တလဲလိာ်အသးဘဉ်။ မၤသးဒ်န့ၣ်ဒီး, မ့ၢ်အဝဲမူတထံၣ်ဃီဒ်သိးအကဃုကညးတၢ်လၢအဂီၢ်သတးဒီး,အုၣ်က့ၢ်ခိၣ်က့ၢ်ပူလၢအဟဲဆူယူအအိၣ်လၢအီၤတဖၣ်တုၤ အလၢာ်သ့လီၤ (ဇၢတြိ ၇:၂၄-၂၅)။

ခိဖျိအဝဲပတၢ်ဒီးဃုကညးတၢ်လၢပခၢၣ်စးအဃိ,ပနံၣ်န့ၣ်နီၣ်နီၣ်သ့လၢခရံဉ်ကဟဲစိၣ်ပူကိးကဒဲးလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်အုၣ် က့ၢ်ခိၣ်က့ၢ်အတၢ်န့ၣ်လၢအပူခိဖျိတၢ်နးတၢ်ဖျိဒီးတၢ်ခဲလၢာ်လၢပကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဘဉ်ခဲအံၤန့ၣ်လီၤ။

ဒီးလၢခံကတၢ်,ခိဖျိခရံဉ်ဟ့ၣ်တၢ်လၢပတၢ်ဒဲးဘးအဂီၢ်ဒီးဆဲးဃုကညးတၢ်လၢပခၢၣ်စးအဃိ,ပနံၣ်န့ၣ်နီၣ်နီၣ်သ့လၢမုၢ် တနံ့အဝဲကဟဲက့ၢ်ကဒါက့ၢ်ဒီးဟဲစိၣ်ထီၣ်တၢ်လၢတၢ်ပျၢဆူတၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤအသိန့ၣ်လီၤ။ ဒ်ပူကွဲးလံာ်ဇၢတြိမၤဖျိထီၣ် ဝဲလၢဇၢတြိ ၉:၂၈ အသိး:

တၢ်ပာ်ထီၣ်ခရံဉ်တၢ်ဒိးသိးအကစိၣ်ပူအါတၢ်ဒဲးဘးဒ်န့ၣ်အသိး,ဒီးတၢ်ဒဲးဘးတအိၣ်ဘဉ်ဒီး,ကလိာ်ဖျိထီၣ်အသး ခံစုတစုလၢပူကွၢ်လၢအက့ၢ်တဖၣ်အဂီၢ်,လၢတၢ်အုၣ်က့ၢ်ခိၣ်က့ၢ်လီၤ (ဇၢတြိ ၉:၂၈)။

ဖဲနံၣ်သီဝဲန့ၣ်ဟဲန့ၣ်,ပူကိးကဒဲးလၢအစူၢ်န့ၣ်ခရံဉ်ကဒီးန့ၣ်တၢ်စီဆံၣ်အလၢအပျၢဒီးတၢ်ဟ့ၣ်ဘဉ်ဃးတၢ်မူအထူအယိာ် လၢမူခိၣ်အသိးဒီးဟီၣ်ခိၣ်အသိးအယူအဘီအမုၢ်လီၤထူလီၤယိာ်အပူန့ၣ်လီၤ။ အဃိ,ပကထံၣ်ဘဉ်လၢဒ်ပဖးဘဉ်တၢ်အၢၣ် လီၤအီၤလီၤအဝဲတဖၣ်လၢလံာ်စီဆံၣ်အပူအသိး,ပအိၣ်ဒီးတၢ်ကူၣ်သ့လၢပကသ့ၣ်နီၣ်တၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤတစါဘဉ်တစါအ တၢ်ပညိၣ်လီၤဆီန့ၣ်လီၤ။ ဘဉ်ဆၢၣ်ပကဘဉ်ပာ်သးစ့ၢ်ကိးလၢတၢ်အိၣ်ဝဲဒၣ်အါမးလၢတၢ်အိၣ်မူဃုာ်ဒီးယူၤအါန့ၣ်ဒဲးတၢ်ပညိၣ် လီၤဆီတဖၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ။ တၢ်မူအပတီၢ်တပတီၢ်ဘဉ်တပတီၢ်လၢတၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤဒီးယူၤပာ်ဃုာ်တၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤအ စိကမီၤ အတၢ်တုၤဆူတၢ်လၢတၢ်ပျၢန့ၣ်လီၤ။

ခဲအံၤပထံၣ်တၢ်လံာ်အိၣ်မူလၢတၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤဒီးယူၤအပူထီၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ယူၤအတၢ်သးအိၣ်မၤစၢတၢ် အစိကမီၤသၢမံၤ,ပူကညိအတၢ်သးတီၢ်,ဒီးတၢ်လၢအပိာ်ထွဲထီၣ်အခံတဖၣ်ဒ်လဲၣ်ဝဲဒီး,ပကြးဃုာ်ဃီပသးဆူပတၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ် တီၢ်လၢခံကတၢ်: တၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤအပူဂီၢ်မုၢ်န့ၣ်လီၤ။

တၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤအပူဂီၢ်မုၢ် PEOPLE OF THE COVENANTS

မတၢ်တဖၣ်မ့ၢ်ယူၤအတၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤအပူဂီၢ်မုၢ်လဲၣ်? မတၢ်တဖၣ်ပာ်ဃုာ်လၢအပူဒီးတၢ်ပာ်တုၤကွံာ်အီၤလၢ ယူၤအတၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤလဲၣ်? ပူအကလုာ်ကလုာ်တဖၣ်ရဲလိာ်ဘဉ်ထွဲဒီးယူၤအတၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤအစိကမီၤဒ်လဲၣ်? တၢ်ကစံးဆၢတၢ်သံကွၢ်တဖၣ်အံၤအဂီၢ်ပကထိးတၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်; တၢ်ပကထိးထံပူကညိအတၢ်လီၤမုၢ်လီၤဖး; ဒီးခံ,ပကထံၣ် တၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤအစိကမီၤအတၢ်ဘဉ်ထွဲဆူပူကညိလၢအလီၤမုၢ်လီၤဖးအကလုာ်ကလုာ်န့ၣ်လီၤ။ မိပကွၢ်သကိးအဆိ ကတၢ်ကျဲလၢပူကညိဘဉ်တၢ်နီၤဖးလီၤအီၤလီၤလၢတၢ်ဘဉ်ထွဲဒီးယူၤအတၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤန့ၣ်တက့ၢ်။

ပူကညိအတၢ်နီၤဖးလီၤအသး Divisions of Humanity

တၢ်သးဒုးတခီ,ပအိၣ်မူလၢမုၢ်တနံ့ဖဲတၢ်သဘံၣ်သဘုၣ်ဘဉ်ဃးတၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤအပူဂီၢ်မုၢ်အိၣ်ဝဲအါမးအဆၢ ကတီၢ်န့ၣ်လီၤ။ အါဒၣ်တၢ်တက့ၢ်, **evangelical Christian** ဆိကမိၣ်ဝဲလၢပူအိၣ်ဝဲခံကလုာ်လၢဟီၣ်ခိၣ်: ပူစူၢ် က့ၢ်န့ၣ်က့ၢ်တၢ်ဒီးပူတစူၢ်က့ၢ်န့ၣ်က့ၢ်တၢ်; ပူဒီးန့ၣ်ဘဉ်တၢ်အုၣ်က့ၢ်ခိၣ်က့ၢ်ဒီးပူတဒီးန့ၣ်ဘဉ်တၢ်အုၣ်က့ၢ်ခိၣ်က့ၢ်န့ၣ်လီၤ။ ခဲ အံၤတၢ်မနုၤမးတကမၣ်ဝဲဒီးတၢ်ပာ်ပနီၣ်အတီၢ်တဖၣ်အံၤဘဉ်;လံာ်စီဆံၣ်ကတီၢ်ကျဲအံၤအါတျီန့ၣ်လီၤ။ ဘဉ်ဆၢၣ်တၢ်ကီ တၢ်ခဲအိၣ်ထီၣ်ခိဖျိပူ **evangelical** တဖၣ်မၤပျၢသိးသိးပူစူၢ်က့ၢ်န့ၣ်က့ၢ်တဖၣ်ဒီးပူလၢအအိၣ်လၢတၢ်အၢၣ်လီၤအီၤ လီၤဒီးယူၤ,ပူတစူၢ်က့ၢ်န့ၣ်က့ၢ်တဖၣ်ဒီးပူလၢအအိၣ်လၢယူၤအတၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤအချၢတဖၣ်န့ၣ်လီၤ။ လၢတၢ်ဆိက မိၣ်အကျဲဝဲအံၤန့ၣ်ပူအိၣ်ဒၣ်ထဲခံကလုာ်-ပူကိးကဒဲးလၢအဘဉ်တၢ်အုၣ်က့ၢ်ခိၣ်က့ၢ်အီၤအိၣ်ဝဲလၢတၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤဒီး ယူၤ,ဒီးပူကိးကဒဲးလၢအတန့ၢ်ဘဉ်တၢ်အုၣ်က့ၢ် ခိၣ်က့ၢ်အိၣ်ဝဲလၢတၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤအချၢန့ၣ်လီၤ။

ဘဉ်ဆၢၣ်ဖဲပကွၢ်တၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤအပူဂီၢ်မုၢ်လီၤတံၢ်လီၤဆဲးန့ၣ်,တယံာ်ဘဉ်အဝဲအိၣ်ဖျိထီၣ်လၢတၢ်လီၤဖးခံမံၤ အံၤတမ့ၢ်တၢ်အလၢအလီၤလၢကပာ်ဖျိထီၣ်ပူကညိအကလုာ်ဘဉ်လီၤ။ တၢ်ကဘျီလီၤတၢ်ဆိကမိၣ်အံၤလၢအလီၤဂ့ၢ်န့ၣ်အ

ဘဉ်တၢ်ပၢ်တီၢ်ပၢ်လၢ်အိၣ်လၢ်ထူၣ်လၢ်ယိၣ်ခိၣ်ဖျါတၢ်န့ၣ်န့ၣ်လၢ်. လၢက့ၣ်အကတၢ်တၢ်န့ၣ်,တၢ်အၢၣ်လၢ်အိၣ်လၢ်အသိၣ်အပူၤဂီၢ်မုၢ်ပၢ်ဃုၣ်စ့ၢ်ကိးပုၤယုၤအဖိဒီးပုၤတၢ်ခိၣ်ဖျါမုၢ်ဖိလၢအတၢ်မုၢ်ပုၤစ့ၢ်ကိးန့ၣ်က့ၣ်တၢ်ဘဉ်ဆၢၣ်လၢအလၢ်ခိၣ်ဖျါတၢ်အၢၣ်လၢ်အိၣ်လၢ်အသိၣ်အတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၢ်တဖၣ်,ဖဲအဝဲသ့ၣ်တအိၣ်ဒီးတၢ်အၢၣ်က့ၣ်နီၣ်က့ၣ်အတၢ်န့ၣ်အခါဒၣ်လဲၣ်န့ၣ်လၢ်.

ဒိကန့ၣ်က့ၣ်လၢတၢ်မၤဖိစိၤယိၣ်ဟ့ၣ်စံးကတိၤဘဉ်ဃးပုၤတၢ်စ့ၢ်ကိးန့ၣ်က့ၣ်တၢ်လၢတၢ်အိၣ်ဖျါအပူၤလၢ ဝယိၣ်ဟ့ၣ် ၂:၁၉:

အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ဟးထီၣ်ကွံၣ်လၢပကျါ,ဘဉ်ဆၢၣ်ဒီးတဘဉ်ဃးဘဉ်ဒီးပုၤဘဉ်. အဝဲဒ်အံၤ,မုၢ်ဘဉ်ဃးဒီးပုၤဒီး,ကအိၣ်ကဆိးတ့ၢ်ဒီးပုၤလၢ်. မ့ၢ်ဒ်သိးအကအိၣ်ဖျါထီၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်ခဲလၢ်တဘဉ်ဃးဘဉ်ဒီးပုၤဘဉ်လၢ်. (ဝယိၣ်ဟ့ၣ် ၂:၁၉).

ဖဲအံၤတၢ်မၤဖိကွဲးဘဉ်ဃးပုၤလၢအပၢ်တ့ၢ်ကွံၣ်ခရံၣ်ဖိအတၢ်န့ၣ်န့ၣ်လၢ်. လၢက့ၣ်တကပၤန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်စံးဝဲဒၣ်အဝဲသ့ၣ်မုၢ်ပုၤလၢအ “ဘဉ်ဃးဒီးပုၤ”;လၢအဝဲန့ၣ်အဝဲဒ်,အဝဲသ့ၣ်ဘဉ်ထွဲစ့ၢ်ကိးဒီးခရံၣ်ဖိတၢ်အိၣ်ဖျါန့ၣ်လၢ်. ဘဉ်ဆၢၣ်အဝဲစံးစ့ၢ်ကိးဝဲလၢခိၣ်ဖျါလၢအဝဲသ့ၣ်ဘဉ်တ့ၢ်ကွံၣ်တၢ်စ့ၢ်ကိးန့ၣ်အသိၣ်,အဝဲသ့ၣ်ပၢ်ဖျါထီၣ်ဝဲဖျါဖျါလၢအဝဲသ့ၣ် “တဘဉ်ထွဲနီၣ်နီၣ်ဒီးပုၤ”ဘဉ်;လၢတၢ်န့ၣ်အဝဲဒ်,အဝဲသ့ၣ်တမ့ၢ်ပုၤစ့ၢ်ကိးန့ၣ်က့ၣ်တၢ်အမ့ၢ်အတီၢ်ဘဉ်လၢ်. ဒီးအဝဲသ့ၣ်ညါတၢ်အံၤကသ့ၣ်လဲၣ်? ဒ်အဝဲစံးအသိး,အဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်ပုၤဘဉ်ဃးနီၣ်နီၣ်ဒီးပုၤန့ၣ်,အဝဲသ့ၣ်ကအိၣ်တ့ၢ်ဒီးပုၤန့ၣ်လၢ်. လၢတၢ်န့ၣ်အဝဲဒ်,အဝဲသ့ၣ်ကြးအိၣ်ဂၢ်ဆိးကျဲၤတ့ၢ်လၢတၢ်သးတီၤတုၤလၢအကတၢ်န့ၣ်လၢ်.

ပဲကိးကဒဲးပသ့ၣ်ညါလၢတၢ်အိၣ်ဖျါဖိအမံၤရဲၣ်လၢ်အသးအပူၤပၢ်ဃုၣ်ပုၤလၢအဘဉ်တၢ်အၢၣ်က့ၣ်နီၣ်က့ၣ်အိၣ်က့ၣ်အိၣ်လၢအတၢ်ဒဲးဘးန့ၣ်လၢ်. ပုၤတအိၣ်ဝဲနီၣ်တကလၢအစံးဝဲလၢပုၤကိးကဒဲးဘးဘဉ်တၢ်ဂံၢ်အိၣ်လၢတၢ်အၢၣ်လၢ်အိၣ်လၢ်အသိၣ်အပူၤဂီၢ်မုၢ်အကျါမုၢ်ပုၤလၢတၢ်အၢၣ်က့ၣ်နီၣ်က့ၣ်အိၣ်က့ၣ်နီၣ်နီၣ်ဘဉ်လၢ်. ပဲကိးနီၣ်ဖးအဝဲသ့ၣ်အတၢ်ဘဉ်စၤမုၢ်တသ့ထီၣ်ဘဉ်ဆၢၣ်,လံာ်စိဆံၣ်အသိၣ်သိၣ်လိဝဲဖျါဖျါဖျါလၢတုၤလၢခရံၣ်ပဲကိးကဒဲးဘးန့ၣ်,တၢ်အိၣ်ဖျါ,တၢ်အၢၣ်လၢ်အိၣ်လၢ်အသိၣ်အပူၤတဝၢ,ပၢ်ဃုၣ်ပုၤစ့ၢ်ကိးန့ၣ်က့ၣ်တၢ်ဒီးပုၤတစ့ၢ်ကိးန့ၣ်က့ၣ်တၢ်အမ့ၢ်အတီၢ်တဖၣ်န့ၣ်လၢ်.

ပုၤလၢအပၢ်ဃုၣ်ဒီးတပၢ်ဃုၣ် Included and Excluded

လၢတၢ်လီၤခံတီၤတတီၤန့ၣ်,ပကဘဉ်ပၢ်ဃုၣ်ပၢ်သးတၢ်လီၤမုၢ်လီၤဖးလၢပုၤကညိအကျါလၢပုၤလၢအပၢ်ဃုၣ်,ဒီးပုၤလၢအဘဉ်တၢ်တပၢ်ဃုၣ်အိၣ်လၢတၢ်အၢၣ်လၢ်အိၣ်လၢ်လၢအဘဉ်ဃးပုၤကိးကဒဲးဘးန့ၣ်ဒီးစိၤအဒၣ်ဒီးစိၤနီၣ်အဒၣ်; မတၢ်တကမးတၢ်တပၢ်မၤကွံၣ်အိၣ်လၢတၢ်အၢၣ်လၢ်အိၣ်လၢ်အသိၣ်အပူၤဂီၢ်မုၢ်အကျါမုၢ်ပုၤလၢတၢ်အၢၣ်က့ၣ်နီၣ်က့ၣ်အိၣ်က့ၣ်နီၣ်နီၣ်ဘဉ်လၢ်. ဘဉ်ဆၢၣ်တၢ်အိၣ်သးလၢပုၤကညိအကျါခိၣ်တလဲတဘျီဃီဖဲယုၤဃုၣ်ထီၣ်အိၣ်စ့ၣ်အပူၤဂီၢ်မုၢ်လီၤလီၤဆိဆိအသိးန့ၣ်လၢ်. ဃုၣ်ဒီးတၢ်ဃုၣ်ထီၣ်အိၣ်စ့ၣ်ကိးလုၢ်ဒ်ယုၤအတၢ်အၢၣ်လၢ်အိၣ်လၢ်အသိၣ်အပူၤဂီၢ်မုၢ်,တၢ်သဘံၣ်ဘုၣ်အိၣ်ထီၣ်ဝဲန့ၣ်လၢ်.ခဲအံၤ,ပထံၣ်ဘဉ်တ့ၢ်လံာ်လၢတၢ်အၢၣ်လၢ်အိၣ်လၢ်အသိၣ်အပူၤဂီၢ်မုၢ်,စိၤမိၤဂ့ၢ်ဒီးစိၤအဝဲဒ်ပၢ်ဃုၣ်ပုၤစ့ၢ်ကိးန့ၣ်က့ၣ်တၢ်ဒီးပုၤတစ့ၢ်ကိးန့ၣ်က့ၣ်တၢ်ခဲလၢ်န့ၣ်လၢ်. ဘဉ်ဆၢၣ်တၢ်အၢၣ်လၢ်အိၣ်လၢ်တဖၣ်အံၤဘဉ်တၢ်မၤအိၣ်ဃုၣ်ဒီးပုၤဂီၢ်မုၢ်လၢတၢ်ဃုၣ်ထီၣ်အိၣ်တဖု,ပုၤအိၣ်စ့ၣ်လးဖိ,ဒီးဃုၣ်ဒီးပုၤတခိၣ်ဖျါမုၢ်ဖိတနီၣ်လၢအဘဉ်တၢ်လုၢ်ဖိအိၣ်လၢအိၣ်စ့ၣ်န့ၣ်လၢ်. အိၣ်ပညိလၢ,အဒၣ်တၢ်တက့ၢ်,ပုၤတခိၣ်ဖျါမုၢ်ဖိအကလုၢ်တဖၣ်ဘဉ်တၢ်ထုးဖးကွံၣ်အိၣ်လၢတၢ်အၢၣ်လၢ်အိၣ်လၢ်တဖၣ်အံၤန့ၣ်လၢ်. လၢတၢ်မၤလီၤတံၢ်တၢ်အဂီၢ်,ပုၤကိးကဒဲးဘးပၢ်ဃုၣ်ပုၤတခိၣ်ဖျါမုၢ်ဖိတဖၣ်,မုၢ်တၢ်အၢၣ်လၢ်အိၣ်လၢ်လၢအဘဉ်ဃးပုၤကိးကဒဲးဘးအပူၤဂီၢ်မုၢ်,ဘဉ်ဆၢၣ်ပုၤတခိၣ်ဖျါမုၢ်ဖိတဖၣ်တမ့ၢ်ကလုၢ်တၢ်အၢၣ်လၢ်အိၣ်လၢ်အသိၣ်အပူၤဂီၢ်မုၢ်လၢအဘဉ်တၢ်မၤအိၣ်ဒီးအိၣ်စ့ၣ်န့ၣ်လၢ်. ဒိကန့ၣ်က့ၣ်လၢစိၤပီလုးပၢ်ဖျါထီၣ်ဝဲပုၤတခိၣ်ဖျါမုၢ်ဖိလၢအဖုးစ့ၣ်အပူၤတချးအဝဲသ့ၣ်ကဲထီၣ်ပုၤစ့ၢ်ကိးန့ၣ်က့ၣ်တၢ်ဒီးဘဉ်န့ၣ် တက့ၢ်. လၢအဖုးစ့ၣ် ၂:၁၂ အဝဲကွဲးဝဲ:

လၢဖဲအကတီၢ်န့ၣ်သုတအိၣ်ဘဉ်ဒီးခရံၣ်ဘဉ်,ပုၤတခိၣ်ဖျါမုၢ်ဖိလၢအတဘဉ်ဃးဒီးအိၣ်စ့ၣ်လးဘဉ်,ဒီးပုၤတမ့ၢ်တပျီၤလၢအတဘဉ်ဃးဘဉ်ဒီးတၢ်စံးပၢ်အတၢ်အၢၣ်လၢ်အိၣ်လၢ်ဘဉ်,ပုၤတအိၣ်ဘဉ်ဒီးတၢ်မုၢ်လၢ်ဘဉ်,ဒီးတအိၣ်ဘဉ်ဒီးယုၤလၢဟီၣ်ခိၣ်ချးန့ၣ်,သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်က့ၣ်သုဝဲတက့ၢ် (အဖုးစ့ၣ် ၂:၁၂).

ပုၤလၢအအိၣ်လၢကလုၢ်တၢ်အၢၣ်လၢ်အိၣ်လၢ်ဒီးအိၣ်စ့ၣ်အချးတဖၣ်တအိၣ်ဒီးယုၤဒီးတအိၣ်ဒီးတၢ်မုၢ်လၢ်ဘဉ်လၢ်. အသိၣ်,အကတီၢ်ဖဲပဲတဲတဲဆူကလုၢ်တၢ်အၢၣ်လၢ်အိၣ်လၢ်န့ၣ်,နီၣ်နီၣ်ပုၤအိၣ်ဝဲသၢကလုၢ်လၢဟီၣ်ခိၣ်ဖျါအပူၤ: ပုၤလၢအအိၣ်လၢအိၣ်စ့ၣ်အတၢ်အၢၣ်လၢ်အိၣ်လၢ်ဒီးယုၤဒ်ပုၤစ့ၢ်ကိးန့ၣ်က့ၣ်တၢ်အမ့ၢ်အတီၢ်အသိး;ပုၤလၢအအိၣ်လၢအိၣ်စ့ၣ်အတၢ်အၢၣ်လၢ်အိၣ်လၢ်ဒီးယုၤဒ်ပုၤစ့ၢ်ကိးန့ၣ်က့ၣ်တၢ်အသိး;ဒီးပုၤလၢအအိၣ်လၢအိၣ်စ့ၣ်အတၢ်အၢၣ်လၢ်အိၣ်လၢ်အချးတဖၣ်န့ၣ်

လီ၊

တၢ်အိၣ်သးသၢမံၤအံၤမ့ၢ်တၢ်တံၤဖိလၢတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသိၣ်အဂီၢ်စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ. ဝဲပထံၣ်ဘၣ်တုၤလံၤအသိး, တုၤလၢခရံၣ်ဟဲက့ၤကဒါက့ၤလၢအလၢကပီၤအပူၤ, တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသိၣ်ဒီးပုၤစ့ၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်ဒီးပုၤတစ့ၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်ခံဖုလၢကလၢအပူၤန့ၣ်လီၤ. အါန့ၢ်ပုၤဂီၢ်မ့ၢ်ခံကလုာ်အံၤလၢတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသိၣ်အပူၤ, ပကဘၣ်ဟံၣ်ဖျိၣ်အါထီၣ်တၢ်အပတီၢ်သၢမံၤတံၤ: ဝဲၣ်ခါဒီးပိာ်မုၢ်လၢအသမၤကွံာ်တၢ်သးခုကစီၣ်တဖၣ်; ပုၤလၢအတဒီးကိးလီၤအသးလၢခရံၣ်ဖိတဖၣ်; ပုၤလၢအတမၤဘၣ်ထွဲအသးဒီးတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်တၢ် ထုးကွံာ်အီၤလၢတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲလံာ်စီဆံၣ်အလီၢ်လံာ်ကလုာ်အံၣ်စ့ၢ်ပုၤလၢအအိၣ်လၢတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသိၣ်အချၢတဖၣ်မ့ၢ်အါဒၣ်တၢ်တက့ၢ်ပုၤတစီၣ်မုၢ်ဖိန့ၣ်, ခဲအံၤလၢခရံၣ်ဟဲက့ၤအသိၣ်, ပုၤလၢအအိၣ်လၢတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသိၣ်အချၢတဖၣ်ဟံၣ်ဃုာ်ပုၤယူၤအဖိဒီးပုၤတစီၣ်မုၢ်ဖိခံဖုလၢကလၢအတအိၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်ထွဲလၢခရံၣ်မ့ၢ်တမ့ၢ်အတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အပူၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

အသိပထံၣ်လၢလံာ်စီဆံၣ်နီၤဖးပုၤကညီလၢက့ၤအါတီၤလၢတၢ်ဘၣ်ထွဲဒီးယွၤအတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤဘၣ်ဃးပုၤခဲလၢာ်ဟံၣ်ဃုာ်ပုၤခဲလၢာ်, ပုၤစ့ၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်ဒီးပုၤတစ့ၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်ခံဖုလၢကန့ၣ်လီၤ. ကလုာ်တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤတဖၣ်ထုးဖးကွံာ်ပုၤတစီၣ်မုၢ်အါဒၣ်တၢ်တက့ၢ်, ဘၣ်ဆၣ်ဟံၣ်ဃုာ်စ့ၢ်ကိးပုၤစ့ၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်ဒီးပုၤတစ့ၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်လၢအံၣ်စ့ၢ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. ဒီးတုၤလၢခရံၣ်ဟဲက့ၤကဒါက့ၤလၢအလၢကပီၤအပူၤဒီးမၤစီဆံၣ်ထီၣ်အတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်န့ၣ်, တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသိၣ်ထုးဖးကွံာ်ပုၤယူၤအဖိဒီးပုၤတစီၣ်မုၢ်ဖိလၢအတအိၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်ထွဲလၢခရံၣ်ဖိတၢ်န့ၣ်အပူၤ, ဘၣ်ဆၣ်ဟံၣ်ဃုာ်စ့ၢ်ကိးပုၤယူၤအဖိဒီးပုၤတစီၣ်မုၢ်ဖိခံဖုလၢကလၢအမ့ၢ်ပုၤစ့ၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်ဒီးပုၤတစ့ၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ခဲအံၤပထံၣ်တုၤလံၤပုၤကညီဘၣ်တၢ်နီၤဖးလီၤအီၤလၢအကရူၢ်တဖၣ်အကရူၢ်ဒ်အဝဲသ့ၣ်ရုလိာ်ဘၣ်ထွဲဒီးယွၤအတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤဒ်လဲၣ်ဝဲ, ပအိၣ်ကတဲာ်ကတီၤပသးလၢပကဃုာ်ဃီဆူတၢ်ဂ့ၢ်အဂၤတံၤ: တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအစိကမိၤ - ယွၤအတၢ်သးအိၣ်တၢ်, ပုၤကညီအတၢ်သးတီၤ, ဒီးတၢ်လၢအပိာ်ထွဲထီၣ်တၢ်သးတီၤဒီးတၢ်သးတတီၤအခံတဖၣ် - တၢ်မၤဘၣ်ထွဲအီၤဆူကရူၢ်လီၤဆိတဖၣ်အံၤအအိၣ်ဒ်လဲၣ်?

တၢ်သ့ၣ်တၢ်စိတၢ်ကမိၤ Application of Dynamics

ဝဲပထံၣ်လံာ်စီဆံၣ်လီၢ်လံာ်ဃုထံၣ်လၢပကန့ၢ်ပၢၢ်အအိၣ်ပညီအိၣ်ထံးဒီးပကမၤဘၣ်ထွဲအီၤဆူပမ့ၢ်နံၤဒ်လဲၣ်န့ၣ်, မ့ၢ်တၢ်အရူဒိၣ်လၢပကသ့ၣ်နီၣ်လၢလံာ်စီဆံၣ်အလီၢ်လံာ်အံၣ်စ့ၢ်စ့ၢ်လၢအဖးလံာ်စီဆံၣ်အဆိကတၢ်ဒီးပဝဲခရံၣ်ဖိလၢအဖးခဲအံၤခံဖုလၢကထံၣ်ဘၣ်ပုၤကညီအတၢ်လီၤဆိသၢမံၤလၢအလီၤကလိာ်အသးလၢအမ့ၢ်ပုၤလၢအအိၣ်လၢတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအချၢ; ပုၤတစ့ၢ်က့ၤ န့ၣ်က့ၤတၢ်လၢတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအပူၤ; ဒီးပုၤစ့ၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်လၢတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအပူၤန့ၣ်လီၤ.

အဝဲအံၤအအိၣ်ပညီလၢပမ့ၢ်မုၢ်လၢပကန့ၢ်ပၢၢ်တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအစိကမိၤဘၣ်ထွဲဒီးပုၤဂီၢ်မုၢ်လၢအအိၣ်မူလၢလံာ်စီဆံၣ်အလီၢ်လံာ်အမ့ၢ်နံၤတဖၣ်ဒီးလၢခံမၤဘၣ်ထွဲအအိၣ်ပညီလၢအအိၣ်ထံးအတၢ်ထီၣ်တဖၣ်ဆူပမ့ၢ်နံၤဒ်လဲၣ်န့ၣ်, ပကဘၣ်ဆိကမိၣ်ဘၣ်ဃးပုၤဂီၢ်မုၢ်သၢကလုာ်အံၤထီၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ပကဘၣ်ဆိကမိၣ်နီၤဖးပုၤတစ့ၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်တဖၣ်တဟံၣ်ဃုာ်လၢတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသိၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ခံ, ပကဘၣ်ဆိကမိၣ်နီၤဖးပုၤတစ့ၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်လၢအပာ်ဃုာ်လၢတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသိၣ်မုၢ်ဖိဃုာ်ဒီးအံၣ်စ့ၢ်ပုၤတစ့ၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်လၢအပာ်ဃုာ်လၢတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသိၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. ဒီးသၢ, ပကဘၣ်ဆိကမိၣ်နီၤဖးပုၤတစ့ၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်အမ့ၢ်အတီၤလၢအပာ်ဃုာ်လၢတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသိၣ်မုၢ်ဖိဃုာ်ဒီးအံၣ်စ့ၢ်ပုၤတစ့ၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်အမ့ၢ်အတီၤလၢတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအပူၤန့ၣ်လီၤ.

မိပကကွၢ်သကိးအဆိကတၢ်တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအစိကမိၤဘၣ်ထွဲဒီးပုၤတစ့ၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်လၢအဘၣ်တၢ်ထုးကွံာ်အီၤလၢတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤဃုာ်ဒီးအံၣ်စ့ၢ်ပုၤတစ့ၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်လၢအသိၣ်ဒ်လဲၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.

တဟံၣ်ဃုာ်ပုၤတစ့ၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ် Unbelievers Excluded

ပုၤတစ့ၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်တဖၣ်အနီၣ်နီၣ်အိၣ်မုၢ်ပုၤဂီၢ်မုၢ်လၢအလီၤမၤအသိးသနာ်က့ၤ, အဝဲသ့ၣ်မၤသကိးတၢ်လၢတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤလၢအဘၣ်ထွဲဒီးပုၤကိးဂးဒဲးအပူၤဃုာ်ဒီးစီၤအါဒၣ်ဒီးစီၤနီၣ်အါ; အဝဲသ့ၣ်အတၢ်အိၣ်မူဘၣ်တၢ်ထိးဘၣ်အီၤလၢတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသမာ်ဘၣ်သၢမံၤလၢန့ၣ်လီၤ. အဆိကတၢ်တလီၢ်န့ၣ်, ပုၤတစ့ၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်ကိးဂးဒဲးလဲၤဒီဖျိပလၢဂီၢ်ဘၣ်ယွၤအတၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်ခိဖျိတၢ်သးကညီလၢအဝဲဒုးန့ၣ်ဝဲဆူပုၤကိးဂးဒဲးန့ၣ်လီၤ. ဝဲယုာ်ဂျၢးဒုးန့ၣ်ဝဲဖဲ မးသဲ

၅:၄၅ အသိး:

သုပဒ်အိၣ်လၢမူခိၣ်မၤအမုၢ်ဟဲထီၣ်န့ၢ်ပုၤအဂ့ၤ,ဒီးပုၤအအၢ,ဒီးမၤအတၢ်ဟဲစူၤလၢပုၤအတီၤ,ဒီးပုၤတတီၢ်ဘၣ်အလီၤ
လီၤ (မးသဲ ၅:၄၅).

ပညီၣ်န့ၢ်ကိးတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤတဖၣ်အံၤလၢ “တၢ်ဘျးတၢ်ဖျိၣ်လၢပုၤကိးဂးဒီးအဂီၢ်”ခိဖျိအဝဲသ့ၣ်တမ့ၢ်တၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤအ
တၢ်သးကညီၣ်ဘၣ်,မ့မ့ၢ်တၢ်ဘျးတၢ်ဖျိၣ်လၢအဘၣ်တၢ်ပာ်ဖျိထီၣ်အိၣ်ဆူပုၤကညီၣ်ကိးဂးဒီးန့ၢ်လီၤ.

လၢတၢ်လီၤခံတီၢ်တတီၢ်န့ၢ်,ပုၤတစူၢ်က့ၤန့ၢ်က့ၤတၢ်လၢတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအဘိဖိမုၢ်ဖိဒီးတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသိ
အချၢတဖၣ်ဒၣ်လဲၣ်ဘၣ်တၢ်မၤဆူၣ်အိၣ်လၢကဘၣ်သးတီၤဒီးပုၤလၢအတုၤလီၤအိၣ်န့ၢ်လီၤ. ပုၤစူၢ်က့ၤန့ၢ်က့ၤတၢ်အိၣ်ဂ့ၤလၢအ
တပာ်ဃုာ်လၢတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤလၢအအိၣ်လၢတၢ်ချၢတဖၣ်အစ့ၤကတၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပာ်ဂီၢ်တနီၤဘၣ်သးဒီးတၢ်
လီၣ်ဖျိထီၣ်လီၤလိဆိဆိလၢအဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်လီၤအိၣ်ဆူအိၣ်စ့ဒီးဆူတၢ်အိၣ်ဖျိ,ဒီးအတၢ်သ့ၣ်ညါမၤဆူၣ်အဝဲသ့ၣ်လၢကသး
တီၢ်န့ၢ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်တလၢကွံာ်အအံၤ,ပုၤလၢအတအိၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်ညါလီၤဆိဘၣ်သးလံာ်စီဆံ့အလီၤလံာ်မ့ၢ်ဂ့ၤမ့ၢ်တမ့ၢ်လံာ်
စီဆံ့အသိမ့ၢ်ဂ့ၤအတၢ်န့ၢ်ဒၣ်လဲၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်န့ၢ်ပာ်ဂီၢ်အခိၣ်ထံးခိၣ်တဘၣ်သးအဝဲသ့ၣ်အတၢ်မၤလၢအလီၤဘၣ်အိၣ်လၢကမၤ
ယွၤအတၢ်လၢအဟဲခိဖျိမုၢ်ဆ့ၣ်မုၢ်ဂီၤမ့ၢ်တမ့ၢ်န့ၢ်အတၢ်လီၣ်ဖျိထီၣ်အသးန့ၢ်လီၤ. ဒ်စီပီလူးစံးဝဲလၢရီမ့ၢ် ဝး ၂၀န့ၢ်:

အဂ့ၢ်ဒ်အံၤ,လၢဟီၣ်ခိၣ်ဘၣ်တၢ်တုၤလီၤအိၣ်လံာ်လံာ်န့ၢ်,ပုၤထံာ်ဘၣ်အတၢ်တအိၣ်ဖျိဘၣ်တဖၣ်ထံထံဆးဆး,ဒ်ပစံးတၢ်
အသိး,အစိထူအကမီၤယံာ်ဒီးအတၢ်ပုၤအတၢ်ပုၤလီၤ. အဂ့ၢ်ဒ်အံၤ,သ့ၣ်ညါအိၣ်လၢတၢ်မၤအသးတဖၣ်အသိ,ဒ်သိးအက
တီၢ်ပုၤဖျဲးအသးအလီၤသ့တအိၣ်တဂ့ၤလီၤ (ရီမ့ၢ် ဝး ၂၀).

အသိ,ပုၤတစူၢ်က့ၤန့ၢ်က့ၤတၢ်လၢတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤဒီးအံၤစ့ဒီးတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသိအချၢတဖၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်
မၤအခိၣ်ထံးခိၣ်တၢ်လၢကဘၣ်ထီၣ်ဘါထီၣ်ဒီးမၤပုၤတုၤလီၤအိၣ်အတၢ်န့ၢ်လီၤ.

လၢတၢ်လီၤသၢတီၢ်တတီၢ်န့ၢ်,ပုၤတစူၢ်က့ၤန့ၢ်က့ၤတၢ်လၢတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအဘိဖိမုၢ်ဖိဒီးတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအ
သိအချၢတဖၣ်လဲၣ်ခိဖျိဘၣ်အဝဲသ့ၣ်အတၢ်မၤအတၢ်ပိာ်ထွဲထီၣ်အခံန့ၢ်လီၤ. တဘျီဘျီ,ယွၤဟ့ၣ်လီၤတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤတစီၢ်တလီၤ
ဆူပုၤတစူၢ်က့ၤန့ၢ်က့ၤတၢ်တဖၣ်ဖဲအဝဲသ့ၣ်အိၣ်မူဒ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်တီၤအသိးအခါန့ၢ်လီၤ. လၢပုၤတစူၢ်က့ၤန့ၢ်က့ၤတၢ်အကျိဒၣ်
လဲာ်,တၢ်အိၣ်မူလၢအကျိသ့အိၣ်ဒီးအဘျးအဖျိန့ၢ်လီၤ. ဒီးတဘျီဘျီယွၤစံးဆၢအဝဲသ့ၣ်အတၢ်အထီဒ်ဒိၣ်ဒိၣ်ကလဲာ်လၢ
တၢ်ဆိၣ်အာတစီၢ်တလီၤလီၤ. အါန့ၢ်တၢ်လဲၣ်ခိဖျိကျဲာ်ကျိတဖၣ်အံၤလၢပုၤအိၣ်လၢတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအချၢတဖၣ်အဂီၢ်,ဖဲ
ခရံာ်ဟဲက့ၤကဒါန့ၢ်,ပုၤတစူၢ်က့ၤန့ၢ်က့ၤတၢ်တဖၣ်တမ့ၢ်ကအိၣ်ဒီးတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤဟဲလၢယွၤဘၣ်. အဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဒၣ်ကတူၢ်ဘၣ်
တၢ်စံာ်ညီၣ်အထူအယံာ်န့ၢ်လီၤ. လၢကျဲဒ်သိးအံၤ,ပုၤတစူၢ်က့ၤန့ၢ်က့ၤတၢ်လၢအိၣ်စ့အတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအဘိဖိမုၢ်ဖိ
အချၢတဖၣ်ဒီးပုၤတစူၢ်က့ၤန့ၢ်က့ၤတၢ်လၢအတပာ်ဃုာ်လၢတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသိမုၢ်မဆါတန့ၢ်အံၤလဲၣ်ခိဖျိပလၢဘၣ်
တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤလၢပုၤကိးဂးဒီး အဂီၢ်အစိကမီၤန့ၢ်လီၤ.

ဟံဃုာ်ပုၤတစူၢ်က့ၤန့ၢ်က့ၤတၢ်တဖၣ် Unbelievers Included

ခဲအံၤ,ပုၤကညီၣ်အပတီၢ်ခံပတီၢ်တပတီၢ်လၢအဘၣ်သးဒီးပုၤမ့ၢ်ပုၤတစူၢ်က့ၤန့ၢ်က့ၤတၢ်လၢအအိၣ်လၢတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်
လီၤအပုၤဃုာ်ဒီးအံၤစ့ဂုၤကလုာ်ဒုၣ်ဒီးလံာ်စီဆံ့အသိအတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအပုၤန့ၢ်လီၤ. ယွၤအတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအစိ
ကမီၤဘၣ်ထွဲဒီးအဝဲသ့ၣ်ဒ်လဲာ်? လၢတၢ်လီၤအဆိကတၢ်န့ၢ်,ယွၤဒုးန့ၢ်ဖျိထီၣ်အတၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်ဒီးတၢ်သးကညီၣ်ဆူ
ပုၤတဖၣ်အံၤအါန့ၢ်ဒီးပုၤလၢအအိၣ်လၢတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤတဖၣ်အံၤအချၢန့ၢ်လီၤ. မ့ၢ်ဝဲတီဝဲလီၤ,အဝဲသ့ၣ်တၢ်တဒုးန့ၢ်ဖျိ
ထီၣ်အိၣ်တၢ်ဘျးတၢ်ဖျိၣ်အတၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤခိဖျိအဝဲသ့ၣ်တမ့ၢ်ပုၤစူၢ်က့ၤန့ၢ်က့ၤတၢ်အမ့ၢ်အတီတဖၣ်အသိန့ၢ်လီၤ. သ
န့ၢ်က့ၤ,လၢလံာ်စီဆံ့အလီၤလံာ်အပုၤတၢ်ဘျးတၢ်ဖျိၣ်ဂီၢ်မုၢ်အိၣ်ဒီးဝဲအါမးလၢတၢ်မ့ၢ်အံၤစ့ဂုၤကတီၤ,ဒီးဒၣ်ခဲအံၤတၢ်ဘျး
တၢ်ဖျိၣ်အိၣ်အါမးလၢတၢ်မ့ၢ်လံာ်စီဆံ့အသိအတၢ်အိၣ်ဖျိတက့ၤတီအပုၤန့ၢ်လီၤ. တၢ်မၤဖိစီပီလူးပာ်ဖျိထီၣ်တၢ်ပာ်ဖျိမၤ
သကိးတၢ်လၢယွၤအတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤလီၤဆိအပုၤအဘျးအဖျိဖဲအဝဲတဲဖျိထီၣ်တၢ်ဘျးလၢအဟဲဆူပုၤတစူၢ်က့ၤန့ၢ်က့ၤ
တၢ်အံၤစ့ဂုၤအအိၣ်ဒၣ်လဲာ်န့ၢ်လီၤ. လၢရီမ့ၢ် ၉:၄ န့ၢ်အဝဲကွဲးဝဲ:

အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်န့ၢ်မ့ၢ်ပုၤအံၤစ့ဂုၤလးဖိ,ဒီးတၢ်ဘၣ်သးဒီးအိၣ်,မ့ၢ်တၢ်ပာ်အိၣ်လၢဖိအလီၤ,ဒီးတၢ်လၢကပီၤ,ဒီးတၢ်အၢၣ်
လီၤအိၣ်လီၤတဖၣ်,ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်လီၤတၢ်သိၣ်တၢ်သိ,ဒီးတၢ်မၤယွၤအတၢ်မၤ,ဒီးတၢ်စံးပာ်တဖၣ်န့ၢ်လီၤ (ရီမ့ၢ် ၉:၄).

ယွၤဒုးန့ၢ်ဖျိထီၣ်တၢ်သးကညီၣ်လၢအဒိၣ်န့ၢ်ဒီးအလီၤဆူပုၤတစူၢ်က့ၤန့ၢ်က့ၤတၢ်လၢအအိၣ်လၢတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအ
ပုၤဃုာ်ဒီးအံၤစ့ဂုၤဒီးလၢတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသိအါန့ၢ်လၢအဝဲမၤပုၤတစူၢ်က့ၤန့ၢ်က့ၤတၢ်လၢအအိၣ်လၢတၢ်အၢၣ်လီၤ
အိၣ်လီၤတဖၣ်အံၤအချၢန့ၢ်လီၤ.

လၢလံာ်စီဆုံအလီၤလံာ်အပူၤန့ၣ်,ပှၤတစူၤက့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်ယုၤဖိတဖၣ်ဘၣ်တၢ်ထုးထီၣ်ကွံာ်အီၤလၢအဲၤကူပတုးန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ဒီးန့ၣ်ယုၤအတၢ်သိၣ်တၢ်သီလၢအပူၤဒီးတၢ်ဘျးတၢ်ဖျိၣ်လၢကစၢၢ်စံၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်မၤန့ၣ်ကီၢ်တၢ်စံးပာ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ဆိၣ်ဂ့ၤဒိၣ်ဖျိၣ်ဒီးအဖိၣ်ခါတဖၣ်အတၢ်ပၤန့ၣ်လီၤ. လၢက့ၣ်ဒ်န့ၣ်အပူၤအသိး,ပှၤတစူၤက့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်လၢလံာ်စီဆုံအသိးအတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဘၣ်တၢ်တီၣ်ခိၣ်ရိၣ်မဲၤအီၤလၢပှၤတစူၤက့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်အမ့ၢ်အတီၤတဖၣ်; အဝဲသ့ၣ်န့ၣ်ဟူၣ်ဘၣ်တၢ်စံာ်တဲာ်တဲာ်လီၤယုၤအကလုာ်ကထိၤ;အဝဲသ့ၣ်န့ၣ်ဟ့ၣ်တၢ်လၢသးစီဆုံအတၢ်မၤအပူၤန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်အံၤဒီးက့ၤအကတဖၣ်အပူၤ,ပှၤတစူၤက့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်လၢတၢ်အာၣ်လီၤအီၤလီၤအိၣ်အပူၤတဖၣ်ဘၣ်တၢ်ဒုးန့ၣ်ဖျိၣ်ထီၣ်အီၤတၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်ဒိၣ်နီၣ်မးလၢယုၤန့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်လီၤခံတီၤတတီၤန့ၣ်လဲၤသးဒီးတၢ်ဒီးန့ၣ်တၢ်ဘျးတၢ်ဖျိၣ်တဖၣ်အံၤလၢတၢ်အိၣ်လၢတၢ်အာၣ်လီၤအီၤလီၤအပူၤန့ၣ်,ပှၤတစူၤက့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်လၢတၢ်အာၣ်လီၤအီၤလီၤအသိးဖိၣ်ဖိၣ်ဒီးလၢတၢ်အာၣ်လီၤအီၤလီၤအသိးအပူၤတဖၣ်မၤထီၣ်ထီတၢ်သးတီၢ်အတၢ်လိၣ်ဘၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်ယုၤအတၢ်ဘၣ်သးအတၢ်သ့ၣ်ညါဒိၣ်န့ၣ်ဒီးပှၤတစူၤက့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်လၢအဘၣ်တၢ်ပာ်ကွံာ်အီၤလၢတၢ်အာၣ်လီၤအီၤလီၤတဖၣ်အံၤ; လၢတၢ်န့ၣ်အသိးအဝဲသ့ၣ်လိၣ်လၢကဟ့ၣ်အတၢ်ဒိကန့ၣ်ဒီးတၢ်မၤအါန့ၣ်အလီၤတက့ၢ်လီၤ. ဒ်ယုၣ်ဂျူးစံးဝဲလၢလူၤကၣ် ၁၂:၄၈:

ဒီးကယံၢ်ပှၤလၢတၢ်ဟ့ၣ်လီၤအီၤလီၤအအါတကလုာ်လၢန့ၣ်,တၢ်ကဗုက့ၤတၢ်အါလၢအီၤလီၤ (လူၤကၣ် ၁၂:၄၈).

ပှၤလၢအန့ၣ်ဟူၣ်ယုၤအကလုာ်အမ့ၢ်အတီၤ,ပှၤလၢအသ့ၣ်ညါအက့ၤတဖၣ်,ဘၣ်တၢ်န့ၣ်န့ၣ်အီၤသ့ၣ်လၢကသးတီၢ်ဒီးအီၤန့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်လီၤသၢတီၤတတီၤန့ၣ်,ပှၤတစူၤက့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်ကလုာ်တၢ်အာၣ်လီၤအီၤလီၤဒီးလၢတၢ်အာၣ်လီၤအီၤလီၤအသိးအပူၤစ့ၢ်ကီးလဲၤဒိၣ်ဖျိၣ်ဘၣ်တၢ်လၢအပိာ်ထွဲထီၣ်အဝဲသ့ၣ်အတၢ်သးတီၢ်ဒီးတၢ်သးတတီၢ်အံၤန့ၣ်လီၤ. လၢက့ၣ်အကတဘိန့ၣ်,အဝဲသ့ၣ်လဲၤဒိၣ်ဖျိၣ်ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤဒိၣ်ထီတဖၣ်ဒီးတၢ်ဆိၣ်အၤလၢတၢ်အိၣ်မူခဲအံၤ,တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤဒီးတၢ်ဆိၣ်အၤတစီၢ်တလီၤအကလုာ်ကလုာ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်လၢက့ၣ်အကတဘိန့ၣ်,ဖဲခရံၣ်ဟဲက့ၤကဒါန့ၣ်,ပှၤတစူၤက့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်လၢအအိၣ်လၢတၢ်အာၣ်လီၤအီၤလီၤအပူၤဒီးယုၤအိၣ်ဒ်ဒိၣ်ဒီးတၢ်ဆၢမုၢ်လၢတမံၤ: တၢ်ဆိၣ်အၤအစါစါအသ့ၣ်သ့ၣ်,တၢ်ဆိၣ်အၤအစါစါအသ့ၣ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒိၣ်ဖျိၣ်အဝဲသ့ၣ်တန့ၣ်ယုၤအတၢ်အာၣ်လီၤအီၤလီၤလၢခရံၣ်အပူၤအသိး,အဝဲသ့ၣ်အိၣ်တ့ၢ်လီၤမၤကွံာ်လၢတၢ်ဒီးဘးအပူၤဒီးတၢ်တိာ်ပာ်အီၤလၢတၢ်စံာ်ညါလီၤထူလီၤယံာ်န့ၣ်လီၤ.

ပှၤကွဲးလံာ်ဧၤတြီၤဟ့ၣ်ပလီၤထီၣ်ဒါတၢ်စံာ်ညါထီၣ်ထီၣ်ဖဲထီၣ်ဒါပှၤတစူၤက့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်လၢတၢ်အာၣ်လီၤအီၤလီၤအသိးအပူၤန့ၣ်လီၤ. လၢဧၤတြီၤ ၁၀:၂၈-၂၉ အဝဲကွဲးတၢ်ကတီၤတဖၣ်အံၤ:

ပှၤလၢအညါကွံာ်စါမၤရှုအတၢ်သိၣ်တၢ်သီန့ၣ်တၢ်သးကညါတအိၣ်ဘၣ်ဒီး,သံဝဲလၢပှၤအုၣ်အသးခံၣ်သၢကအသိးန့ၣ်လီၤ. ပှၤလၢအသိးတၢ်ယုၤအဖိၣ်ခါ,ဒီးပာ်တၢ်အာၣ်လီၤအီၤလီၤအသိးလၢအမၤစီဆုံထီၣ်အီၤလၢတၢ်တကဆိၣ်ဘၣ်,မၤတရီတပါသးဘၣ်သးဒီးတၢ်ဘျးတၢ်ဖျိၣ်တကန့ၣ်,သုဆိကမိၣ်လၢအဂ့ၤဘၣ်တၢ်ဒီးဘးန့ၣ်အန့ၣ်တက့ၢ်ဆံးဒိၣ်လဲၣ်? (ဧၤတြီၤ ၁၀: ၂၈-၂၉).

ပာ်သးဖဲအံၤလၢပှၤဂီၢ်မုၢ်တဖၣ်အံၤဘၣ်တၢ်“ မၤစီဆုံအီၤ ”ဒိၣ်ဖျိၣ်“ တၢ်အာၣ်လီၤအီၤလီၤအသိး ”န့ၣ်လီၤ. အဒိပညီတမ့ၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်ဘၣ်တၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤအီၤဘၣ်,မ့ၢ်ထဲဒ်လၢအဝဲသ့ၣ်ဘၣ်တၢ်ပာ်လီၤဆီအီၤလၢယုၤ,လၢအဝဲသ့ၣ်အိၣ်လၢတၢ်အာၣ်လီၤအီၤလီၤအပူၤဒီးအီၤန့ၣ်လီၤ. ဒီးဖဲပှၤတဖၣ်အံၤပူၤထီၣ်ထီၣ်ဒါယုၤ,ဒ်အဝဲသ့ၣ်ထီၣ်တီၤမၤဝဲတသ့ဖဲအသ့,တၢ်မုၢ်လၢအိၣ်ဒ်ထဲတမံၤ,ဒ်ဖဲတၢ်အသိး,ယုၤအတၢ်စံာ်ညါလီၤစါလီၤထီ,တၢ်စံာ်ညါလၢအဝဲပာ်ကီၢ်ပာ်လၢအဒုၣ်အဒါအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးတၢ်စံာ်ညါအံၤမ့ၢ်တၢ်လၢအနးဒိၣ်မးဒိၣ်ဖျိၣ်တၢ်သးကညါလၢတၢ်ဒုးန့ၣ်ဖျိၣ်ထီၣ်ဆူအဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအဒိၣ်ဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်န့ၣ်အသိး,ပထံၣ်ဘၣ်လၢပှၤတစူၤက့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်လၢကလုာ်တၢ်အာၣ်လီၤအပူၤဒီးတၢ်အာၣ်လီၤအီၤလီၤအသိးအဂီၢ်,ပှၤကညါအတၢ်သးတီၢ်ဒီးတၢ်လၢအပိာ်ထွဲထီၣ်အံၤတဖၣ်ဘၣ်တၢ်မၤထီၣ်ထီၣ်အီၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်လၢခံကတၢ်တၢ်ဗုသ့ၣ်ညါနီၤဖးတၢ်အပူၤ,အဝဲသ့ၣ်တတီၢ်ယၢ်လီၤက့ၤအသးဒီးဟူးဂဲၤပာ်ဖျိၣ်ထီၣ်တၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤတၢ်အတၢ်န့ၣ်အသိးဒီး,ပှၤတစူၤက့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်တဖၣ်အံၤကတူၢ်ဘၣ်ဒီးဒ်တၢ်စံာ်ညါလီၤထူလီၤယံာ်လၢယုၤန့ၣ်လီၤ.

ပာ်ဗုၣ်ပှၤတစူၤက့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်တဖၣ် Believers Included

ပှၤကညါအပတီၢ်သၢပတီၢ်တပတီၢ်လၢပကဘၣ်ဆိကမိၣ်ဒ်ပဖးလံာ်စီဆုံအလီၤလံာ်ဒီးမၤထွဲအီၤလၢမုၢ်မဆါတနံၤအံၤမုၢ်

ပျာစိုက်ကွဲနက်ကွဲတင်အမှ်အတီလာတင်အာၣ်လီအီလီအပူန့ၣ်လီ။ ပျာသ့ၣ်တဖၣ်အံၣ်မ့ၣ်ယွၢ်အပူဂီၢ်မုၢ်လၢအလီလီၣ်
လီလးလီလီအီအီတဖၣ်ဘၣ်တၢ်တိၣ်ပၣ်စဲပနီၣ်ဃာ်အီၤလၢတၢ်မူအထူအယိၣ်လၢခရံၣ်အပူန့ၣ်လီ။ ယွၢ်အတၢ်သးအိၣ်
မၤစၤလၢအဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲဆူပျာစိုက်ကွဲနက်ကွဲတင်အမှ်အတီတဖၣ်အံၣ်ပထိၣ်ဒူးအီၤလုၤတုၤလုၤတီၤတသ့ဘၣ်,ပၣ်ဃုာ်
တၢ်ပျါတၢ်ဒဲးဘီးတၢ်ရုလိာ်ဘၣ်ထွဲဒီးယွၢ်လီၤစိၤလီၤဃာ်န့ၣ်လီ။ ဒ်စီပီလူးကွဲးဝဲဖဲရိမ့ၤ ဓး၁-၂:

မၤသးဒ်န့ၣ်ဒီးခဲကနီၣ်အံၣ်,ပျာလၢယုၣ်ဂျူးခရံၣ်အပူတဖၣ်န့ၣ်.တၢ်စံၣ်ညီၣ်ဃာ်တအိၣ်ဘၣ်ဒီးအီၤဘၣ်. အဂ့ၢ်ဒ်အံၣ်.သး
အတၢ်သိၣ်တၢ်သီဘၣ်ဃးဒီးတၢ်မူလၢယုၣ်ဂျူးခရံၣ်အပူန့ၣ်လီ။ လၢတၢ်အံၣ်အယိၣ်လၢရိမ့ၤ ဓး၇ န့ၣ်စီပီလူးထီၣ်သကြီၤဝဲ
တၢ်လီၤအီၤလၢပျာစိုက်ကွဲနက်ကွဲတၢ်ဒီးပျာစိုက်ကွဲနက်ကွဲတၢ်တဖၣ်.စံးတၢ်ကတီၤတဖၣ်အံၣ်.

အဂ့ၢ်ဒ်အံၣ်,တၢ်ဖဲးတၢ်ညၣ်အသးအိၣ်တၢ်န့ၣ်,မ့ၢ်တၢ်ထီၣ်ဒါယွၢ်လီ။ အဂ့ၢ်ဒ်အံၣ်တဖၣ်ဘၣ်ယွၢ်အတၢ်သိၣ်တၢ်သီဘၣ်
(ရိမ့ၤ ဓး၇).

သးလၢအအဲၣ်ယွၢ်,အးလီၤအသးဆူအတၢ်သိၣ်တၢ်သီန့ၣ်လီ။ အယိၣ်,လၢရိမ့ၤ ဓး၁၂-၁၃ စီပီလူးပၣ်ဖျိၣ်အါထီၣ်ကဒီး
ဝဲ,မၤသးဒ်န့ၣ်ဒီး,ပုၢ်သ့ၣ်ဝဲသ့ၣ်ဒါ,.... အဂ့ၢ်ဒ်အံၣ်,သုမ့ၢ်မၤဖဲဒဲးတၢ်ဖဲးတၢ်ညၣ်ဒီး,သုကသံလီၤ. မ့မ့ၢ်သုမ့ၢ်မၤသံနီၣ်ခိအ
တၢ်မၤလၢသးန့ၣ်ဒီး,သုကမူလီၤ (ရိမ့ၤ ဓး၁၂-၁၃).

လၢတၢ်ကတီၤအကန့ၣ်,ပျာစိုက်ကွဲနက်ကွဲတၢ်တဖၣ်အိၣ်ဒီးအမူဒါလၢကအိၣ်မူလီၤအီၤလၢပျာစိုက်ကွဲနက်ကွဲတၢ်တ
ဖၣ်; လၢအမ့ၢ်,အဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဒီးမူဒါလၢကအးလီၤအသးဆူယွၢ်အတၢ်သိၣ်တၢ်သီတမ့ၢ်လၢကမၤန့ၣ်တၢ်အုၣ်က့ၤဒိၣ်က့ၤ
ဘၣ်,မ့မ့ၢ်ကပာ်ဒိၣ်ယွၢ်န့ၣ်လီ။

လီၤကၢ်ဒ်လံာ်စီဆုံအလီၤလံာ်အံၣ်စရုလးဖိတဖၣ်,ပျာခရံၣ်ဖိတဖၣ်ကဘၣ်ပိာ်ထွဲလံာ်စီဆုံအတၢ်သိၣ်တၢ်သီဒီးတၢ်ဘျါ
လၢကမၤကွဲဒီးဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်အဝဲသ့ၣ်အတၢ်န့ၣ်န့ၣ်လီ။ ပျာစိုက်ကွဲနက်ကွဲတၢ်အမှ်အတီလၢလံာ်စီဆုံအလီၤလံာ်အပူဘၣ်
တၢ်ကိးထီၣ်အီၤလၢကဒိကန့ၣ်စီမိၤရူအတၢ်သိၣ်တၢ်သီဒ်တၢ်မၤကွဲအဝဲသ့ၣ်အတၢ်န့ၣ်အသးန့ၣ်လီ။ ဒ်စီမိၤရူစံးဘၣ်ပျာ
ဂီၢ်မုၢ်ဖဲ ၅မိၤရူ ဓး၂:

ဒီးန့ၣ်သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်က့ၤကျဲဒိတဘျီလၢယွၢ်နကစၢ်ဒုးလဲၤန့ၣ်အနံၣ်လွံၢ်ဆံအံၣ်လၢပျာမုၢ်ကနၢ်ဒ်သိးအကဒုးဆိၣ်လီၤ
နသး,ဒ်သိးအကမၤကွဲဒါ,နကတီၢ်န့ၣ်အတၢ်မၤလိာ်တတီၢ်ဘၣ်လဲၣ်န့ၣ်,ဒ်သိးအကသ့ၣ်ညါတၢ်အိၣ်လၢနသးကံၢ်ပူလီၤ
(၅မိၤရူ ဓး၂).

ခရံၣ်ဖိလၢလံာ်စီဆုံအသီအပူတဖၣ်ဘၣ်တၢ်ကိးထီၣ်စ့ၢ်ကိးအီၤလၢတၢ်မၤကွဲတမံၤဃီန့ၣ်လီ။ ဒ်စီပီလူးစံးဘၣ်ပျာက
ရံၣ်သူးဖိတဖၣ်လၢ ၂ကရံၣ်သူး ၁၃း၅:

သုဝဲသ့ၣ်အံၣ်သုအိၣ်လၢတၢ်န့ၣ်အပူ,သုတအိၣ်ဘၣ်လဲၣ်န့ၣ်,သံကွဲၢ်သံဒီးလီၤသုသးတက့ၢ်. ပစီကွဲၢ်လီၤသုသးတ
က့ၢ်. မ့ၢ်သုတသ့ၣ်ညါလီၤဘၣ်သုသး,လၢသုမ့မ့ၢ်ဘၣ်ပျာလၢအဘၣ်တၢ်ညိကွဲၢ်အီၤဘၣ်ဒီး,ယုၣ်ဂျူးခရံၣ်အိၣ်လၢသုပူန့ၣ်
ဘၣ်ဒါ (၂ကရံၣ်သူး ၁၃း၅).

ခရံၣ်မ့ၢ်ယွၢ်အဖိခွါလၢအဒိကန့ၣ်တၢ်လၢလၢပျာပျာ,ဒီးအတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်လီၤအီၤဆူပျာဒ်သိးလၢပတၢ်အုၣ်
က့ၤဒိၣ်က့ၤအစီၤစီၤအယုၣ်ဃာ်အံၣ်ကကါကျၢၣ်န့ၣ်လီ။ ဘၣ်ဆၣ်လၢပတၢ်အိၣ်မူတနံၣ်ဘၣ်တနံၣ်န့ၣ်,ပကဘၣ်ပာ်ဖျါထီၣ်
တၢ်အုၣ်က့ၤဒိၣ်က့ၤလၢယွၢ်ဟ့ၣ်လီၤပျာန့ၣ်လီ။ ဒ်စီပီလူးဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါပျာဖဲလံးပံးဖိတဖၣ်လၢ ၂း၁၂:

မၤသုတၢ်အုၣ်က့ၤဒိၣ်က့ၤဒုၣ်သုဝဲလၢတၢ်ပျံးဒီးတၢ်ကနိးတက့ၢ် (ဖဲလံးပံး ၂း၁၃).

လၢတၢ်လီၤသၢတီၤတတီၤန့ၣ်,ပျာစိုက်ကွဲနက်ကွဲတၢ်အမှ်အတီလၢလံာ်စီဆုံအလီၤလံာ်ဒီးအသီအပူတဖၣ်လဲၤဒီဖျိပ
လၢဂါဘၣ်အဝဲသ့ၣ်အတၢ်သးတီၤဒီးတၢ်သးတတီၤအတၢ်ပိာ်ထွဲထီၣ်အံၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီ။ လၢက့ၤအကတဘျီန့ၣ်,ပျာစိုက်ကွဲနက်
ကွဲတၢ်နီၣ်နီၣ်တဖၣ်လဲၤဒီဖျိပလၢဂါဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤဒီးတၢ်ဆိၣ်အံၣ်မံၤလၢတၢ်စိၤတလီၤလၢယွၢ်န့ၣ်လီ။ အစ့ၤကတၢ်,ပ
ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်လီၤပျာယွၢ်အသးအတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤ,ဒီးတလၢကွဲၢ်အအံၣ်,ယွၢ်ညီၣ်န့ၣ်နီၣ်ခိအတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤဒုၣ်လဲၣ်ဆူအပူဂီၢ်မုၢ်
န့ၣ်လီ။ ဘၣ်ဆၣ်ထီၣ်ဒါတၢ်အံၣ်တခီမ့ၢ်တၢ်လၢအဘၣ်စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီ။ ပျာကွဲးလံာ်ဇုၤဒုးန့ၣ်ဖျါဝဲလၢယွၢ်သိၣ်လိအဖိအလံာ်
အမှ်အတီတဖၣ်ဒီဖျိတၢ်သိၣ်လိမၤယုၣ်န့ၣ်လီ။ လၢဇုၤဒုး ၁၂:၆ အဝဲကွဲးဝဲ:

အဂ့ၢ်ဒ်အံၣ်,ကစၢ်သိၣ်က့ၤသီက့ၤပျာလၢအအဲၣ်,ဒီးဖျုကယဲၢ်အဖိခွါလၢအတုၢ်လိာ်,ကိးအကဒဲးလီၤ (ဇုၤဒုး ၁၂:၆).

ဒ်ပဆဲးမၤလိလံာ်စီဆုံအလီၤလံာ်လၢတၢ်မၤလိလၢအပိာ်ထွဲလိာ်အံၣ်တဆီဘၣ်တဆီအံၣ်အပူအသး,မ့ၢ်တၢ်အရူဒိၣ်
လၢပကသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်ပျာကညီၣ်လၢအနီၤလီၤအသးသၢဖုအံၣ်ဒီးတၢ်အာၣ်လီၤအီၤလီၤအစိကမိၤဘၣ်ထွဲဒီးအဝဲသ့ၣ်ဒ်လဲၣ်န့ၣ်
လီၤ. ဖဲပသ့ၣ်နီၣ်တၢ်လီၤအီၤလီၤလၢပတၢ်မူအထူအယိၣ်လၢအအိၣ်လၢတၢ်အာၣ်လီၤအီၤလီၤဘၣ်ဃးဒီးပျာစိၤစိၤမုၢ်ဖဲအချာဒီး

တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသိၣ်အဘၣ်စၢၤန့ၣ်, ပှၤတၢ်က့ၢ်န့ၣ်က့ၢ်တၢ်လၢတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသိၣ်အဘၣ်ကဝီၤတဖၣ်အံၤအပူၤ, ဒီးပှၤတၢ်က့ၢ်န့ၣ်က့ၢ်တၢ်အမ့ၢ်အတီၤလၢတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤတဖၣ်အံၤအပူၤ, ကကတဲာ်ကတီၤပှၤလၢပကနၢ်ပၢၢ်လံာ်စီဆံၣ်အလီၤလံာ်အတၢ်ဘၣ်ထွဲမနုၤတဖၣ်အိၣ်ဝဲလၢအံၣ်စ့လုၤဖိလၢပူၤလၢအဖးဒီးအိၣ်အဆိကတၢ်အဂီၢ်, ဒီးကကတဲာ်ကတီၤပှၤလၢအထီၣ်လၢပကထံၣ်အဝဲအတၢ်ဘၣ်ထွဲဒီးပှၤလၢမုၢ်မဆါတနံၤအံၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

လံာ်စီဆံၣ်အတီၤလၢလံာ်စီဆံၣ်အလီၤလံာ်ကိးတီးဒဲးဟ့ၣ်ပလီၤဒီးဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘိပှၤဖးတၢ်ဖိအဆိကတၢ်တဖၣ်လၢကဆိကမိၣ်ပာ်သးအဝဲသ့ၣ်အတၢ်အိၣ်သးလၢအတၢ်ဘၣ်ထွဲလၢယုၤအတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအပူၤ, ဒီးပကဘၣ်မၤစ့ၢ်ကိးတနံၤအံၤန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်လီၤကိးတီးဒဲးန့ၣ်, လံာ်စီဆံၣ်အလီၤလံာ်ကိးပှၤတၢ်က့ၢ်န့ၣ်က့ၢ်တၢ်လၢအံၣ်စ့အတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအပူၤတဖၣ်လၢကဟ့ၣ်လီၤအးလီၤအဝဲသ့ၣ်အနီၣ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲအသးဆူယုၤဒီးကန့ၣ်လီၤဝဲဆူအတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအပူၤမ့တမ့ၢ်တူၢ်ဘၣ်ယုၤအတၢ်စံၣ်ညီၣ်လီၤထူလီၤယိာ်န့ၣ်လီၤ. လံာ်စီဆံၣ်အလီၤလံာ်ကိးပှၤလၢအအိၣ်လၢတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသိၣ်အချၢလၢကမၤတၢ်တမံၤဃီအံၤလၢမုၢ်မဆါတနံၤအံၤန့ၣ်လီၤ. လံာ်စီဆံၣ်အလီၤလံာ်အိၣ်ထံးကိးပှၤတၢ်က့ၢ်န့ၣ်က့ၢ်တၢ်လၢအံၣ်စ့အတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအပူၤဘိဖိတဖၣ်အပူၤ, ဒီးခဲအံၤကိးပှၤတၢ်က့ၢ်န့ၣ်က့ၢ်တၢ်လၢလံာ်စီဆံၣ်အသိၣ်အပူၤလၢကဟူးဝဲသ့ၣ်အုၣ်က့ၢ်န့ၣ်က့ၢ်အတၢ်န့ၣ်လၢယုၤအတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအပူၤမ့တမ့ၢ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်အအၢအသိၣ်လီၤထူလီၤယိာ်ခိဖျိလၢမၤတရီၤတပါအတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအတၢ်ရုၤလိာ်ဘၣ်ထွဲဒီးယုၤအသိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးလံာ်စီဆံၣ်အလီၤလံာ်တဘျီကိးပှၤတၢ်က့ၢ်န့ၣ်က့ၢ်တၢ်အမ့ၢ်အတီၤလၢတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသိၣ်အပူၤလၢကသ့ၣ်နီၣ်တၢ်သးကညီၤလၢယုၤဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်တ့ၢ်ဆူအဝဲသ့ၣ်, လၢကဟ်ဖျါထီၣ်အဝဲသ့ၣ်အတၢ်န့ၣ်ခိဖျါအိၣ်မူတီၤတီၤလီၤလၢယုၤအမဲာ်ညါ, ဒီးကဆဲးမုၢ်လၢတၢ်မူအထူအယိာ်လၢမူခိၣ်အသိၣ်ဒီးတီၣ်ခိၣ်အသိၣ်အပူၤလၢယုၤကဟဲစိာ်ဝဲလၢအဘိအမုၢ်အတၢ်လၢတၢ်ပှၤကတီၤန့ၣ်လီၤ.

ဖဲပသ့ၣ်နီၣ်ယုၤအတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအစိကမိၣ်ဘၣ်ထွဲဒီးပှၤကိးကလုာ်ကိးဂၤဒဲးလၢအအိၣ်မူမုၢ်မဆါတနံၤအံၤဒဲးလဲၣ်န့ၣ်, ပထံၣ်သ့ၣ်လၢပကြၢၤမၤဘၣ်ထွဲလံာ်စီဆံၣ်အလီၤလံာ်ဆူပနီၣ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲအတၢ်အိၣ်မူဒီးဆူသးသမူလၢပခိၣ်ပဃၢၤတဖၣ်ဒဲးလဲၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်ပဖးလံာ်စီဆံၣ်အလီၤလံာ်တနံၤအံၤ, ပကဘၣ်သံကွၢ်လံာ်စီဆံၣ်တတီၤဘၣ်တတီၤကိးပှၤတၢ်က့ၢ်န့ၣ်က့ၢ်တၢ်လၢအအိၣ်လၢတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအချၢလၢကန့ၣ်လီၤဆူတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသိၣ်အပူၤဒဲးလဲၣ်, ဒီးပကဘၣ်သံကွၢ်လံာ်စီဆံၣ်တတီၤဘၣ်တတီၤကိးပှၤတၢ်က့ၢ်န့ၣ်က့ၢ်တၢ်လၢအအိၣ်လၢတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသိၣ်အပူၤလၢကလဲၤဆူညါဆူတၢ်န့ၣ်အတၢ်ပှၤက့ၢ်တၢ်လၢအရံၣ်အပူၤဒဲးလဲၣ်, ဒီးပကဘၣ်သံကွၢ်လံာ်စီဆံၣ်တတီၤဘၣ်တတီၤကိးပှၤတၢ်က့ၢ်န့ၣ်က့ၢ်တၢ်အမ့ၢ်အတီၤလၢတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသိၣ်အပူၤဆူတၢ်န့ၣ်လၢအဒိၣ်ထီၣ်အထီၣ်ဒီးတၢ်သးတီၤအတၢ်သ့ၣ်ညါဆၢက့ၢ်တၢ်ဘျးထီၣ်ဆူတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအသိၣ်လၢအရံၣ်အပူၤဒဲးလဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကတီၤလၢအံၤ CONCLUSION

လၢတၢ်မၤလိအံၤအပူၤပဒုးသ့ၣ်ညါတ့ၢ်လံာ်စီဆံၣ်အတၢ်သိၣ်တၢ်သီဘၣ်ဃးယုၤအတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤန့ၣ်လီၤ. ပထံၣ်တ့ၢ်လံာ်လၢယုၤပၤဆၢအဘိမုၢ်ခိဖျါအတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤတၢ်အကျါအကျါန့ၣ်လီၤ. ပထံၣ်တ့ၢ်တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤတခါဘၣ်တခါလၢလံာ်စီဆံၣ်အလီၤလံာ်အပူၤမၤဖျါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်လီၤဆီသ့ၣ်တဖၣ်လၢဘိမုၢ်လိာ်ဘၣ်ဝဲလၢအတၢ်စံၣ်စါတဲစါအပတီၢ်တပတီၢ်ဘၣ်တပတီၢ်ဒဲးလဲၣ်န့ၣ်လီၤ. ပဃိထံတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအတၢ်ရုၤလိာ်ဘၣ်ထွဲဒီးယုၤအအိၣ်ထံးခိၣ်တီၤအစိကမိၣ်, ဒီးပထံၣ်တ့ၢ်တၢ်အစိကမိၣ်တဖၣ်အံၤဒုးဘၣ်ထွဲအသးဆူပူၤဂီၢ်မုၢ်အကလုာ်ကလုာ်လၢအအိၣ်မူလၢအပူၤကွံာ်ဒီးမုၢ်မဆါတနံၤအံၤဒဲးလဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဒ်ပဆဲးလဲၤဆူညါလၢတၢ်ဆိကမိၣ်ကွၢ်ထံလံာ်စီဆံၣ်အလီၤလံာ်အံၤ, ပကဟဲက့ၢ်ကဒါက့ၢ်ဆူယုၤအတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤအတၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်သ့ၣ်အဆၢကတီၢ်အံၤတဘျီဝံၤတဘျီန့ၣ်လီၤ. တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်န့ၣ်အတၢ်အိၣ်မူအက့ၢ်အဂီၢ်တဖၣ်လၢလံာ်စီဆံၣ်အလီၤလံာ်အပူၤ, ဒီးအဝဲသ့ၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်စ့ၢ်ကိးတၢ်န့ၣ်အတၢ်အိၣ်မူအက့ၢ်အဂီၢ်တဖၣ်တုၤလၢမုၢ်မဆါတနံၤအံၤန့ၣ်လီၤ.